

เกษตรกรต้นแบบ การปรับเปลี่ยนพืชตาม Agri - Map ปี 2562

กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

การดำเนินงานโครงการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญปี 2562 ที่ผ่านมานับว่าเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชตามแผนที่เกษตร (Agri - Map) ยังได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ทั้งทางด้านลดต้นทุนการผลิต หรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และยังมีเกษตรกรบางรายที่ประสบความสำเร็จจากโครงการฯ และสามารถเป็นแบบอย่างในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ จึงได้รวบรวมข้อมูลของเกษตรกรดังกล่าวและจัดทำเอกสาร “เกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืชตาม Agri - Map ปี 2562” เพื่อใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจของเกษตรกรที่มีความสนใจแต่ยังไม่กล้าที่จะปรับเปลี่ยนหรือคนที่ยังไม่มีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนหันมาสนใจการปรับเปลี่ยนโดยใช้ Agri - Map เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์พื้นที่ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ยังสามารถใช้ข้อมูลของเกษตรกรต้นแบบฯ นี้ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจอาชีพเกษตรในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่งด้วย

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

สิงหาคม 2563

สารอธิปัตติ

นโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เป็นเรื่องการใช้ที่ดินของประเทศให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเพื่อผลิตสินค้าทางการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของการผลิตสินค้าเกษตร นอกจาก Agri – Map ที่เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับใช้วิเคราะห์พื้นที่ที่หาความเหมาะสมในการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่นับเป็นส่วนที่สำคัญเช่นกันเพราะนอกจากการวิเคราะห์พื้นที่แล้ว การส่งเสริมเกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนพืชโดยการใช้องค์ความรู้ทางการเกษตรในการอธิบายเกษตรกร สร้างแรงจูงใจ และให้เหตุผลช่วยในการตัดสินใจเลือกการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจึงมีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุน ข้อมูล องค์ความรู้ทางการเกษตร ทั้งข้อมูลในเชิงวิชาการ ข้อมูลความรู้ประสบการณ์ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ในการผลิตแต่ละสินค้า เริ่มตั้งแต่ข้อมูลการผลิต การตลาด ข้อมูลต้นทุน – ผลตอบแทน ของสินค้าเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจผลิตสินค้าเกษตร หรือการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่และความสนใจของเกษตรกร และผู้สนใจประกอบอาชีพเกษตรพัฒนาความรู้ทางการเกษตร แม้จะมีปัญหาอุปสรรคในงานเกิดขึ้นบ้างเป็นเรื่องปกติของการทำงาน ขอเป็นกำลังใจให้เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรทุกท่านบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจเพื่อให้เกษตรกรมีความสุข ชุมชนมีความเข้มแข็ง และการเกษตรไทยมีความยั่งยืน

(นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ

หน้า

บทความเรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย (Zoning) เกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนตาม Agri - Map ปี 2562	
กาญจนบุรี	2
กาฬสินธุ์	4
กำแพงเพชร	16
ขอนแก่น	22
นครพนม	26
นครราชสีมา	32
นครสวรรค์	38
บุรีรัมย์	44
พะเยา	50
มหาสารคาม	56
ยโสธร	62
ร้อยเอ็ด	68
ศรีสะเกษ	74
สกลนคร	80
สุโขทัย	86
สุรินทร์	94
หนองคาย	100
หนองบัวลำภู	106
อุบลราชธานี	112
ข้อสรุปแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชของ เกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนตาม Agri - Map ปี 2562	118
สรุปผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการ เขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ ปี 2562	121

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย (Zoning)

ในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย (Zoning) ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการประกาศเขตเหมาะสมต่อการปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมง ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2556 พร้อมจัดทำแผนที่เกษตร (Agri -Map) เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยดำเนินงานจำนวน 26 ชนิดสินค้า ได้แก่ พืช 13 ชนิด (ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทูเรียน มังคุด และกาแฟ) ปศุสัตว์ 5 ชนิด (โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่) และประมง 2 ชนิด (กุ้งทะเล และสัตว์น้ำจืด) และให้ทุกจังหวัดตรวจสอบยืนยันข้อมูลตามประกาศกระทรวงเกษตรฯ และจัดทำแผนซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญในแต่ละจังหวัด มีเป้าหมายของนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย Zoning มีดังนี้

1. ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามเป้าหมายของรัฐบาล เพื่อร่วมผลักดันการพัฒนาประเทศไทยตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี มีความเสมอภาคและเป็นธรรม”

2. เกษตรกรทำการผลิตการเกษตรอย่างเหมาะสม โดยเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนชนิดสินค้าและรูปแบบการผลิตในเขตพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อยหรือไม่เหมาะสม และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในเขตพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นต่อไป

3. การบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมีประสิทธิภาพ โดยจังหวัดมีกลไกการพัฒนาเกษตรกรและสหกรณ์ของจังหวัดที่เหมาะสม ทั้งการบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากร มีการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดโดยคำนึงถึงความต้องการของตลาด และการพัฒนาเกษตรกรตามศักยภาพกลุ่ม

4. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการทำงานอย่างบูรณาการทั้งภายในและขยายผลความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายจากภายนอกมากขึ้น ในการร่วมกันพัฒนาระบบกลไกต่างๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากเป้าหมายของนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย Zoning ทั้ง 4 ข้อ กระทรวงเกษตรฯ ได้พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการภายใต้แนวคิด Zoning = area + commodity + human resource โดยมีแนวทางการพัฒนาในแต่ละด้านดังนี้

การบริหารจัดการด้านพื้นที่ (Area)

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตรเชิงพื้นที่ โดยการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตรรายแปลงบนแผนที่ภาพถ่าย เพื่อสามารถบริหารจัดการสินค้าเกษตรระดับครัวเรือน โดยบูรณาการงานจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (พืช ประมง ปศุสัตว์) ให้เป็นข้อมูลเกษตรกรรายแปลงบนแผนที่ โดยการจัดทำแผนที่ดังกล่าวจะครอบคลุมข้อมูลข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

2. ปรับปรุงประกาศเขตความเหมาะสมสำหรับการผลิตให้เป็นปัจจุบันและประกาศเขตความเหมาะสมเพิ่มเติม โดยการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลทรัพยากรดินในเขตการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตสินค้าเกษตรรายพืช

3. ผลักดันการประกาศเขตเกษตรเศรษฐกิจ โดยผลักดันการดำเนินงานจากการประกาศเขตความเหมาะสมพิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ ที่จำเป็น ตามแนวทางที่คณะอนุกรรมการเขตเกษตรเศรษฐกิจกำหนด เพื่อดำเนินการประกาศเขตเกษตรเศรษฐกิจตามพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. 2522 รวมทั้งออกกฎกระทรวงหรือกฎหมายอื่นรองรับการดำเนินงานภายใต้การขับเคลื่อนนโยบายบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ต่อไป

4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและผลักดันให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อยู่ในกลุ่มภารกิจด้านการจัดการทรัพยากรเร่งดำเนินการ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการด้านสินค้า (Commodity)

1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ทางวิชาการในแต่ละ Commodity และพัฒนาชุดความรู้เพื่อการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ทั้งข้อมูลเชิงวิชาการ ข้อมูลความรู้ประสบการณ์ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ (Smart Farmer ต้นแบบ) ในการผลิตแต่ละสินค้า

2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลการผลิต-ตลาด/ต้นทุน-ผลตอบแทนในแต่ละ Commodity โดยการทำเนินการสำรวจ วิเคราะห์ และประมวลข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตการตลาด ข้อมูลต้นทุน- ผลตอบแทน ในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างสินค้าในแต่ละพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงกับปฏิทินการเพาะปลูกเป็นข้อมูลให้กับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการ

3. จัดทำข้อเสนอการพัฒนา/มาตรการจูงใจ/มาตรการบริหารความเสี่ยงด้านการผลิต และด้านราคา รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายอื่นๆ เพื่อเป็นข้อเสนอทางเลือก ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานเรื่อง นี้ คือ กรมในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะอนุกรรมการบริหารการผลิตรายกลุ่ม สินค้าเกษตร และจังหวัดต่างๆ ให้เหมาะสมกับข้อมูล ข้อเท็จจริงของแต่ละจังหวัด

การบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคล (Human Resource)

1. บูรณาการระบบฐานข้อมูลเกษตรกร โดยผลักดันการบูรณาการฐานข้อมูลของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์โดยใช้แบบฟอร์มร่วมกัน (Single form) เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลและข้อมูล ของเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเอกภาพ ตรงกัน สำหรับวางแผนการพัฒนา การช่วยเหลือ การตรวจสอบในกรณีต่างๆ

2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลต่างๆ ในเว็บไซต์ ซึ่งจัดทำขึ้นไว้สำหรับเป็นศูนย์กลางการบริการ ด้านอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป รวมทั้งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตาม แนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รองรับกรดำเนินงานต่างๆ ในอนาคต เว็บไซต์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการบริหารตรวจสอบ สถานภาพและสิทธิของเกษตรกร (e-Check) ส่วนการบริการภาครัฐ (e-Service) โดยเกษตรกร สามารถขอรับบริการทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ การขอรับรองมาตรฐานด้านการเกษตร การยื่นคำร้อง ส่วนฐานความรู้การผลิตเพื่อเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer Knowledge Base) ส่วนข้อมูลองค์ความรู้และบทเรียนของนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ต้นแบบ เป็นการนำเสนอข้อมูลองค์ความรู้และบทเรียนที่เป็นเทคนิคในการทำการเกษตรที่ดีในแต่ละด้าน แต่ละชนิดสินค้าเกษตร

• ข้อมูลและปัจจัยที่ควรพิจารณาในกรอบแนวคิด Zoning = area + commodity + human resource

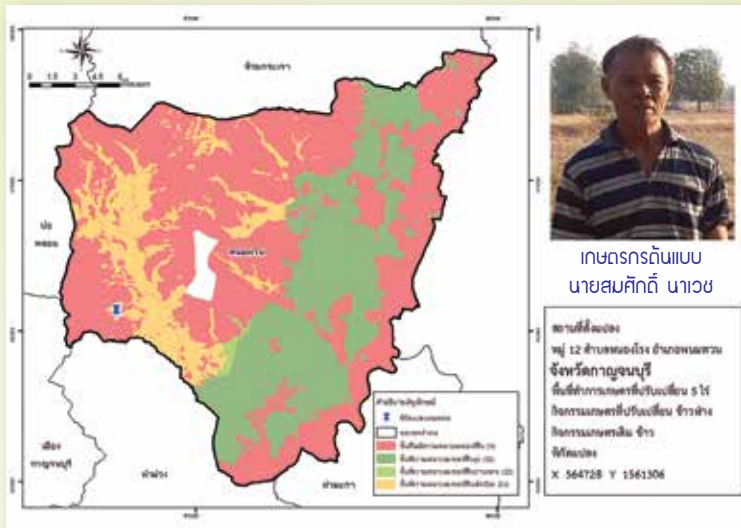
กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการใน 3 เรื่องหลักคือ ศักยภาพของพื้นที่ที่ต้องบริหารจัดการจากความรู้ทางกายภาพ ทางเคมี รวมไปถึงความเหมาะสมในการผลิตพืชชนิดต่างๆ เรื่องที่สองคือสินค้าซึ่งขาดไม่ได้เลยคือความต้องการของตลาด ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนของพืชที่ต้องการผลิต และสุดท้ายส่วนที่สามทรัพยากรมนุษย์คือ ศักยภาพในด้านต่างๆ ของเกษตรกร ทั้งความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมืออุปกรณ์ ฯ เหล่านี้เป็นเพียงหลักการวิเคราะห์เบื้องต้น เพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพืชให้เกษตรกรใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบอาชีพทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสม และเกิดความยั่งยืน

*อ้างอิงจาก : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2557 การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม Zoning แหล่งที่มา <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER073/GENERAL/DATA0000/00000109.PDF>

เกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืชตาม
Agri - Map ปี 2562

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาญจนบุรี

เหตุผล/แรงจูงใจของการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นข้าวฟ่างเลี้ยงสัตว์

สภาพแวดล้อมที่แห้งแล้ง ประกอบกับภาวะแล้งที่มาเร็วกว่าปกติ รวมทั้งขาดแคลนน้ำ ส่งผลให้เกษตรกรสนใจที่จะปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าว เป็นข้าวฟ่าง เนื่องจากใช้น้ำน้อยกว่า และคาดว่าจะได้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายและเก็บให้โคกินได้มากกว่าการทำนา

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเพื่อปลูกข้าวฟ่างเลี้ยงสัตว์

1. เก็บเกี่ยวข้าวที่ทำการเพาะปลูกก่อนหน้านั้นเรียบร้อยแล้ว
2. ไถดิน เตรียมดินเพื่อทำการเพาะปลูกข้าวฟ่าง ในขั้นตอนนี้ไม่ได้ทำการปรับพื้นที่จากสภาพนาให้เป็นไร่ เนื่องจากเดิมแปลงนามีขนาดใหญ่ และดินมีความแห้งพอที่จะทำการปลูกพืชชนิดอื่นได้
3. เริ่มปลูกข้าวฟ่างในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม
4. อายุ 1.5-2 เดือน สามารถตัดไปใช้เลี้ยงสัตว์ได้
5. อายุ 4-5 เดือนหลังจากปลูกสามารถเก็บเกี่ยวเมล็ดข้าวฟ่างไปจำหน่าย และเก็บต้นข้าวฟ่าง

เป็นอาหารสัตว์

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตอาหารเลี้ยงสัตว์ การเก็บพันธุ์ข้าวฟ่างไว้ใช้ต่อ และสามารถเพิ่มรายได้จากการนำเมล็ดไปจำหน่ายซึ่งมีพ่อค้า และตัวแทนของบริษัทในพื้นที่เข้ามารับซื้อ

ปัญหาอุปสรรค

ในช่วงต้นของการเพาะปลูกข้าวฟ่างนั้นมีการเจริญเติบโตได้ดี แต่เนื่องจากปัญหาภัยแล้งที่แล้งจัด และแล้งเร็วกว่าปกติ ส่งผลให้ข้าวฟ่างในช่วงระยะเจริญเติบโตยืนต้นตายทั้งหมด จึงได้ผลผลิตแค่ลำต้นบางส่วน สำหรับทำเป็นอาหารสัตว์เท่านั้น ทั้งนี้ หากมีน้ำเพียงพอในระยะเติบโตจนออกช่อได้ จะได้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้ราคาที่ดี รวมทั้งได้ต้นสำหรับเลี้ยงปลูสดอีกด้วย

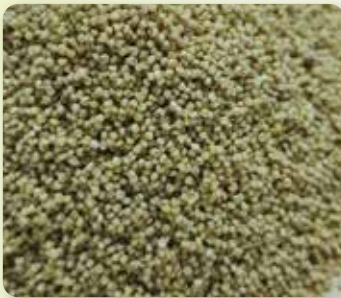
- ภาพก่อนปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตข้าวฟ่าง (เกษตรกรในภาพเป็นบุตรสาวของนายสมศักดิ์)

- ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตข้าวฟ่าง (เกษตรกรในภาพเป็นบุตรสาวของนายสมศักดิ์)

• กิจกรรมการดำเนินงาน

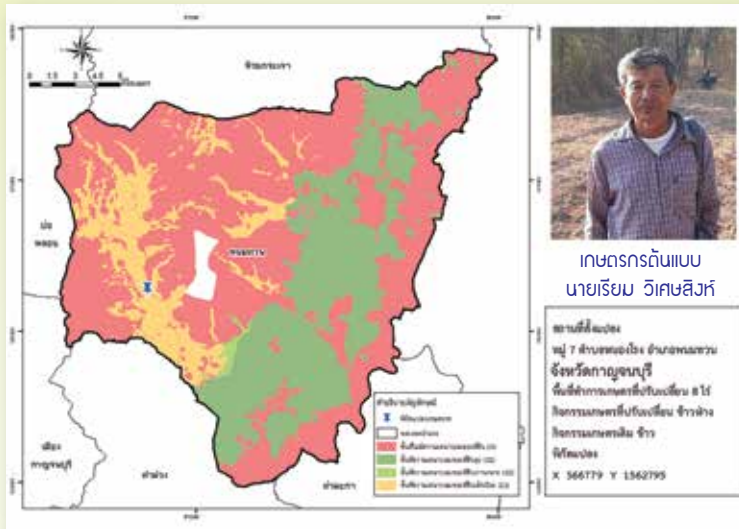
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	150
1.2.1 ปุ๋ย	200
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,050
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	200
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	7.5
3.3 รายได้รวม (บาท)	1,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	450
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	450

ข้าวฟ่าง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	300
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	-
1.2.2 ปุ๋ย	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุเช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,500

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาญจนบุรี

เหตุผล/แรงจูงใจของการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นข้าวฟ่าง

สภาพแวดล้อมที่แห้งแล้ง ประกอบกับภาวะแล้งที่มาเร็วกว่าปกติ รวมทั้งขาดแคลนน้ำ ส่งผลให้เกษตรกรสนใจที่จะปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นข้าวฟ่าง เนื่องจากใช้น้ำน้อยกว่า และคาดว่าจะได้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายและเก็บให้โคกินได้มากกว่าการทำนา

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเพื่อปลูกข้าวฟ่าง

1. เก็บเกี่ยวข้าวที่ทำการเพาะปลูกก่อนหน้านี้เรียบร้อยแล้ว
2. ไถดิน เตรียมดินเพื่อทำการเพาะปลูกข้าวฟ่าง ในที่นี้ไม่ได้ทำการปรับพื้นที่จากสภาพนาให้เป็นไร่ เนื่องจากเดิมแปลงนามีขนาดใหญ่ และดินมีความแห้งพอที่จะทำการปลูกพืชชนิดอื่นได้
3. เริ่มปลูกข้าวฟ่างในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม
4. อายุ 1.5-2 เดือน สามารถตัดไปใช้เลี้ยงสัตว์ได้
5. อายุ 4-5 เดือนหลังจากปลูกสามารถเก็บเกี่ยวเมล็ดข้าวฟ่างไปจำหน่าย และเก็บต้นข้าวฟ่างเพื่อ

ใช้เป็นอาหารสัตว์
ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตอาหารเลี้ยงสัตว์ การเก็บพันธุ์ข้าวฟ่างไว้ใช้ต่อ และสามารถเพิ่มรายได้จากการนำเมล็ดไปจำหน่ายซึ่งมีพ่อค้า และตัวแทนของบริษัทในพื้นที่เข้ามารับซื้อ

ปัญหาอุปสรรค

ในช่วงต้นของการเพาะปลูกข้าวฟ่างนั้นมีการเจริญเติบโตได้ดี แต่เนื่องจากปัญหาภัยแล้งที่แล้งจัด และแล้งเร็วกว่าปกติ ส่งผลให้ข้าวฟ่างในช่วงระยะเจริญเติบโตยืนต้นตายทั้งหมด จึงได้ผลผลิตแค่ลำต้นบางส่วน สำหรับทำเป็นอาหารสัตว์เท่านั้น ทั้งนี้ หากมีน้ำเพียงพอในระยะเติบโตจนออกช่อได้ จะได้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้ราคาที่ดี รวมทั้งได้ต้นสำหรับเลี้ยงปศุสัตว์ด้วย

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตข้าวฟ่าง

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตข้าวฟ่าง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

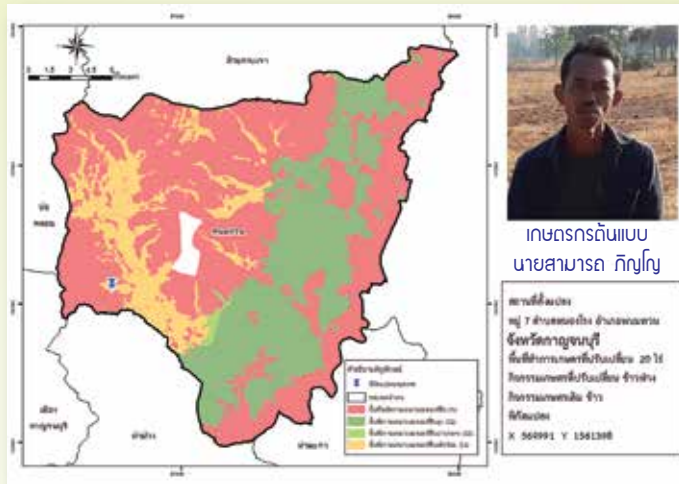
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	100
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	150
1.2.2 บัว	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,050
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	200
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	7.5
3.3 รายได้รวม (บาท)	1,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	450
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	450

ข้าวฟ่าง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	300
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	-
1.2.2 บัว	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,500

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาญจนบุรี

เหตุผล/แรงจูงใจของการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นข้าวฟ่าง

สภาพแวดล้อมที่แห้งแล้ง ประกอบกับภาวะแล้งที่มาเร็วกว่าปกติ รวมทั้งขาดแคลนน้ำ ส่งผลให้เกษตรกรสนใจที่จะปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าว เป็นข้าวฟ่าง เนื่องจากใช้น้ำน้อยกว่า และคาดว่าจะได้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายและเก็บให้ได้นานได้มากกว่าการทำนา

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเพื่อปลูกข้าวฟ่าง

1. เก็บเกี่ยวข้าวที่ทำการเพาะปลูกก่อนหน้านี้เรียบร้อยแล้ว
2. ไถดิน เตรียมดินเพื่อทำการเพาะปลูกข้าวฟ่าง ในที่นี้ไม่ได้ทำการปรับพื้นที่จากสภาพนาให้เป็นไร่ เนื่องจากเดิมแปลงนามีขนาดใหญ่ และดินมีความแห้งพอที่จะทำการปลูกพืชชนิดอื่นได้
3. เริ่มปลูกข้าวฟ่างในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม
4. อายุ 1.5-2 เดือน สามารถตัดไปใช้เลี้ยงสัตว์ได้
5. อายุ 4-5 เดือนหลังจากปลูกสามารถเก็บเกี่ยวเมล็ดข้าวฟ่างไปจำหน่าย และเก็บต้นข้าวฟ่างเป็น

อาหารสัตว์

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตอาหารเลี้ยงสัตว์ การเก็บพันธุ์ข้าวฟ่างไว้ใช้ต่อ และสามารถเพิ่มรายได้จากการนำเมล็ดไปจำหน่ายซึ่งมีพ่อค้า และตัวแทนของบริษัทในพื้นที่เข้ามารับซื้อ

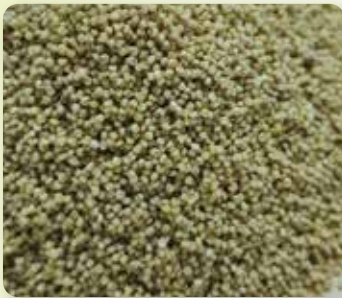
ปัญหาอุปสรรค

ในช่วงต้นของการเพาะปลูกข้าวฟ่างนั้นมีการเจริญเติบโตได้ดี แต่เนื่องจากปัญหาภัยแล้งที่แล้งจัด และแล้งเร็วกว่าปกติ ส่งผลให้ข้าวฟ่างในช่วงระยะเจริญเติบโตยืนต้นตายทั้งหมด จึงได้ผลผลิตแค่ลำต้นบางส่วน สำหรับทำเป็นอาหารสัตว์เท่านั้น ทั้งนี้ หากมีน้ำเพียงพอในระยะเติบโตจนออกข้อได้ จะได้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้ราคาที่ดี รวมทั้งได้ต้นสำหรับเลี้ยงปศุสัตว์ด้วย

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตข้าวฟ่าง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

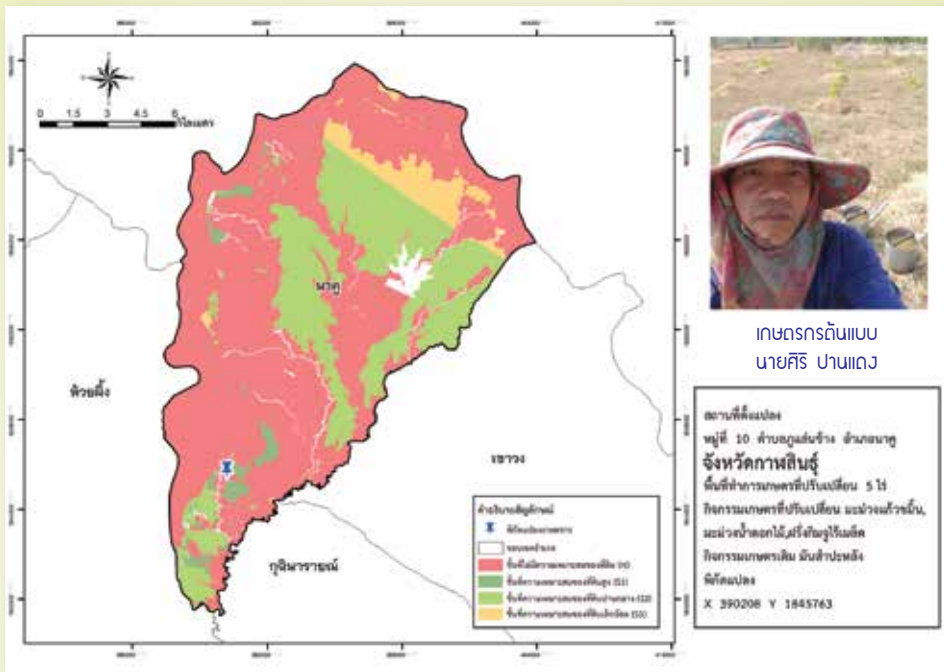
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นชู	150
1.2.2 ปุ๋ย	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,050
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	200
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	7.5
3.3 รายได้รวม (บาท)	1,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	450
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	450

ข้าวฟ่าง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	300
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นชู	-
1.2.2 ปุ๋ย	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,500

หมายเหตุ เนื่องจากพืชที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนเป็นไม้ผลังยังไม่มียieldออกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ แต่เกษตรกรก็ยังมีรายได้จากพืชพักอายุสิ้นในแปลง

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาฬสินธุ์

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนเป็นการไม่ผลผสมผสาน

การปลูกมันสำปะหลังเป็นเวลานานติดต่อกันหลายปีทำให้ดินเสื่อม ผลผลิตที่ได้ลดปริมาณลงและราคาก็ตกต่ำ เลยมีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนพอดมีโครงการโซนนิ่งเข้ามาเลยเข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

มีการปรับพื้นที่แปลงจากไร่มันสำปะหลัง ออกเป็นการปลูกไม้ผล เช่นมะม่วง ฝรั่ง กล้วย ในพื้นที่โดยการขุดหลุม ใส่ปุ๋ยหมัก และทำการห่มดินด้วยฟางข้าว อีกทั้งมีการปรับเปลี่ยนโดยการขุดคลองไล่ไถ่ ทัวทั้งแปลง เพื่อให้มีแหล่งน้ำทั่วถึง เข้าโครงการโคก-หนอง-นา โมเดล และขุดเจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติม เพื่อให้ปริมาณมีเพียงพอ กับความต้องการของพืชด้วย

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- มะม่วงและฝรั่งก็เจริญเติบโตได้ดี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

- ภัยแล้ง ขาดระบบน้ำ ต้องใช้ระบบน้ำรด ซึ่งมีแรงงานแค่ผู้เดียวจึงทำให้มีต้นไม้ตายบ้างแล้ว

• ภาพก่อนเปลี่ยนจากมันสำปะหลังเป็นไม้ผลผสมผสาน

• ภาพหลังเปลี่ยนจากมันสำปะหลังเป็นไม้ผลผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

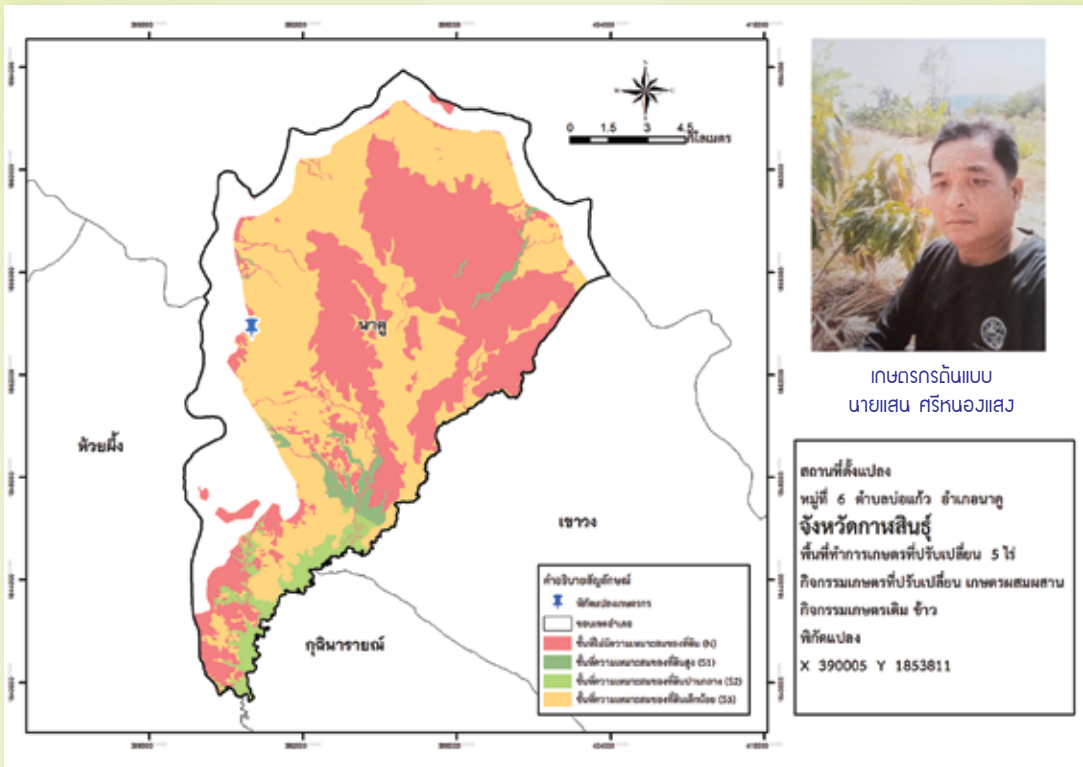
มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	2,500
1.1.2 การปลูก	900
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	4,000
1.1.5 การขนส่ง	4,000
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	
1.2.2 ปุ๋ย	4,500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	1,500
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,680
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	4,000 กก./ไร่
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2 กก.
3.3 รายได้รวม (บาท)	8,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	4,320
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	4,320

ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	1,500
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี(ได้รับการสนับสนุน)	2,500
1.2.2 ปุ๋ย ใช้น้ำหมักผลิตเอง	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,000-
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี-.....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากพืชที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนเป็นไม้ผลซึ่งยังไม่มียield ไม่มีผลผลิตออกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ แต่เกษตรกรก็ยังมีรายได้จากพืชพักอายุสั้นในแปลง

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาฬสินธุ์

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในครั้งนี้

- สร้างความยั่งยืนในการผลิตผลทางการเกษตร
- สร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว
- จัดการทำการเกษตร
- มีพื้นที่ที่อยากปรับเปลี่ยน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- ต้นไม้กำลังเจริญเติบโต
- พื้นดินมีความร่วนซุยสมบูรณ์ขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

- ขาดระบบน้ำที่ยั่งยืน (อยู่นอกเขตชลประทาน)

• ก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

• หลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

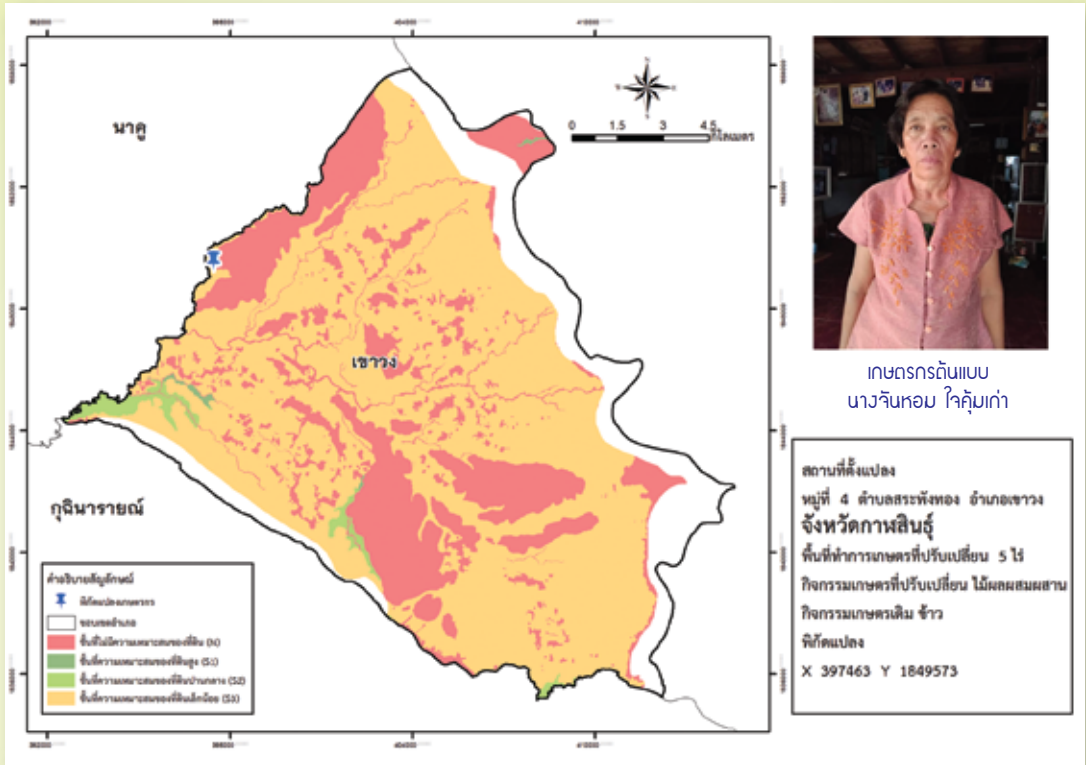
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	2,000
1.1.1 การเตรียมดิน	1,800
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	2,100
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	เก็บเอง
1.2.2 ปุ๋ย	1,600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	500
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ) ค่าอาหาร	200
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน,ระบบน้ำ)	
1.3.1.....	
1.3.2.....	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	9,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	22,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	22,500

ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	1,000
1.1.1 การเตรียมดิน	140,000
1.1.2 การปลูก	900
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี ได้รับการสนับสนุน	
1.2.2 ปุ๋ย	2,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	1,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน,ระบบน้ำ)	
1.3.1 สายยาวรดน้ำ	2,500
1.3.2 รวมอุปกรณ์	2,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	50,333 บาท/ไร่
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	-

หมายเหตุ เนื่องจากพืชที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนเป็นไม้ผลยังไม่มีผลผลิตออกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ แต่เกษตรกรก็ยังมีรายได้จากพืชพักอายุสั้นในแปลง

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาฬสินธุ์

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในครั้งนี้

เป็นพื้นที่ดอนปลูกข้าวไม่ได้ผลผลิตเท่าที่ควร

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

1. ปรับพื้นที่นาโดยใช้รถไถ ปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกปอเทือง ใช้ปุ๋ยคอกและน้ำหมักชีวภาพที่ผลิตเองจากมูลสัตว์ในฟาร์ม

2. วางระบบน้ำจากระบบสูบน้ำด้วยพลังงานจากแสงอาทิตย์

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- ต้นไม้เจริญเติบโตมีการใช้น้ำอย่างเกิดประโยชน์เพราะแต่ก่อนใช้แค่แปลงหญ้าแต่ปัจจุบันมีไม้ผลและยังสามารถปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ในขณะที่ไม้ผลยังไม่ให้ผลผลิต

- พื้นดินมีความร่วนซุยสมบูรณ์ขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์มาก ต้องใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยสดช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน

• ภาพกิจกรรมการดำเนินงานปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน •

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

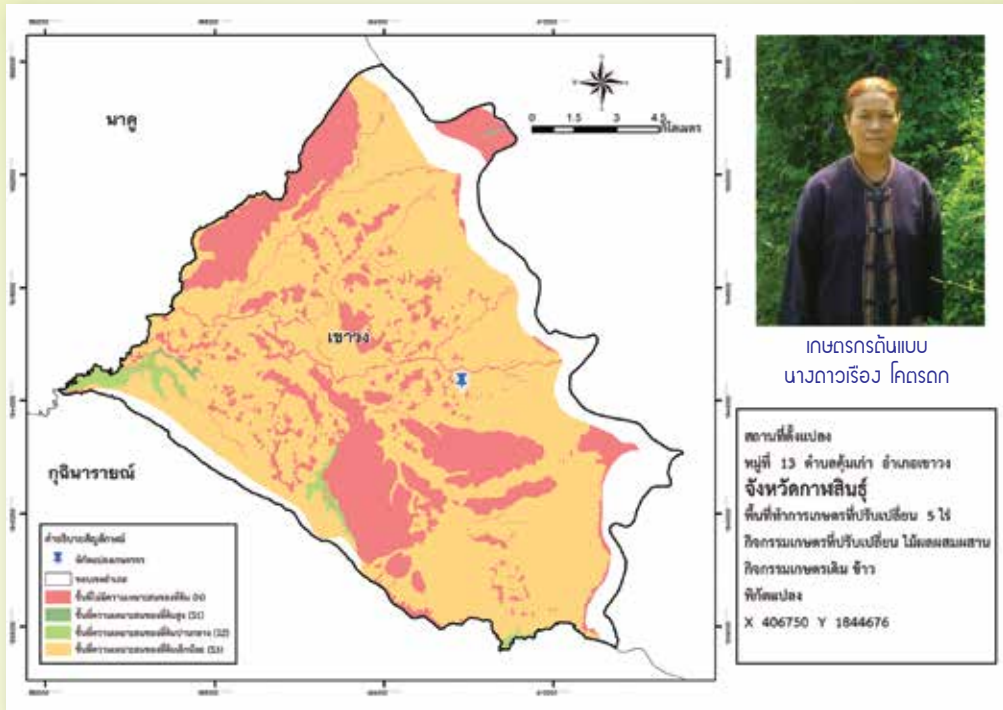
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	1,000
1.1.1 การเตรียมดิน	1,500
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	800
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	เก็บเอง
1.2.2 ปุ๋ย	600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ) ค่าอาหาร	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.....	
1.3.2.....	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3700 บาท/ ไร่
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	300 กก./ไร่
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12 บาท/กก.
3.3 รายได้รวม (บาท)	3600
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	.1.ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	-100

ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	1,000
1.1.1 การเตรียมดิน	1000
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์(ได้รับการสนับสนุน)	2,500
1.2.2 ปุ๋ย	ผลิตเอง
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน,)	
1.3.1 สายยาวรดน้ำ	
1.3.2 รวมอุปกรณ์	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากพืชที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนเป็นไม้ผลยังไม่มีผลผลิตออกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ แต่เกษตรกรก็ยังมีรายได้จากพืชผักอายุสั้นในแปลง

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกาฬสินธุ์

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

- การปลูกข้าวเป็นเวลานานติดต่อกันหลายปีทำให้ดินเสื่อม ผลผลิตที่ได้ลดปริมาณลงและราคาก็ตกต่ำ
เลยมีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนพอดิมีโครงการปรับเปลี่ยนเป็นพืชฯ เข้ามาเลยเข้าร่วมโครงการฯ

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกไม้ผลผสมผสานของเกษตรกร

1. หลังจากเลิกทำนาได้ไถดำจัดวัชพืช และปรับพื้นที่นาให้เป็นที่ราบ
2. ขุดหลุมปลูก นำปุ๋ยหมักรองก้นหลุมเพื่อปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกไม้ผล
3. หลังปลูกไม้ผลใช้เศษหญ้าจากการกำจัดวัชพืชคลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้น
4. รดน้ำอย่างสม่ำเสมอ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- มะม่วงและฝรั่งก็เจริญเติบโตได้ดี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

- ดินมีสภาพแน่นหลังรดน้ำ แนวทางแก้ไขใช้ปุ๋ยหมักช่วยปรับปรุงดิน

• กิจกรรมการดำเนินงานการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

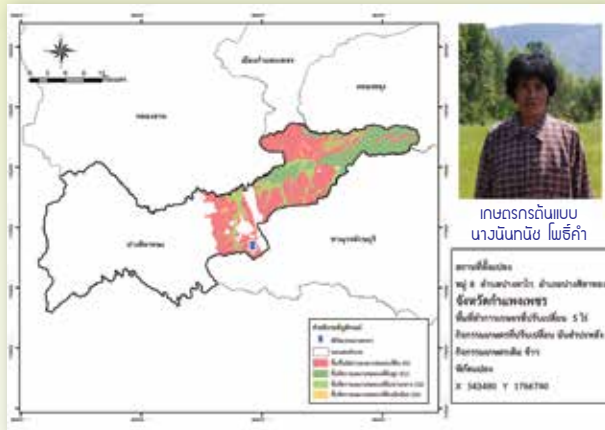
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว		ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน		1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน		1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000	1.1.1 การเตรียมดิน	1,200
1.1.2 การปลูก	1,000	1.1.2 การปลูก	1,500
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000	1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	1,000	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	200	1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....		1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ		1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์		1.2.1 พันธุ์(ได้รับการสนับสนุนจากโครงการฯ)	2,500
1.2.2 ปุ๋ย	500	1.2.2 ปุ๋ยใช้หมักที่ผลิตเองและปุ๋ยหมัก	-
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-	1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....		1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)		1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,700	2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	-
3. ผลตอบแทน		3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	400 กก./ไร่	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12 กก.	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	4800	3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	100	4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3-ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.....ครั้ง	5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี-.....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	100	6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4xข้อ 5)	-

หมายเหตุ เนื่องจากพืชที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนเป็นไม้ผลยังไม่มีผลผลิตออกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ แต่เกษตรกรก็ยังมีรายได้จากพืชพักอายุสั้นในแปลง

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกำแพงเพชร

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

เนื่องจากพื้นที่เป็นพื้นที่ลาดเอียงเชิงเขา ไม่มีแหล่งน้ำ ในฤดูฝนจะมีน้ำขังเฉพาะบริเวณที่เป็นแอ่งเท่านั้น ทำให้การทำนาข้าวต้องใช้วิธีหว่านแห้งรอน และประสบปัญหาหญ้าขึ้นรกจนผลผลิตข้าวตกต่ำ ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ขั้นตอนการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นปลูกมันสำปะหลัง

1. หลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จใช้รถแทรกเตอร์ดันคันนาออก ปรับหน้าดินให้เสมอกัน ยกช่องปลูกมันสำปะหลังตามแนวลาดเพื่อไม่ให้ขวางทางน้ำ ไม่ให้น้ำขัง
2. ปลูกมันสำปะหลังช่วง มี.ค - เม.ย
3. เมื่อมันสำปะหลังอายุได้ 10 เดือน จึงขุดขึ้นมาจำหน่ายต่อไป

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากมันสำปะหลังให้ผลผลิตดี รายได้มากกว่าการทำนาข้าว
2. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนได้ดังนี้
 - 2.1 ลดต้นทุนการซื้อท่อนพันธุ์มันสำปะหลังในปีถัดไปเนื่องจากมันสำปะหลังสามารถเก็บท่อนพันธุ์ไว้ใช้ได้
 - 2.2 ลดต้นทุนจากการสูบน้ำเนื่องจากมันสำปะหลังเป็นพืชทนแล้ง มีความเสี่ยงน้อยกว่านาข้าว
 - 2.3 ลดต้นทุนค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังไม่ยุ่งยากสามารถเก็บเกี่ยวเองได้โดยใช้แรงงานในครัวเรือนไม่ต้องจ้างแรงงาน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

เนื่องจากเป็นพื้นที่ลาดเอียงจึงเกิดการกัดเซาะหน้าดินได้ในฤดูฝน ต่อไปอาจต้องไถระเบิดดินดานเป็นระยะ ๆ

• ภาพก่อนเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

• ภาพหลังเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

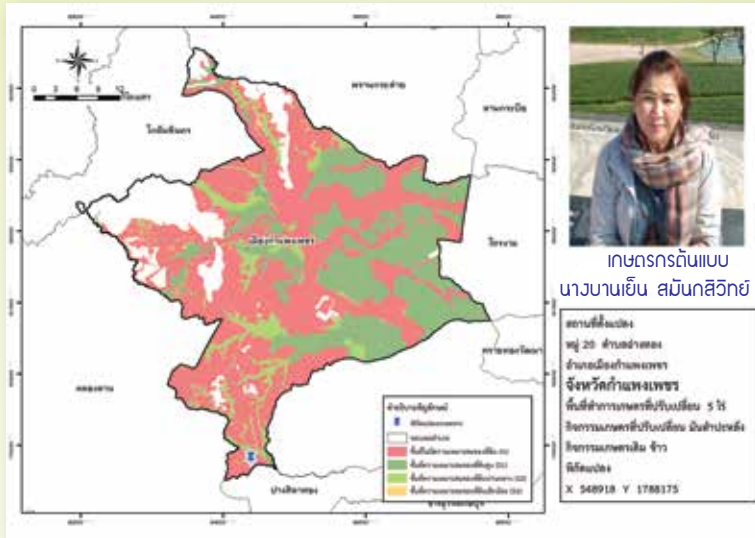
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

นาข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	0
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500
1.1.5 การขนส่ง	150
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ) ..	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	380
1.2.2 ปุ๋ย	272
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	240
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	0
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน,	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,042
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	550
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	6.0
3.3 รายได้รวม (บาท)	3,300
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,258
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	..2.. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,516

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	350
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	300
1.2.2 ปุ๋ย	650
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	192
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	0
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,392
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.0
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	3,608
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	..1.. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3,608

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดกำแพงเพชร

เหตุผลใจที่ทำให้ปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมันสำปะหลัง

เนื่องจากมีความต้องการปรับเปลี่ยนอยู่แล้วและมันสำปะหลังมีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกมากกว่านาข้าวตามแผนที่ชุดดิน และได้แรงจูงใจจากนโยบายของทางรัฐบาลที่มีการสนับสนุนต้นทุนในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช ทั้งต้นพันธุ์ ปุ๋ย สารชีวภัณฑ์ ฯลฯ

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมันสำปะหลัง

1. ทำการปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลัง
2. เข้ารับการอบรมเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง
3. เพาะปลูกช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2562
4. ทำการปฏิบัติตามขั้นตอนการเพาะปลูกมันสำปะหลัง
5. ตรวจสอบแปลงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
6. เก็บเกี่ยวผลผลิตเดือน มกราคม 2563

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตเทียบต่อไร่แล้วสูงกว่าพืชชนิดเดิม
2. มีลานรับซื้อใกล้เคียงในพื้นที่ สามารถเดินทางไปจำหน่ายได้สะดวกมากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

1. สภาพอากาศแปรปรวน (อุทกภัยและฝนทิ้งช่วงในปีเดียวกัน)
2. รัฐบาลมีการช่วยเหลือนาข้าวมากทำให้ไม่ยอมยกเปลี่ยนพืช

• ภาพกิจกรรมการปลูกมันสำปะหลัง

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรง	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,200
1.1.2 การปลูก	120
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	550
1.1.5 การขนส่ง	250
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	250
1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	300
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ(ค่าน้ำมัน)	250
2. ต้นทุนรวม(บาท/ไร่)	3,420
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต(กก./ไร่)	800
3.2 ราคาจำหน่าย(บาท/กก.)	6.5
3.3 รายได้รวม(บาท)	5,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ	1,780
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	2
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท)	3,560

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรง	
1.1.1 การเตรียมดิน	900
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	1,200
1.1.5 การขนส่ง	800
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	500
1.2.2 ปุ๋ย	540
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	320
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ	300
2. ต้นทุนรวม(บาท/ไร่)	4,860
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต	4,000
3.2 ราคาจำหน่าย	2.3
3.3 รายได้รวม	9,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ	4,340
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท)	4,340

• กิจกรรมการปรับเปลี่ยนพืช

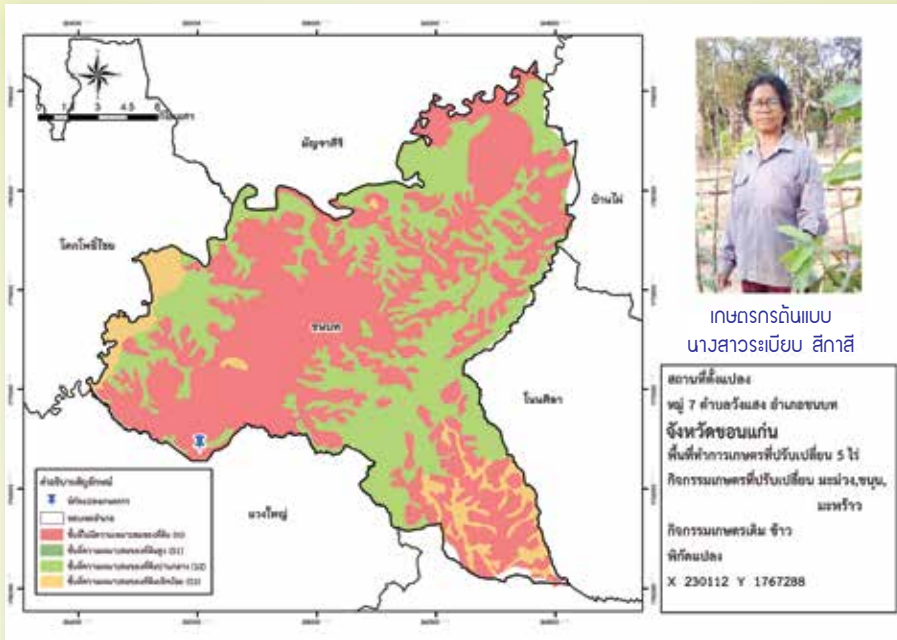
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

นาข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	450
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	350
1.2.2 ปุ๋ย	480
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	476
1.3 อื่นๆ (ค่าพลังงานสำหรับให้น้ำ)	200
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,030
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท)	3,300

อ้อยโรงงาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	800
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	5250
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	2,250
1.2.2 ปุ๋ย	530
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	250
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	10,080
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	..1.. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท)	12,000

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดขอนแก่น

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

เนื่องจากปลูกข้าวและประสบปัญหา คือ ภัยแล้ง ผลผลิตน้อย ราคาผลผลิตต่ำ อีกทั้งยังขาดแคลนน้ำ

ขั้นตอนการปลูกไม้ผลผสมผสาน

1. คัดเลือกพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) สำหรับการปลูกข้าวในพื้นที่พร้อมเชิญชวนเกษตรกรเข้าร่วมในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช
2. ปรับพื้นที่นา ดินคันนาออก
3. ปลูกไม้ผลที่ได้รับการสนับสนุน โดยปลูกเต็มพื้นที่ทั้ง 5 ไร่
4. ปลูกพืชผัก เช่น พักทอง หน่อไม้ฝรั่ง และผักพื้นบ้าน แซมกับไม้ผล

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายจากการนำผักที่ปลูกมาบริโภคภายในครัวเรือน และมีรายได้เพิ่มจากการนำไปขายที่ตลาดชุมชน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

น้ำไม่พอใช้ ทำให้ต้องขุดบ่อบาดาลและปั้มน้ำใช้โซล่าเซลล์นำน้ำไปใช้ในแปลง

• ภาพก่อนเปลี่ยนเป็นไม้ผลผสมผสาน

• ภาพหลังเปลี่ยนเป็นไม้ผลผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

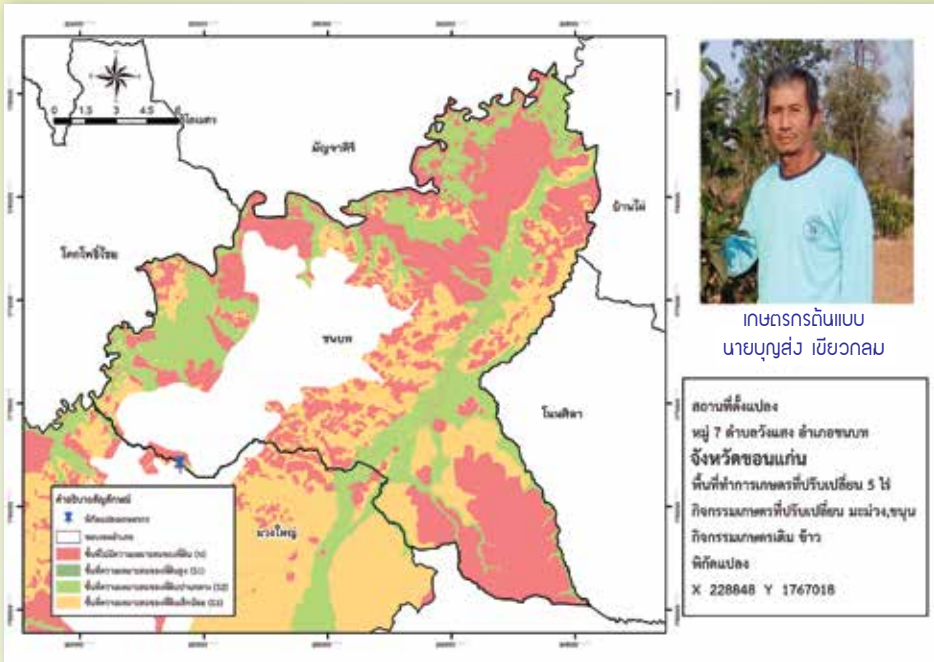
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	800
1.1.2 การปลูก	600
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	900
1.1.5 การขนส่ง	300
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	500
1.2.2 บัว	1,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.....ระบบน้ำ.....	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,100
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	300
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	9
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,700
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-1,400
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-1,400

ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	500
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	-
1.2.2 บัว	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	400
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.....ระบบน้ำ.....	400
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,800
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดขอนแก่น

เหตุผลแรงจูงใจในการเปลี่ยนปลูกข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

เนื่องจากดินไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวทำให้ได้ข้าวไม่สมบูรณ์ และมีปริมาณผลผลิตต่ำ ไม่คุ้มค่าการลงทุน และเห็นแปลงข้างเคียงมีการปรับเปลี่ยนจึงลองเปลี่ยนบ้าง

ขั้นตอนการเปลี่ยนเป็นไม้ผลผสมผสาน

1. วิเคราะห์พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) สำหรับการปลูกข้าวในพื้นที่พร้อมเชิญชวนเกษตรกรเข้าร่วมในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช
2. ปรับพื้นที่นา ไร่รดไถดินคันนาออก
3. ปลูกไม้ผลที่ได้รับการสนับสนุนเต็มพื้นที่
4. ปลูกพืชผัก เช่น พักทอง และผักพื้นบ้าน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายจากการนำผักที่ปลูกมาบริโภคภายในครัวเรือน และมีรายได้เพิ่มจากการนำไปขายที่ตลาดชุมชน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

แก้ไขปัญหาในเรื่องน้ำโดยขุดบ่อบาดาลโซล่าเซลล์ใช้ในแปลง

• ภาพก่อนเปลี่ยนเป็นไม้ผลผสมผสาน

• ภาพหลังเปลี่ยนเป็นไม้ผลผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

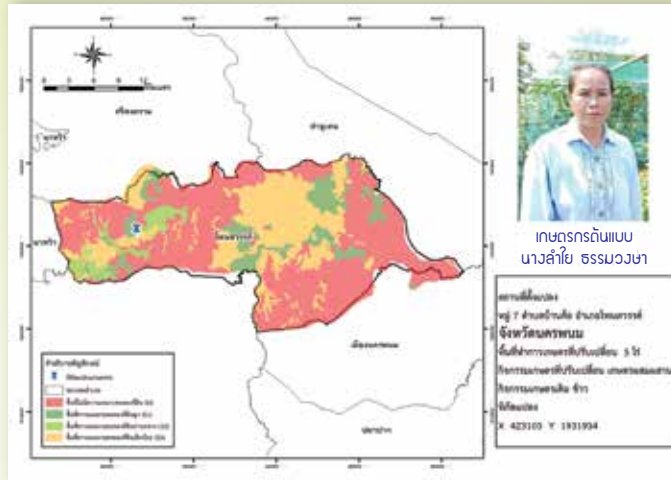
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว		ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน		1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน		1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	800	1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	500	1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-	1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	1,000	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	300	1.1.5 การขนส่ง	500
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-	1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-
1.2 ค่าวัสดุ		1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	500	1.2.1 ปิ่นจุก	-
1.2.2 ปุ๋ย	1,000	1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	300	1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	500
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-	1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)		1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.....	-	1.3.1.....	400
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,500	2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,900
3. ผลตอบแทน		3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	400	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	9	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	3,600	3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-900	4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-2,900
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง	5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-900	6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-2,900

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครพนม

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

หลังจากที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้ประชาสัมพันธ์โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการให้เกษตรกรลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมทำให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิต

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

จากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมการปลูกพืชทางเลือกใหม่ จากสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดได้สนับสนุนองค์ความรู้การปลูกพืชทางเลือกใหม่ ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่ร่วมมือบูรณาการกับสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดดำเนินการปรับพื้นที่ยกคันดิน โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสม/เกษตร ผสมผสาน ตามความต้องการของเกษตรกรโดยยึดหลักแนวคิดตลาดนำการผลิต เช่น มะม่วงแก้วขมิ้น กล้วยหอมทอง ทูเรียน มังคุด มะขามเปรี้ยวผักไถ ฝรั่งกิมจู ผักหวานป่า และไข่ขางหม่น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ ที่เหมาะสม/เกษตร ผสมผสาน เพื่อเป็นทางเลือกในสร้างรายได้ด้านเกษตร แก่เกษตรกรในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ยังไม่มีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เพื่อสร้างรายได้ตลอดฤดูกาลผลิต แนวทางแก้ไขคือส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วลิสง ถั่วเขียว

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

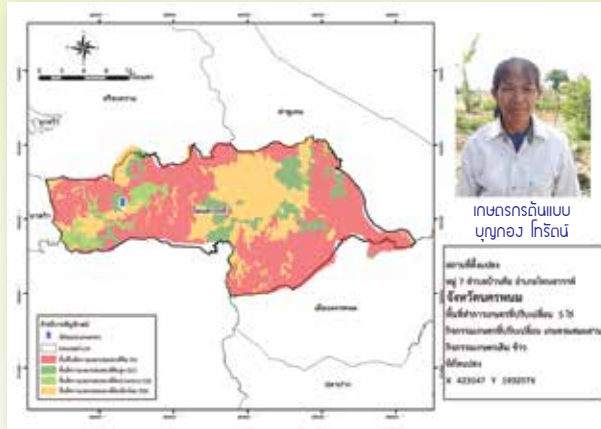
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	300
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	650
1.2.2 ปุ๋ย	1350
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี ธุรการระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,700
3. ผลตอบแทน	3,850
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	350
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,550
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	850
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	850

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋ (ได้รับการสนับสนุน)	2,500
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี ธุรการระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครพนม

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

หลังจากที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้ประชาสัมพันธ์โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการให้เกษตรกรลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิต

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

จากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมการปลูกพืชทางใหม่ จากสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัด ได้สนับสนุนองค์ความรู้การปลูกพืชทางเลือกใหม่ ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่ร่วมบูรณาการกับสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดดำเนินการปรับพื้นที่ขุดคลองไส้ไก่ ยกคันดิน โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสม/เกษตร ผสมผสาน ตามความต้องการของเกษตรกรโดยยึดหลักแนวคิด ตลาดนำการผลิต เช่น มะม่วงแก้วขมิ้น กัลยารหอมทอง ทูเรียน มังคุด มะขามเปรี้ยวฝักโต ฝรั่งกิมจู ผักหวานป่า และไข่ขาวหม่น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ ที่เหมาะสม/เกษตร ผสมผสาน เพื่อเป็นทางเลือกในสร้างรายได้ด้านการเกษตร แก่เกษตรกรในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ยังไม่มีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เพื่อสร้างรายได้ตลอดฤดูกาลผลิต แนวทางแก้ไข คือส่งเสริม การปลูกพืชใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วลิสง ถั่วเขียว

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

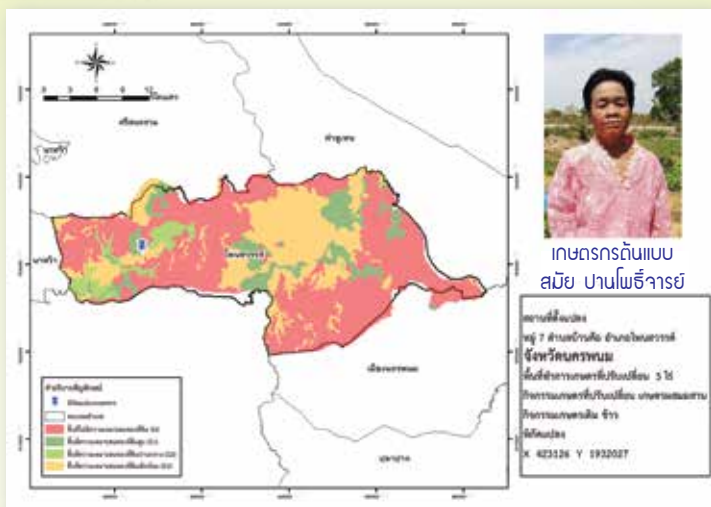
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	300
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	650
1.2.2 ปุ๋ย	1,800
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี) ธุรการระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,150
3. ผลตอบแทน	4,875
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	375
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,875
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	750
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	750

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์ (ได้รับการสนับสนุน)	2500
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี) ธุรการระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกก็ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มียieldผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ และเกษตรกรไม่ได้จัดบันทึกรายรับรายจ่ายไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครพนม

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

หลังจากที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้ประชาสัมพันธ์โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการให้เกษตรกรลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิต

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

จากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมการปลูกพืชทางใหม่ จากสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดได้สนับสนุนองค์ความรู้การปลูกพืชทางเลือกใหม่ ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่ร่วมบูรณาการกับสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดดำเนินการปรับพื้นที่ขุดคลองไส้ไก่ ยกคันดิน และสำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสม/เกษตร ผสมผสาน ตามความต้องการของเกษตรกร โดยยึดหลักแนวคิด ตลาดนำการผลิต เช่น มะม่วงแก้วขมิ้น กล้วยหอมทอง ทูเรียน มังคุด มะขามเปรี้ยวผักโต ฝรั่งกิมจู ผักหวานป่า และไผ่ชางหม่น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ ที่เหมาะสม/เกษตร ผสมผสาน เพื่อเป็นทางเลือกในสร้างรายได้ด้านการเกษตร แก่เกษตรกรในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ยังไม่มีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เพื่อสร้างรายได้ตลอดฤดูกาลผลิต แนวทางแก้ไข คือส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วลิสง ถั่วเขียว

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

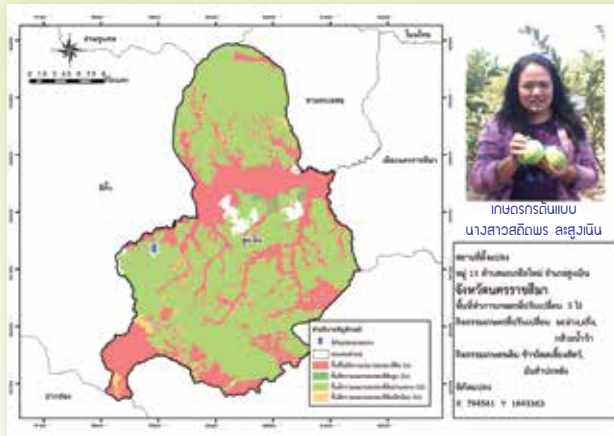
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	300
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	650
1.2.2 ปุ๋ย	1200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,550
3. ผลตอบแทน	4,550
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	350
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,550
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,000
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,000

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋ (ได้รับการสนับสนุน)	2,500
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	2,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังมีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชผักที่อยู่ในแปลงซึ่งนำไปขายในตลาดท้องถิ่น

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครราชสีมา

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/มันสำปะหลังเป็นไม้ผลผสมผสาน

ปัญหาหลักของเกษตรกรในอดีต จนถึงปัจจุบันที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดแคลนน้ำเพื่อเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่เกษตรที่อาศัยน้ำฝน ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศที่อยู่ในเขตที่มีฝนค่อนข้างน้อยและส่วนมากเป็นนาข้าวและพืชไร่ เกษตรกรยังคงทำการเพาะปลูก ได้ปีละครั้งในช่วงฤดูฝนเท่านั้น และมีความเสี่ยงกับความเสียหาย อันเนื่องมาจากความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศและฝนทิ้งช่วง แม้ว่าจะมีการขุดบ่อหรือสระเก็บน้ำไว้ใช้บ้างแต่ก็มีขนาดเพียงพอ หรือมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาให้น้ำใช้ไม่เพียงพอ รวมทั้งระบบการปลูกพืชไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ และส่วนใหญ่ปลูกพืชชนิดเดียว พระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" จึงเป็นแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนครั้งนี้

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/มันสำปะหลังเป็นไม้ผลผสมผสาน

1. นำดินไปตรวจวิเคราะห์ พร้อมทั้งนำพื้นที่ไปวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map online) เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่ความเหมาะสมในการปรับเปลี่ยน
2. ปรับพื้นที่ให้มีความเหมาะสมในการปลูกไม้ผล / ไม้ยืนต้น
3. เลือกไม้ผล/ไม้ยืนต้น ที่เหมาะสมกับประเภทของดิน และสภาพภูมิอากาศ และความต้องการน้ำ
4. เตรียมระบบน้ำ
5. ทำการเพาะปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น
6. ดูแลบำรุงรักษาให้พืชเจริญเติบโต

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- 1) ปรับเปลี่ยนการผลิตจากชนิดสินค้าเดิมในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เกษตรกรมีแนวโน้มได้รับผลตอบแทนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
- 2) ทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่"

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

อุปสรรคในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ คือ สภาพอากาศที่ร้อนจัดทำให้พืชที่ปรับเปลี่ยนนั้น อาจได้รับผลกระทบ ซึ่งต้องใช้ระบบน้ำช่วย พืชที่ปรับเปลี่ยนถึงเจริญเติบโตได้

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากมันสำปะหลังเป็นไม้ผลผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากมันสำปะหลังเป็นไม้ผลผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

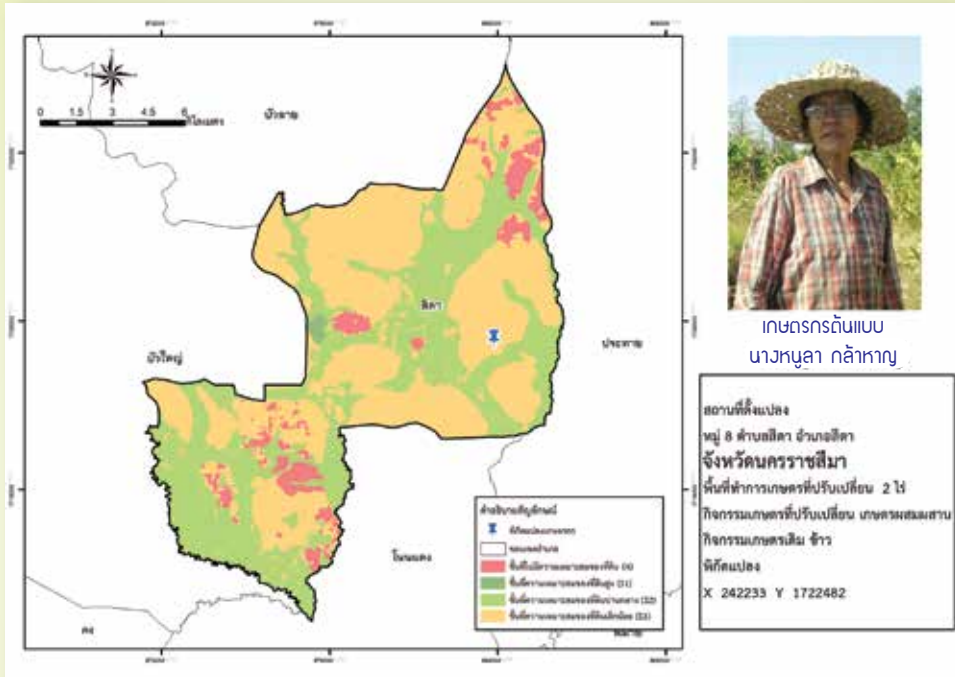
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

มันสำปะหลัง		ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน		1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน		1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	900	1.1.1 การเตรียมดิน	900
1.1.2 การปลูก	300	1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	1,500	1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	200	1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)		1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ		1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	1,200	1.2.1 ปิ่นทุ๋	-
1.2.2 ปุ๋ย	650	1.2.2 ปุ๋ย	600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	150	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	50
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร		1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	50
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)		1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)		1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,500	2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1800
3. ผลตอบแทน		3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,000	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.20	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,600	3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,100	4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.....ครั้ง	5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,100	6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากมันไม้ผลจึงยังมีไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังมีไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครราชสีมา

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

การปลูกข้าวจะมีรายได้แค่ปีละ 1 ครั้ง แต่ถ้าปีไหนแล้ง ผลผลิตข้าวเสียหาย ก็ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จึงได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากที่เคยปลูกข้าว มาปลูกพืชผสมผสาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

เริ่มต้นจากการขุดบ่อน้ำ เพื่อที่จะมีน้ำใช้ในฤดูแล้ง หลังจากมีน้ำก็เริ่มปลูกผัก เลี้ยงปลา ปลูกไม้ผล ปลูกพืชสมุนไพร ฯลฯ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนโดยการบริโภคผัก ผลไม้ ที่ปลูก ปลา กบ ที่เลี้ยง หลังจากเหลือกินก็นำไปขาย เพื่อให้เกิดรายได้ในครัวเรือน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาหลักๆ คือ น้ำ แต่เมื่อมีแหล่งน้ำ หรือ แก้ปัญหาน้ำได้ทุกอย่างก็จะค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และที่สำคัญ คือ ต้องมีความขยันและมีใจรักในการทำการเกษตรถึงจะยั่งยืน

- ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน
- ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

- กิจกรรมการดำเนินงานการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

- ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

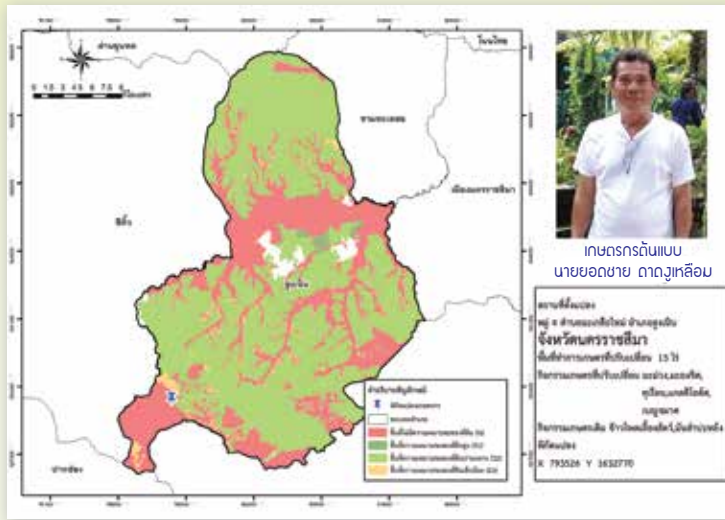
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	450
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	650
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	400
1.2.2 ปุ๋ย	600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,250
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	400
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูกผลผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3,756

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์ (ได้รับการสนับสนุน)	2,500
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูกผลผลิตในรอบปี ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มียieldผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครราชสีมา

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพด/มันสำปะหลังเป็นไม้ดอก, ไม้ผล

เกษตรกรเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว ประสบปัญหาภาวะฝนแล้ง อีกทั้งดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ อีกทั้งราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน ทำให้ล้มเหลวในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเหตุผล และเป็นแรงจูงใจในการที่จะปรับเปลี่ยนพื้นที่ และปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเชิงเดี่ยวมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพด/มันสำปะหลังเป็นไม้ดอก, ไม้ผล

1. นำดินไปตรวจวิเคราะห์ พร้อมทั้งนำพื้นที่ไปวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map online) เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่ความเหมาะสมในการปรับเปลี่ยน
2. ปรับพื้นที่ให้มีความเหมาะสมในการปลูกไม้ผล / ไม้ยืนต้น
3. เลือกไม้ผล/ไม้ยืนต้น ที่เหมาะสมกับประเภทของดิน และสภาพภูมิอากาศ และความต้องการน้ำ
4. เตรียมระบบน้ำ
5. ทำการเพาะปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น
6. ดูแลบำรุงรักษาให้พืชเจริญเติบโต

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปรับเปลี่ยนการผลิตจากชนิดสินค้าเดิมในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เกษตรกรมีแนวโน้มได้รับผลตอบแทนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

อุปสรรคในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ คือ สภาพอากาศที่ร้อนจัดทำให้พืชที่ปรับเปลี่ยนนั้น อาจได้รับผลกระทบ ซึ่งต้องใช้ระบบน้ำช่วย พืชที่ปรับเปลี่ยนถึงเจริญเติบโตได้

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพด/มันสำปะหลัง เป็นไม้ดอก, ไม้ผล

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพด เป็นไม้ดอก, ไม้ผล

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

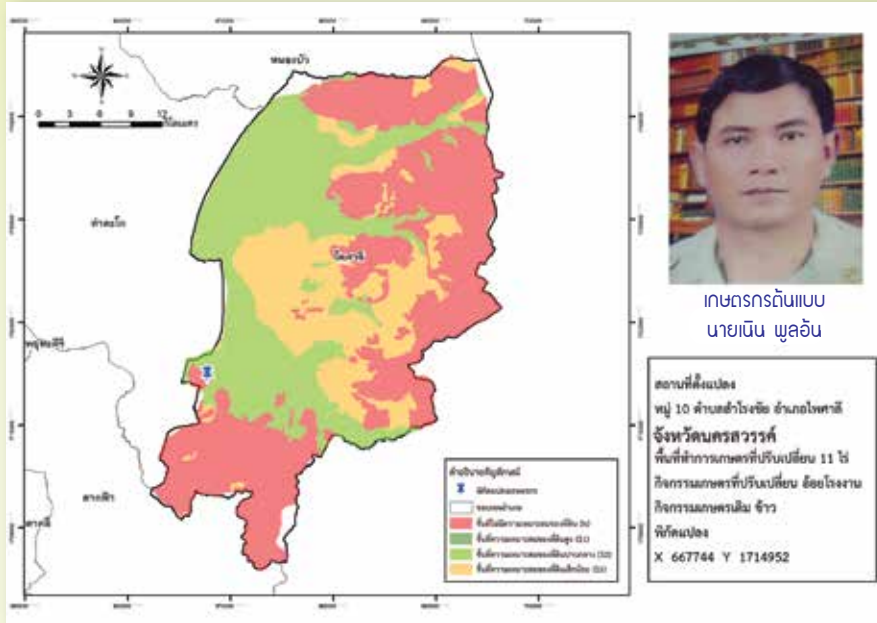
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	900
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	1,200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	1,000
1.2.2 บัว	650
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	150
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	800
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	8
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,400
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,400
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,400

ไม้ดอก, ไม้ผล	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	900
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	100
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	-
1.2.2 บัว	850
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	50
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังมีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครสวรรค์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

พื้นที่ที่เป็นที่ดอน กักเก็บน้ำได้ไม่ดี บางปีเจอภัยแล้ง ทำให้ข้าวไม่ได้ผลผลิต รวมถึงราคาข้าวตกต่ำ จึงมีความคิดอยากเปลี่ยนจากการทำนาข้าวมาปลูกอ้อยโรงงานเนื่องจากโรงงานรับซื้ออยู่ไม่ไกล และมีรถตัดอ้อยเข้ามาตัดให้ในพื้นที่

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

1. เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่มาปลูก
2. ปรับสภาพพื้นที่นาโดยดันคันนาออกให้เป็นเป็นที่ราบเหมาะสำหรับปลูกอ้อย
3. วางระบบน้ำหยดเพื่อให้ น้ำหล่อเลี้ยงต้นอ้อยก่อนที่จะเข้าฤดูฝน
4. ปลูกพันธุ์อ้อยที่เตรียมไว้อยู่ในช่วงเดือน มีนาคม – เมษายน
5. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนธันวาคม

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ 11 ไร่ พบว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น ประมาณ 13,420 บาท/ปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. เนื่องจากฝนตามฤดูกาลมาช้าจึงต้องเลื่อนการปลูกออกไป
2. ราคาอ้อยโรงงานปี 2562 ตกต่ำ ทำให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนน้อย

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

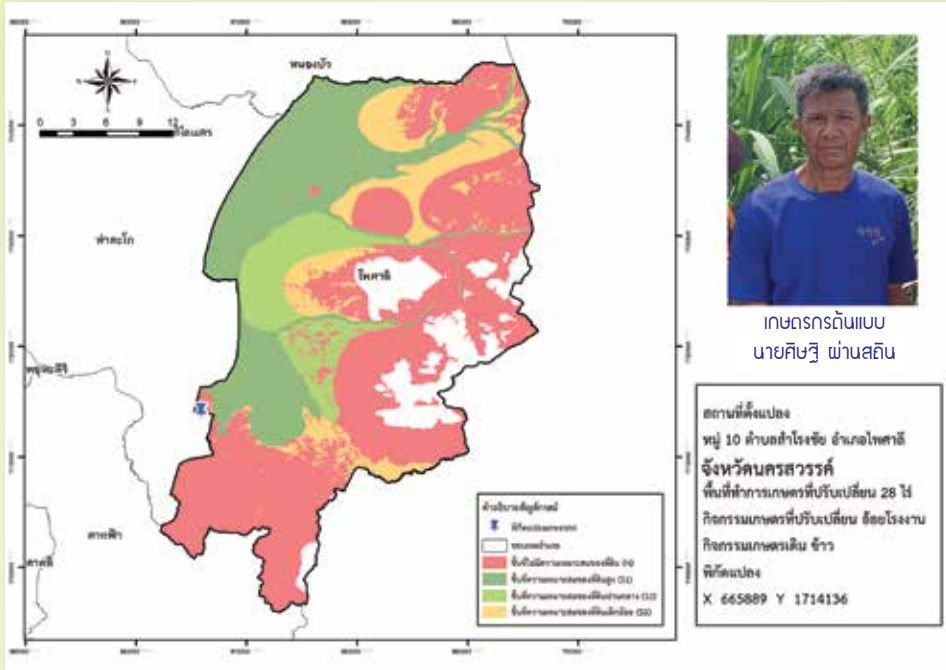
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	350
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	500
1.2.2 ปุ๋ย	300
1.2.3 ยาต้านการเกษตร	250
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับสูบน้ำ	200
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,850
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	10.5
3.3 รายได้รวม (บาท)	5,250
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,400
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,400

อ้อยโรงงาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	600
1.1.3 การดูแลรักษา	650
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500
1.1.5 การขนส่ง	150
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	2,100
1.2.2 ปุ๋ย	600
1.2.3 ยาต้านการเกษตร	500
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ค่าระบบน้ำหยด	400
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,100
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	13,500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	0.72
3.3 รายได้รวม (บาท)	9,720
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	3,620
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3,620

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครสวรรค์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

พื้นที่เป็นที่ดอน กักเก็บน้ำได้ไม่ดี บางปีเจอภัยแล้ง ทำให้ข้าวไม่ได้ผลผลิต รวมถึงราคาข้าวตกต่ำ จึงมีความคิดอยากเปลี่ยนจากการทำนาข้าวมาปลูกอ้อยโรงงาน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

1. เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่มาปลูก
2. ปรับสภาพพื้นที่นาโดยดินคันนาออกให้เป็นเป็นที่ราบเหมาะสำหรับปลูกอ้อย
3. วางระบบน้ำหยดเพื่อให้น้ำหล่อเลี้ยงต้นอ้อยก่อนที่จะเข้าฤดูฝน
4. ปลูกพันธุ์อ้อยที่เตรียมไว้อยู่ในช่วงเดือน มีนาคม – เมษายน
5. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนธันวาคม

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ 28 ไร่ พบว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น ประมาณ 93,380 บาท/ปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. เนื่องจากฝนตามฤดูกาลมาช้าจึงต้องเลื่อนการปลูกออกไป
2. ราคาอ้อยโรงงานปี 2562 ตกต่ำ ทำให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนน้อย

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

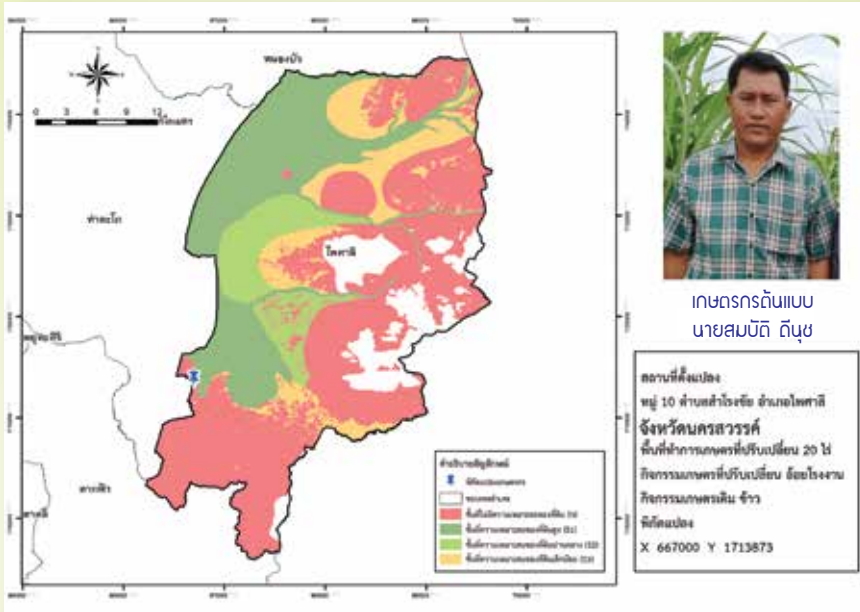
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	250
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	500
1.2.2 ปุ๋ย	250
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	500
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน,)	
1.3.1 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับสูบน้ำ	300
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,050
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	550
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	10.2
3.3 รายได้รวม (บาท)	5,610
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,560
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,560

อ้อยโรงงาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	600
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	210
1.1.5 การขนส่ง	150
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	2,520
1.2.2 ปุ๋ย	600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	540
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1 ค่าระบบน้ำหยด	700
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,220
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	13,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	0.70
3.3 รายได้รวม (บาท)	9,100
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,880
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,880

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดนครสวรรค์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

พื้นที่ที่เป็นที่ดอน กักเก็บน้ำได้ไม่ดี บางปีเจอภัยแล้ง ทำให้ข้าวไม่ได้ผลผลิต รวมถึงราคาข้าวตกต่ำ จึงมีความคิดอยากเปลี่ยนจากการทำนาข้าวมาปลูกอ้อยโรงงานเพราะปลูกแต่ละครั้งสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 3- 4 ปี ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดินอ้อย

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

1. เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่มาปลูก
2. ปรับสภาพพื้นที่นาโดยดินคันนาออกให้เป็นเป็นที่ราบเหมาะสำหรับปลูกอ้อย
3. วางระบบน้ำหยดเพื่อให้ น้ำหล่อเลี้ยงต้นอ้อยก่อนที่จะเข้าฤดูฝน
4. ปลูกพันธุ์อ้อยที่เตรียมไว้อยู่ในช่วงเดือน มีนาคม – เมษายน
5. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนธันวาคม

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ 20 ไร่ พบว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น ประมาณ 68,325 บาท/ปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. เนื่องจากฝนตามฤดูกาลมาช้าจึงต้องเลื่อนการปลูกออกไป
2. ราคาอ้อยโรงงานปี 2562 ตกต่ำ ทำให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนน้อย

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

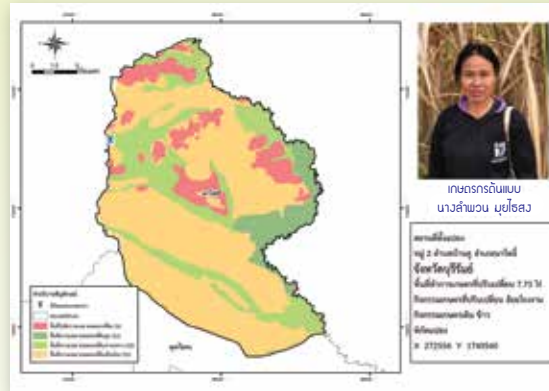
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	500
1.2.2 ปุ๋ย	300
1.2.3 ยาต้านการเกษตร	450
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี) กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับสูบน้ำ	300
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,100
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	550
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	11.5
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,325
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	3,225
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3,225

อ้อยโรงงาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	600
1.1.3 การดูแลรักษา	650
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	400
1.1.5 การขนส่ง	150
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	2,000
1.2.2 ปุ๋ย	600
1.2.3 ยาต้านการเกษตร	550
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี) กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ค่าระบบน้ำหยด	500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,050
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	17,500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	0.70
3.3 รายได้รวม (บาท)	12,250
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	6,200
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	6,200

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดบุรีรัมย์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

เนื่องจากแต่เดิมทำนาแล้วประสบกับภัยธรรมชาติติดต่อกันมา 2 ปี ผลผลิตข้าวเสียหายได้ไร่ละ 50 กิโลกรัม เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวน้อยประกอบกับได้ไปศึกษาดูงานที่ ศพก.นาโพธิ์ ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาเป็นอ้อยโรงงาน จึงมีแนวคิดที่จะทดลองปลูกอ้อย และทางสำนักงานเกษตรอำเภอนาโพธิ์มีโครงการนี้จึงได้สมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

1. สมัครเข้าร่วมโครงการฯ จากการประชาสัมพันธ์เข้าร่วมโครงการฯ จากสำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานเกษตรอำเภอนาโพธิ์
2. สำนักงานเกษตรอำเภอนาโพธิ์พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติ หลักเกณฑ์เงื่อนไขโครงการฯ ประกาศและแจ้งประชุมชี้แจงโครงการฯ ให้แก่เกษตรกรที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ
3. เข้าร่วมอบรมความรู้ จัดโดยสำนักงานเกษตรอำเภอนาโพธิ์
4. รับปัจจัยการผลิต
5. ปลูกอ้อยโรงงานโดยเริ่มจากปรับพื้นที่ที่ไ้ปลูกอ้อย ปลูกต้นอ้อย เดือน ม.ค - ก.พ ใสปุ๋ยพร้อมกับทำระบบน้ำหยด อายุได้ 12 เดือนจึงเริ่มตัด และตัดโดยใช้แรงงานคน หลังจากนั้นไว้ตอของอ้อยได้อีก 3-4 ปี

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวไปปลูกอ้อยโรงงานและทำการเกษตรอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนมากกว่าและเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสืบสานอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเกษตรกรรายนี้มีความขยันขันแข็ง อีกทั้งยังเป็นต้นแบบจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากทำนามาปลูกอ้อยโรงงานซึ่งผลที่ได้แตกต่างกันอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นผลผลิต หรือรายได้ และประสบผลสำเร็จจากการเข้าร่วมโครงการฯ นี้ได้อย่างชัดเจน คือ

1. ผลผลิตอ้อย 15 ตัน/ไร่
2. มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
3. ลดความเสี่ยงจากการทำนาอย่างเดียว(พืชเชิงเดี่ยว)

ปัญหา/อุปสรรค/แนวทางแก้ไข

มีปัญหาระง่อนภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง แนวทางแก้ไขทำระบบน้ำหยดให้อ้อยโดยใช้น้ำจากการเจาะน้ำบาดาล

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นอ้อยโรงงาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

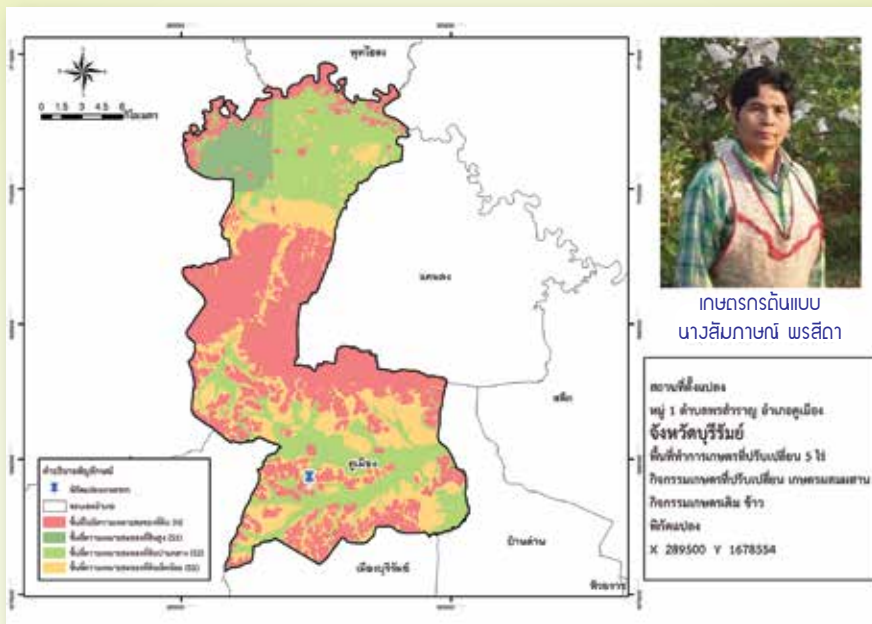
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	200
1.1.2 การปลูก	250
1.1.3 การดูแลรักษา	400
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	700
1.2.2 ปุ๋ย	800
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.ค่าสูบน้ำ	300
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,550
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	150
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	11
3.3 รายได้รวม (บาท)	1,650
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	- 1,900
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-1,900

อ้อยโรงงาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	700
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	2,000
1.1.5 การขนส่ง	220
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	1,800
1.2.2 ปุ๋ย	1,600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.ค่าสูบน้ำ	300
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	7,920
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	15,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	0.95
3.3 รายได้รวม (บาท)	14,250
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	6,330
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	6,330

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดบุรีรัมย์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

มีใจรักในด้านการเกษตร ปลูกพืชที่จำเป็นต้องกิน ต้องใช้ในครัวเรือน ไม่จำเป็นต้องซื้อ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว และส่วนที่เหลือสามารถขายเป็นรายได้ให้กับครอบครัวได้ มีการปลูกพืชผสมผสานอยู่บ้างแล้ว เมื่อมีโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map ก็สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตรผสมผสานให้มากขึ้น

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

เตรียมพื้นที่แปลง เตรียมต้นพันธุ์ไม้ ปลูกและดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิตที่ปลูกไว้
ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน โดยปลูกพืชหลายชนิด เช่น ฝรั่ง มะพร้าว น้ำหอม มะม่วง มะนาว กลัวย พืชผักต่างๆที่จำเป็นต้องใช้ในครัวเรือน เป็นต้น สามารถมีผลผลิตบริโภคในครัวเรือน ลดรายจ่ายจากการซื้อพืชผักต่างๆ และส่วนที่เหลือยังสามารถขายได้ และมีรายได้เพิ่มจากการขายฝรั่งกิมจู ซึ่งเริ่มให้ผลผลิตแล้ว เป็นรายได้ที่ต่อเนื่องทุกเดือนตามที่พืชให้ผลผลิต ซึ่งต่างจากการปลูกข้าวอย่างเดียวที่ 1 ปีจะให้ผลผลิตแค่ครั้งเดียว

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหา แหล่งน้ำยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะในฤดูแล้ง
แนวทางแก้ไข ขุดคลองให้ล้อมรอบแปลง

- ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน
- ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

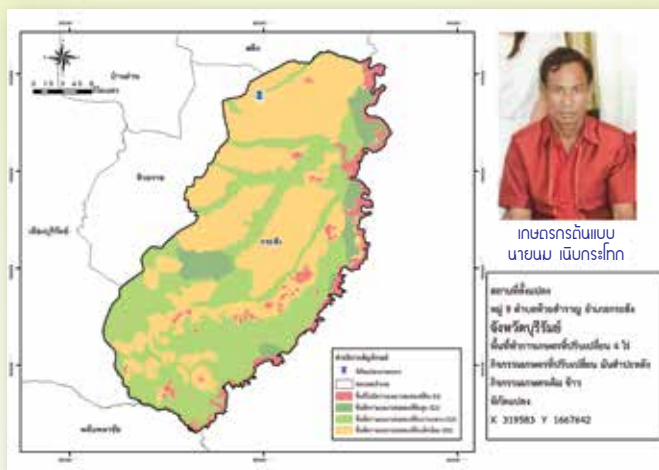
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	5,400
1.1.2 การปลูก	1,000
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	7,200
1.1.5 การขนส่ง	1,000
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ) ตากข้าว	1,000
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	3,120
1.2.2 ปุ๋ย	3,600
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,860
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	330
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,290
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,430
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,430

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	3,000
1.1.2 การปลูก	1,500
1.1.3 การดูแลรักษา	2,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	3,000
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นทุ๋	5,000
1.2.2 ปุ๋ย	3,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	500
1.3 อื่นๆ	
1.3.1 ระบบน้ำ	5,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,600
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	200
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	20
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	400
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	4 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,600

หมายเหตุ เกษตรกรปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสาน จำนวน 5 ไร่ โดยปลูก พริก/กะหล่ำ ไร่ 1 มะม่วง 1 ไร่ มะนาว 2 ไร่ มะพร้าว/น้ำหอม 1 ไร่ มะละกอ 2 ไร่ พืชที่เริ่มให้ผลผลิตแล้วคือพริก/กะหล่ำและจำหน่ายในชุมชน

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดบุรีรัมย์

เหตุผลแรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวเมื่อลงทุนทำนาแล้วจึงได้ผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุน
ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

1. รับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมฯ จากสำนักงานเกษตรอำเภอกระสัง
2. วิเคราะห์พื้นที่เพื่อปรับเปลี่ยนจากนาข้าวไปเป็นมันสำปะหลัง เนื่องจากเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย และชอบพื้นที่สูง
3. ปรับพื้นที่นา ยก่องเพื่อให้เหมาะกับการปลูกมันสำปะหลัง
4. ปลูกพันธุ์มันสำปะหลังที่เตรียมไว้
5. ดูแลรักษาโดยการกำจัดวัชพืช(ทำร่น)พร้อมกับการใส่ปุ๋ย 3-4 เดือน/ครั้ง
6. เมื่อมันสำปะหลังอายุประมาณ 12 เดือน จึงเก็บเกี่ยวผลผลิต

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. ลดต้นทุนการผลิต (ข้าว) จาก 2,880 บาทต่อไร่ เป็น(มันสำปะหลัง) 1,520 บาท/ไร่
2. มีรายได้จากพื้นที่ที่ทำการปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้น 1,630 บาท/ไร่
3. นอกจากเกษตรกรจะมีรายได้จากการทำนาและปลูกมันสำปะหลังจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาแล้ว เกษตรกรมีรายได้หลักจากการทำผ้าฝ้ายจำหน่ายตลอดทั้งปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร แนวทางแก้ไขโดย ขุดบ่อน้ำ และเจาะบ่อบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์
2. ขาดนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเพิ่มผลผลิต เช่น การใช้ระบบน้ำหยดในแปลงมันสำปะหลัง

- ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง
- ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

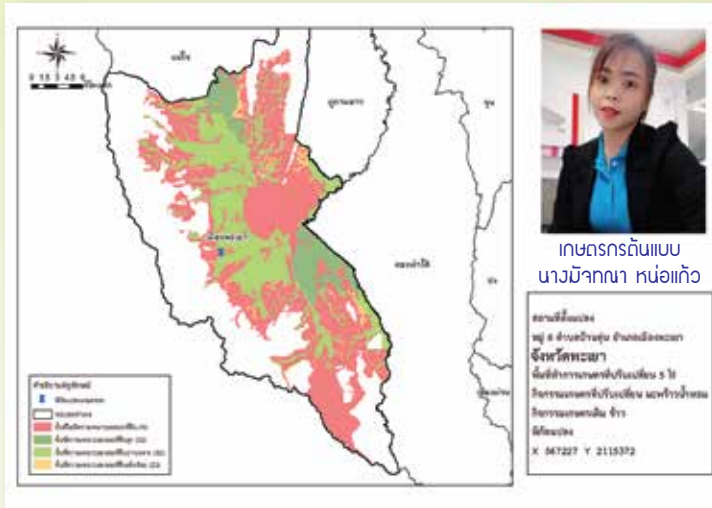
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	440
1.1.2 การปลูก	0
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	150
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	900
1.2.2 ปุ๋ย	740
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	50
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,880
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	150
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,250
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-630
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-630

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	440
1.1.2 การปลูก	0
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	0
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	0
1.2.2 ปุ๋ย	780
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	0
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,520
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.1
3.3 รายได้รวม (บาท)	3,150
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,630
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,630

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดพะเยา

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในครั้งนี้

เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ท้ายน้ำทำให้การผลิตข้าวที่ผ่านมาประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ มีต้นทุนสูงจากการสูบน้ำ ผลผลิตไม่ได้เท่าที่ควรตั้งเป้าหมายไว้ จึงมีแนวคิดปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยและมีมูลค่าสูงกว่าแบบผสมผสานปลูกไม้ผลยืนต้นเพื่อสามารถเป็นมรดกให้ลูกหลานในอนาคต

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนปลูกพืชของเกษตรกร

มีการวางแผนการผลิตโดยออกแบบพื้นที่ให้เหมาะสมกับการผลิต มีการยกทรงเพื่อป้องกันน้ำท่วม ง่ายต่อการให้น้ำ โดยใช้พืชหลักเป็นมะพร้าวน้ำหอมพืชรองเป็นมะละกอซึ่งมีอายุสั้นและให้ผลผลิตเร็ว มีการวางระบบน้ำแบบมินิสปริงเกอร์เป็นการใช้น้ำอย่างประหยัด

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรจัดการพื้นที่ปลูกพืชในเขตไม่เหมาะสม เสี่ยงต่อความเสียหายของผลผลิต และใช้ทุนการจัดการสูงปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าที่ให้ผลตอบแทนมากกว่า สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งการตลาด ความสมดุลของอุปสงค์-อุปทาน เพื่อนำไปสู่การใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยมีรายได้จากการขายมะละกอ ซึ่งเป็นรายได้เสริมประมาณ 6,500 บาท/ไร่/ปี มากกว่าการปลูกข้าวซึ่งได้กำไรประมาณ 2,000 บาท/ไร่/ปี ซึ่งในอนาคตหากมะพร้าวเติบโตออกผลผลิตคาดว่าจะได้ผลผลิตต่อไร่มากกว่านี้

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาเรื่องเงินทุนในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งเกษตรกรบางรายไม่มีเงินทุนทำให้ยังขาดระบบน้ำที่ดีและครอบคลุมพื้นที่ ทางหน่วยงานราชการควรให้งบประมาณและการติดตามประเมินผลเพิ่มเติมงบประมาณในปีต่อไปอย่างน้อย 3 ปีจะส่งผลให้เกษตรกรประสบผลสำเร็จมากขึ้น

• กิจกรรมการปรับเปลี่ยนจากนาข้าวเป็นมะพร้าว มะละกอ

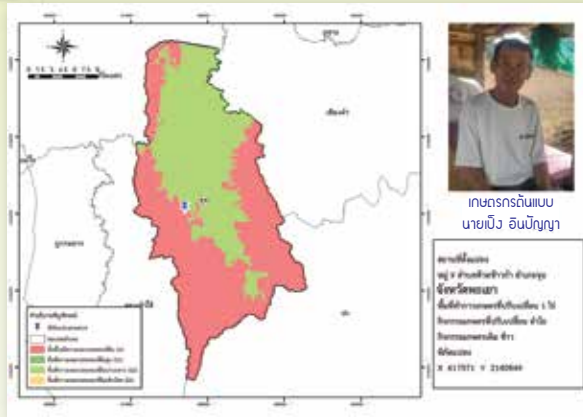
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าวนาปี	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	900
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	250
1.2.2 ปุ๋ย	250
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1.....	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,700
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	600
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12
3.3 รายได้รวม (บาท)	7,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	3,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3,500

มะพร้าวน้ำหอม	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	300
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	2,000
1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1.ระบบน้ำ.....	1,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,100
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	10
3.3 รายได้รวม (บาท)	11,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	6,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	6,500

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดพะเยา

เหตุผลที่เร่งใจในการปรับเปลี่ยนจากการข้าวเป็นลำไย

พื้นที่ในการปลูกข้าวแปลงที่ดำเนินการปรับเปลี่ยน ประกอบด้วยส.ป.ก. 4-01ข จำนวน 1 แปลง เป็นพื้นที่ 4 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา สภาพดินในพื้นที่เป็นดินร่วนปนทราย ดินอุ้มน้ำได้น้อย เป็นพื้นที่นาดอน ผลผลิตข้าวที่ได้ในแต่ละปีเมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิตแล้วทำให้มองแทบไม่เห็นกำไร ประกอบกับรายจ่ายที่เพิ่มมากขึ้นจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น หลังจากได้เข้ารับการอบรมในโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรที่มีวิชา Zoning เป็นหนึ่งในวิชาที่ได้รับการอบรม ทำให้เกิดความสนใจในการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาเดิมที่มีปัญหา โดยเริ่มจากการถมที่นาบางส่วนที่อยู่ใกล้ที่ดอนเพื่อเตรียมปลูกพืชอื่นทดแทนข้าว และขุดสระเพื่อทำเป็นแหล่งน้ำสำหรับใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่แปลงนั้น

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

1. ปรับพื้นที่ ปรับหน้าดิน เตรียมดิน โกลบตอซัง
2. ขุดสระน้ำ และนำดินที่ได้จากการขุดสระมาถมเป็นที่ราบ
3. ขุดหลุม ตากหลุม และทำการรองก้นหลุมโดยใช้ปุ๋ยคอก
4. ปลูกลำไย ใส่ปุ๋ย และคลุมโคนต้นด้วยฟางข้าว และปุ๋ยคอก
5. ในช่วง 1-3 ปีแรก วางแผนการผลิตและสร้างรายได้ระหว่างรอผลผลิตลำไย โดยการปลูกพืชแซมระหว่างต้นลำไย เช่น พืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร เป็นต้น
6. ดูแลรักษาต้นลำไยจากแมลงศัตรูพืช ในระยะแรกของการปลูกโดยวิธีกล ใช้ไฟล่อแมลง และกำจัดโดยการดักจับแมลงในตอนกลางคืน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกไม้ผล ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา 3-4 ปี ถึงจะมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ เป็นระยะเวลาเพียง 1 ปี โดยทำการเริ่มปรับพื้นที่ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2562 และปลูกต้นลำไยในช่วงเดือนกรกฎาคม 2562 และอยู่ในช่วงการปรับเปลี่ยนเพื่อเสริมพืชอายุสั้นอื่นๆ ในการสร้างรายได้เสริมในพื้นที่ จึงยังไม่เกิดผลสำเร็จที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการปรับเปลี่ยนครั้งนี้

ปัญหา/อุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหา

1. แมลงศัตรูพืชเข้าทำลายใบอ่อนของต้นลำไย
2. แหล่งน้ำในการทำการเกษตรไม่เพียงพอ

แนวทางแก้ไข

1. ใช้วิธีการ ใช้ไฟล่อแมลง และกำจัดโดยการดักจับแมลงในตอนกลางคืน
2. จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม และจัดทำระบบน้ำภายในแปลงให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นลำไย

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นลำไย

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

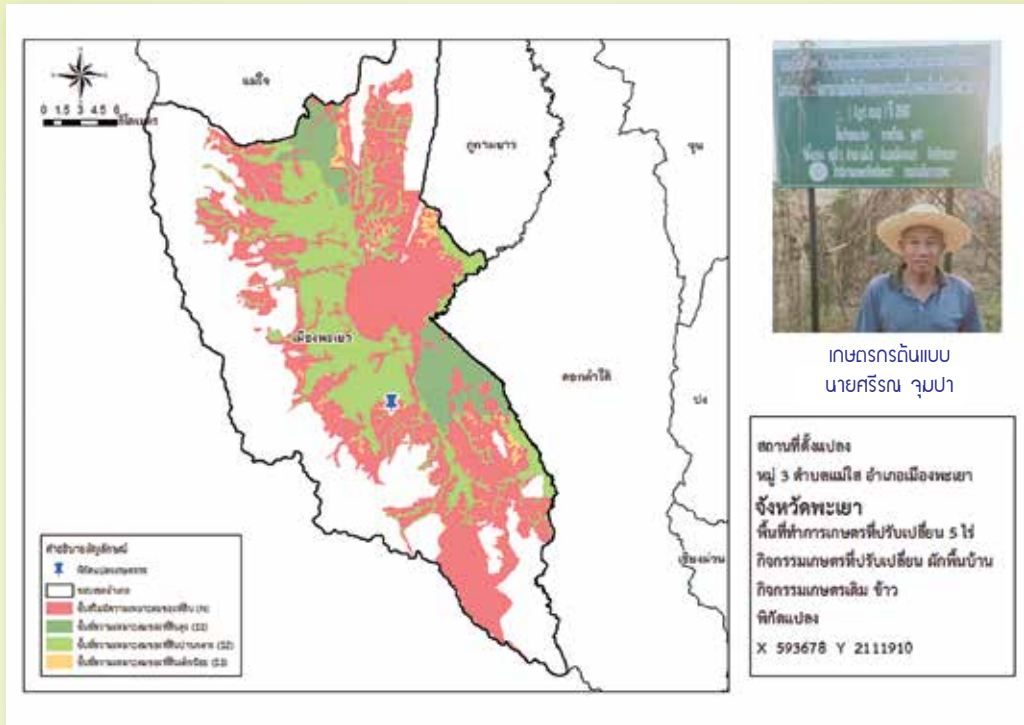
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	850
1.1.2 การปลูก	75
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500
1.1.5 การขนส่ง	95
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	300
1.2.2 ปุ๋ย	350
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	200
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ระบบน้ำ	200
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,770
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	625
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	8,125
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	5,355
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	5,355

ลำไย	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	2,000
1.1.2 การปลูก	600
1.1.3 การดูแลรักษา	3,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ ระบบน้ำ	600
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	-
1.2.2 ปุ๋ย	1,250
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	1,400
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1.....	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	8,850
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจน

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดพะเยา

เหตุผลที่แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในครั้งนี้

ต้องการปลูกผักไว้ใกล้บ้านเพื่อบริโภคในครัวเรือนที่ สด สะอาด ปลอดภัย ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

ปรับพื้นที่ให้เหมาะสม โดยการขุดสระน้ำไว้เลี้ยงปลา วางแผนการปลูกผักสวนครัว และเลี้ยงไก่ไข่ไว้บริโภคในครัวเรือน ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคสามารถจำหน่ายยังตลาดในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ประจำวัน อีกช่องทาง

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

มีผักพื้นบ้านหลากหลายชนิดไว้รับประทาน มีไข่ไก่และปลาที่สด สะอาด ปลอดภัยไว้รับประทานและจำหน่าย

ปัญหาอุปสรรคที่แนวทางแก้ไข

ได้แก่ปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง โรคและแมลงมาทำลายผลผลิตที่ปลูกไว้

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากนาข้าวเป็นผักพื้นบ้าน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นผักพื้นบ้าน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

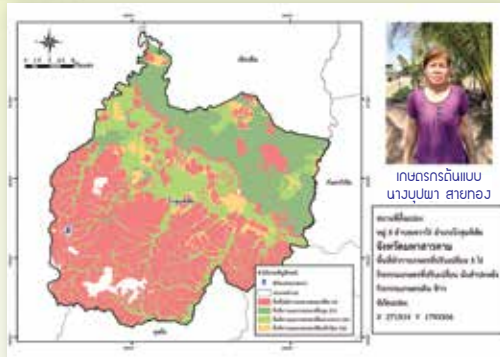
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	1,000
1.1.3 การดูแลรักษา	500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	100
1.2.2 ปุ๋ย	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	100
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	200
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,400
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,600
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,600

ผักพื้นบ้าน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	100
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	100
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	100
1.2.2 ปุ๋ย	100
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,200
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	20
3.3 รายได้รวม (บาท)	20,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	18,800
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	2..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	37,600

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดมหาสารคาม

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

ทำนาแล้วผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มกับการลงทุน พอดีมีโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 เข้ามาเลยลองมาปลูกพืชอื่นแทนพอดีมีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวเปลี่ยนไปเป็นปลูกพืชอื่นจึงทำการปลูกมันสำปะหลัง

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

1. เริ่มต้นจากสำนักงานเกษตรอำเภอให้ความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยการจัดเวทีเพื่อสำรวจความต้องการในเรื่องการขอรับการสนับสนุนความรู้และปัจจัยการผลิต
2. ดำเนินกิจกรรมจัดหาท่อนพันธุ์ดีของมันสำปะหลังในพื้นที่
3. เตรียมดินโดยไถ 2 ครั้ง ด้วยผาน 3 และผานไถลึกประมาณ 8-12 นิ้ว และยกร่องปลูกความสูงของร่อง 30 - 40 เซนติเมตร ระยะระหว่างร่อง 80 - 120 เซนติเมตร ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ 80 x 80 เซนติเมตร 100 x 100 เซนติเมตร หรือ 100 x 120 เซนติเมตร ขึ้นกับ พันธุ์ และพื้นที่
4. เตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 8 - 12 เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ 20 - 25 เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ 10 ตาขึ้นไปต่อ 1 ท่อนพันธุ์ เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ 50 แซ่สารเคมี ก่อนปักท่อนพันธุ์ประมาณ 5 - 10 เซนติเมตร
5. การใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ในอัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้งละเท่าๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว 1 เดือน ครั้งที่ 2 ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ 3 เดือนหรือปุ๋ยสูตร 46 - 0 - 0 อัตรา 50 - 100 กิโลกรัมต่อไร่ เวลาที่ใส่ปุ๋ยเมื่อมันสำปะหลังอายุ 1 - 2 เดือน หรือหลังจากกำจัดวัชพืชรครั้งแรก
6. การควบคุมแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยแป้งสีชมพูในพื้นที่ ควบคุมได้ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์
7. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ และไถโดยใช้รถไถ เกือบเกี่ยวโดยใช้รถไถ และแรงงานคน
8. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถและขายหัวสดช่วงอายุที่เหมาะสมกับการเก็บเกี่ยวคือ 10 - 12 เดือน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การปลูกมันสำปะหลังได้ผลผลิตและผลตอบแทนมากกว่าการปลูกข้าว

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรคในการปลูกมันสำปะหลังในปี 2562 ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติพายุโพดุลเป็นบางส่วน และต่อมามีผลกระทบจากภัยแล้งซึ่งไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องได้

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นปลูกมันสำปะหลัง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

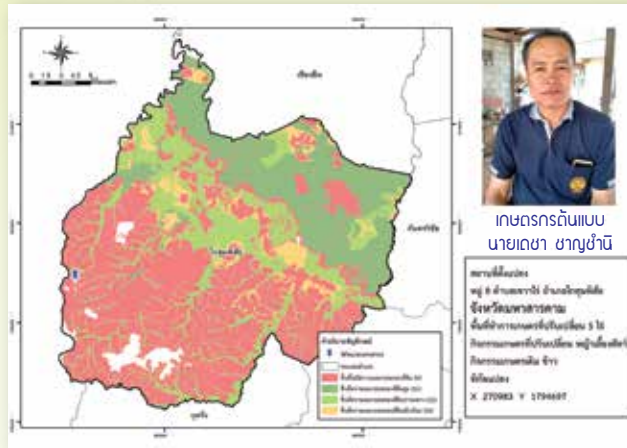
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	1,600
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	125
1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,125
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	368
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,784
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,659
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,659

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	400
1.1.2 การปลูก	500
1.1.3 การดูแลรักษา	500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500
1.1.5 การขนส่ง	800
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	900
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,600
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.1
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,300
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,700
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,140

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดมหาสารคาม

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นปลูกเลี้ยงสัตว์

แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ในการปลูกข้าวมาเป็นปลูกพืชอื่นทดแทนคือการทำนานั้นทำนาปีแค่ 1 ครั้ง ซึ่งในสภาพปัจจุบันมีแต่ความแห้งแล้งผลผลิตที่ได้ก็ไม่ได้ดีมากแล้วมาประกอบกับราคาข้าวไม่ค่อยดีพอไม่มีโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เข้ามาจึงทำให้ตัดสินใจที่จะปลูกพืชอื่นแทนข้าว ดังนั้นจึงคิดว่าจะปลูกพืชอะไรที่จะทำให้เราสามารถอยู่ได้ จึงคิดที่จะปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ เพราะครอบครัวเราเป็นครอบครัวเกษตรกรซึ่งมีการทำไร่นาและเลี้ยงสัตว์ ดังนั้นถ้าเราหาพืชเพื่อมาช่วยในการเลี้ยงสัตว์ที่ครอบครัวเราเลี้ยงเพื่อขายให้เป็นรายได้เพื่อมาใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการการซื้ออาหารสัตว์จึงปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนด้วยอีกทางหนึ่ง

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นหญ้าเลี้ยงสัตว์

1. เริ่มต้นจากสำนักงานเกษตรอำเภอมาให้ความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยการจัดเวทีเพื่อหาความต้องการในเรื่องการขอรับการสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับพืชที่ต้องการปรับเปลี่ยนและปัจจัยการผลิต
2. การดำเนินกิจกรรมจัดหาท่อนพันธุ์หญ้าเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่
3. เริ่มกิจกรรมการผลิตโดยการไถเตรียมดินและการปลูกโดยใช้แรงงานในพื้นที่
4. การดูแลรักษาให้น้ำ การใส่ปุ๋ย
5. การเก็บเกี่ยวโดยแรงงานในครัวเรือน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. เกษตรกรลดต้นทุนในการผลิตพืช
2. ลดต้นทุนในการซื้ออาหารเลี้ยงสัตว์ได้

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรคการขาดแคลนน้ำ ซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงหน้าแล้ง แนวทางแก้ไข ขณะนี้กำลังดำเนินการขอพลังงานแสงอาทิตย์จากหน่วยงานราชการ(อบจ.)

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นหญ้าเลี้ยงสัตว์

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นหญ้าเลี้ยงสัตว์

• กิจกรรมการดำเนินงาน

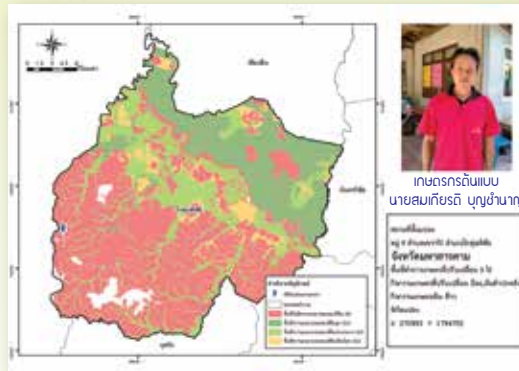
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	1600
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	125
1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,125
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	368
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,784
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,659
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,659

หญ้าเลี้ยงสัตว์	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	880
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	700
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	
1.2.2 ปุ๋ย	900
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,780
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	1.5
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,720
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	2 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	5,440

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดมหาสารคาม

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

ทำนาแล้วผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มกับการลงทุน พอดีมีโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 เข้ามาเลยลองมาปลูกพืชอื่นแทนพอดีมีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวเปลี่ยนไปเป็นปลูกพืชอื่น จึงทำการปลูกมันสำปะหลัง

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

1. เริ่มต้นจากสำนักงานเกษตรอำเภอมาให้ความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยการจัดเวทีเพื่อสำรวจความต้องการในเรื่องการขอรับการสนับสนุนความรู้และปัจจัยการผลิต
2. การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ท่อนพันธุ์ได้ในพื้นที่
3. การเตรียมดิน ไถ 2 ครั้ง ด้วยผาน 3 และผานไถลึกประมาณ 8-12 นิ้วและยกร่องปลูก
4. การเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง 8-12 เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ 20-25 เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ 10 ตาขึ้นไปต่อ 1 ท่อนพันธุ์ ยกร่องปลูกความสูงของร่อง 30 - 40 เซนติเมตร ระยะระหว่างร่อง 80 - 120 เซนติเมตร ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ 80 x 80 เซนติเมตร 100 x 100 เซนติเมตร หรือ 100 x 120 เซนติเมตร ขึ้นกับ พันธุ์ และพื้นที่ใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ 50 แซ่สารเคมี ก่อนปักท่อนพันธุ์ ประมาณ 5 - 10 เซนติเมตร
5. ใส่ปุ๋ยสูตร 46 - 0 - 0 ในอัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้งละเท่าๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว 1 เดือน ครั้งที่ 2 ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ 3 เดือนหรือปุ๋ยสูตร 46 - 0 - 0 อัตรา 50 - 100 กิโลกรัมต่อไร่ เวลาที่ใส่ปุ๋ยเมื่อมันสำปะหลังอายุ 1 - 2 เดือน หรือหลังกำจัดวัชพืชครั้งแรก
6. แมลงศัตรูพืชเฉลี่ยแบ่งสี่หมุมมีในพื้นที่ แต่ยังคงควบคุมได้ ด้วยการใส่สารชีวภัณฑ์
7. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ และไถโดยใช้รถไถ เกือบเกี่ยวโดยใช้รถไถ และแรงงานคน
8. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถและขายหัวสดช่วงอายุที่เหมาะสมกับการเก็บเกี่ยว คือ 10 - 12 เดือน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การปลูกมันสำปะหลังได้ผลผลิตมากกว่าการปลูกข้าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรคในการปลูกมันสำปะหลังในปี 2562 ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติพายุพัดเป็นบางส่วน และต่อมามีผลกระทบจากภัยแล้งซึ่งไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องได้

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมันสำปะหลัง

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นมันสำปะหลัง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

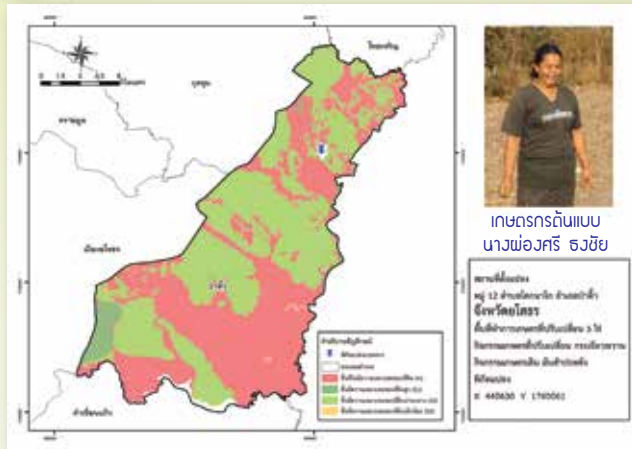
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	1,600
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	200
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	125
1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,125
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	368
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	4784
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,659
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,659

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	400
1.1.2 การปลูก	500
1.1.3 การดูแลรักษา	500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500
1.1.5 การขนส่ง	960
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	
1.2.2 ปุ๋ย	1,300
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,160
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.1
3.3 รายได้รวม (บาท)	6300
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,140
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,140

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดยโสธร

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน

จากสภาพปัญหาเรื่องราคามันสำปะหลังที่มีราคาตกต่ำไม่แน่นอน จึงเริ่มมีการปรับเปลี่ยนหาพืชใหม่ และพืชที่ยืนมาปลูก พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากสำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร จึงได้รวมกลุ่มกันเริ่มทำการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมจากมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน ซึ่งเป็นพืชที่มีความเหมาะสมและผลตอบแทนที่ดีกว่า

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน

ร่วมกันคิดวิเคราะห์กระบวนการผลิตทั้งระบบโดยใช้การตลาดนำการผลิต เทคโนโลยีและนวัตกรรม อย่างเหมาะสมเพื่อลดต้นทุนและผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ตลอดจนเชื่อมโยง การผลิต วิธีการจำหน่ายผลผลิตโดยใช้การประชาสัมพันธ์ และเทคโนโลยีหลายช่องทางในการเชื่อมโยงเครือข่าย ให้เกิดประโยชน์

1. ตรวจสอบความเหมาะสมของพื้นที่ โดยใช้แผนที่เกษตร เพื่อสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่กับ ชนิดพืชที่ปลูกจากสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรและสถานีพัฒนาที่ดินยโสธร
2. ไถตะเพื่อเตรียมดิน
3. ไถยกร่องเตรียมแปลงกว้าง 1 เมตร
4. ปลูกโดยใช้ปุ๋ยคอกรองกันหลุม ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว 50 ซม. ระหว่างต้น 80 ซม. หลุมละ 2 - 3 หัว (1 ไร่ ใช้หัวพันธุ์ 100 กิโลกรัม)
5. การดูแลรักษา ใช้น้ำหมักชีวภาพบำรุงดินและดอก 1 ครั้งต่ออาทิตย์
6. การเก็บเกี่ยวดอก เริ่มให้ผลผลิตเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม และเก็บหัวพันธุ์ เดือนกุมภาพันธ์

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกิดการรวมกลุ่มขยายผลสำเร็จของกลุ่มไปสู่ชุมชน เกิดการสร้างงานภายในกลุ่มมีรายได้ มีการเชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ และองค์ความรู้ใหม่ๆ ระหว่างเครือข่าย เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และที่ภาคภูมิใจมากที่สุดคือ กลุ่มได้เฝ้ารับเสด็จ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ถวายดินพันธุ์ กระเจียวหวาน จำนวน 200 ถุง

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

1. การให้น้ำโดยอาศัยน้ำฝน แก้ไขโดยจัดทำระบบน้ำ
2. หนอนเจาะกอ แก้ไขโดย ใช้บีทีผสมชีวเวอร์เรีย และสารสกัดสมุนไพรฉีดยา
3. วัชพืช แก้ไขโดย คลุมแปลงด้วยฟาง หญ้าคา

- ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน
- ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

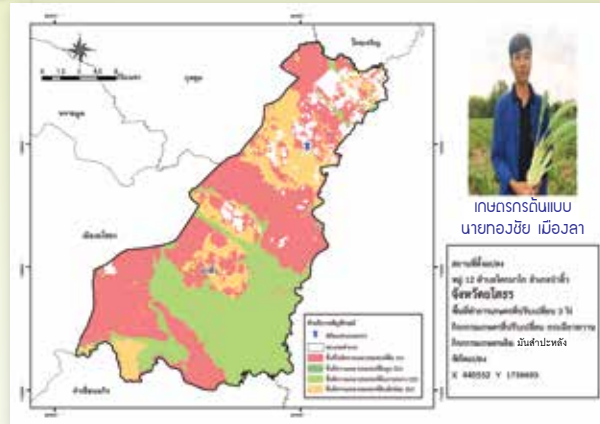
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	60
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	900
1.1.5 การขนส่ง	400
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	400
1.2.2 ปุ๋ย	3,800
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	0
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	0
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	0
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,400
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	2
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	7,000
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	6,000

กระเจียวหวาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	60
1.1.2 การปลูก	900
1.1.3 การดูแลรักษา	1,500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	900
1.1.5 การขนส่ง	500
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	10,000
1.2.2 ปุ๋ย	700
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	0
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	0
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	0
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	15,100
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	10,000
3.3 รายได้รวม (บาท)	80,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	90,000
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	74,900

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดยโสธร

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน

จากสภาพปัญหาเรื่องราคามันสำปะหลังที่มีราคาตกต่ำไม่แน่นอน จึงเริ่มมีการปรับเปลี่ยนหาพืชใหม่ และพืชที่ยืนมาปลูก พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากสำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร จึงได้รวมกลุ่มกันเริ่มทำการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมจากมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน ซึ่งเป็นพืชที่มีความเหมาะสมและผลตอบแทนที่ดีกว่า

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน

ร่วมกันคิดวิเคราะห์กระบวนการผลิตทั้งระบบโดยใช้การตลาดนำการผลิต เทคโนโลยีและนวัตกรรม อย่างเหมาะสมเพื่อลดต้นทุนและผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ตลอดจนเชื่อมโยง การผลิต วิธีการจำหน่ายผลผลิตโดยใช้การประชาสัมพันธ์ และเทคโนโลยีหลายช่องทางในการเชื่อมโยงเครือข่าย ให้เกิดประโยชน์

1. ตรวจสอบความเหมาะสมของพื้นที่ โดยใช้แผนที่เกษตร เพื่อสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่กับ ชนิดพืชที่ปลูกจากสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรและสถานีพัฒนาที่ดินยโสธร
2. ไถตะเพื่อเตรียมดิน
3. ไถยกร่องเตรียมแปลงกว้าง 1 เมตร
4. ปลูกโดยใช้ปุ๋ยคอกรองกันหลุม ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว 50 ซม. ระหว่างต้น 80 ซม. หลุมละ 2 - 3 หัว (1 ไร่ ใช้หัวพันธุ์ 100 กิโลกรัม)
5. การดูแลรักษา ใช้น้ำหมักชีวภาพบำรุงต้นและดอก 1 ครั้งต่ออาทิตย์
6. การเก็บเกี่ยวดอก เริ่มให้ผลผลิตเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม และเก็บหัวพันธุ์ เดือนกุมภาพันธ์

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกิดการรวมกลุ่มขยายผลสำเร็จของกลุ่มไปสู่ชุมชน เกิดการสร้างงานภายในกลุ่มมีรายได้ มีการเชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ และองค์ความรู้ใหม่ๆ ระหว่างเครือข่าย เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและที่ภาคภูมิใจมากที่สุดคือ ได้เฝ้ารับเสด็จ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ถวายต้นพันธุ์ กระเจียวหวาน จำนวน 200 คู่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. การให้น้ำโดยอาศัยน้ำฝน แก้ไขโดยจัดทำระบบน้ำ
2. หนอนเจาะกอก แก้ไขโดย ใช้บีทีผสมชีวเวอร์เรีย และสารสกัดสมุนไพรชนิดฟัน
3. วัชพืช แก้ไขโดย คลุมแปลงด้วยฟาง หญ้าคา

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน • ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

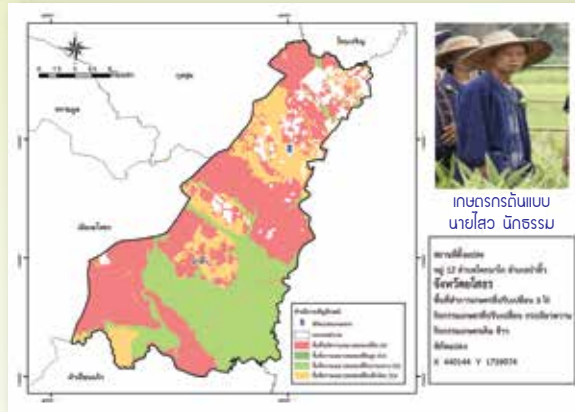
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	900
1.1.5 การขนส่ง	400
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	400
1.2.2 ปุ๋ย	3,300
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,900
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	4,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	2
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	8,000
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1.. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,100

กระเจียวหวาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	900
1.1.3 การดูแลรักษา	1,500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	900
1.1.5 การขนส่ง	500
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	10,000
1.2.2 ปุ๋ย	700
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	15,100
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15,000
3.3 รายได้รวม (บาท)	100,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	115,000
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	99,900

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดยโสธร

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นกระเจียวหวาน

จากสภาพปัญหาเรื่องข้าวราคาตกต่ำไม่แน่นอน จึงเริ่มมีการปรับเปลี่ยนหาพืชใหม่ และพืชที่ยั่งยืนมาปลูก พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากสำนักงานเกษตรอำเภอปาดิว สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรจึงได้รวมกลุ่มกันเริ่มทำการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมจากมันสำปะหลังเป็นกระเจียวหวานซึ่งเป็นพืชที่มีความเหมาะสมและผลตอบแทนที่ดีกว่า

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นกระเจียวหวาน

ร่วมกันคิดวิเคราะห์กระบวนการผลิตทั้งระบบโดยใช้การตลาดนำการผลิต เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเหมาะสมเพื่อลดต้นทุนและผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ตลอดจนเชื่อมโยงการผลิตวิธีการจำหน่ายผลผลิตโดยใช้การประชาสัมพันธ์ และเทคโนโลยีหลายช่องทางในการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดประโยชน์

1. ตรวจสอบความเหมาะสมของพื้นที่ โดยใช้แผนที่เกษตร เพื่อสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่กับชนิดพืชที่ปลูกจากสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรและสถานีพัฒนาที่ดินยโสธร
2. ไถตะเพื่อเตรียมดิน
3. ไถยกร่องเตรียมแปลงกว้าง 1 เมตร
4. ปลูกโดยใช้ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว 50 ซม. ระหว่างต้น 80 ซม. ปลูกหลุมละ 2 - 3 หัว (1 ไร่ ใช้หัวพันธุ์ 100 กิโลกรัม)
5. การดูแลรักษา ใช้น้ำหมักชีวภาพบำรุงต้นและดอก 1 ครั้งต่ออาทิตย์
6. การเก็บเกี่ยวดอก เริ่มให้ผลผลิตเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม และเก็บหัวพันธุ์ เดือนกุมภาพันธ์

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกิดการรวมกลุ่มขยายผลสำเร็จของกลุ่มไปสู่ชุมชน เกิดการสร้างงานภายในกลุ่มมีรายได้ มีการเชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ และองค์ความรู้ใหม่ๆ ระหว่างเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และที่ภาคภูมิใจมากที่สุดคือ กลุ่มได้เฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ถวายต้นพันธุ์กระเจียวหวาน จำนวน 200 ถู

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

1. การให้น้ำโดยอาศัยน้ำฝน แก้ไขโดยจัดทำระบบน้ำ
2. หนอนเจาะกอ แก้ไขโดย ใช้บีทีผสมชีวเวอร์เรีย และสารสกัดสมุนไพรฉีดพ่น
3. วัชพืช แก้ไขโดย คลุมแปลงด้วยฟาง หญ้าคา

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นกระเจียวหวาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นกระเจียวหวาน

• กิจกรรมการดำเนินงานการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นกระเจียวหวาน

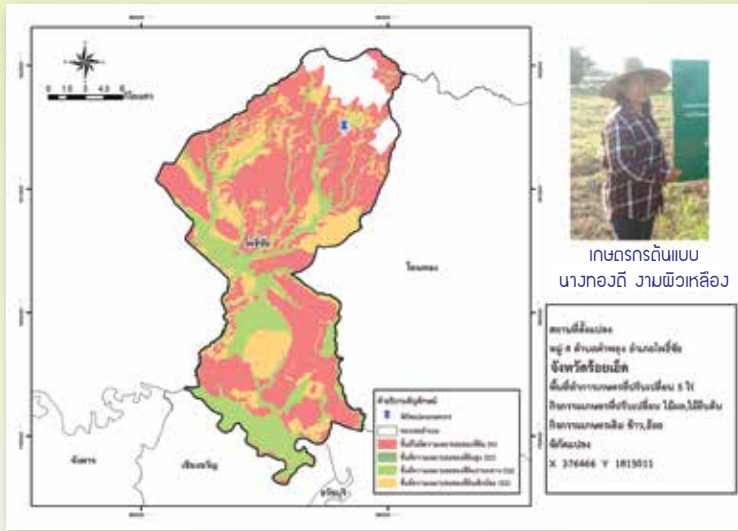
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	300
1.1.3 การดูแลรักษา	0
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	700
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	600
1.2.2 ปุ๋ย	450
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	200
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,850
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	250
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	10
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1.. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	- 350

กระเจียวหวาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	
1.1.2 การปลูก	600
1.1.3 การดูแลรักษา	900
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	1,500
1.1.5 การขนส่ง	900
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	500
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	
1.2.2 ปุ๋ย	10,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	700
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	0
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	0
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	0
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	15,100
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12,500
3.3 รายได้รวม (บาท)	90,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	..1.. ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	87,400

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดร้อยเอ็ด

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกอ้อยเป็นเกษตรผสมผสาน

จากการวิเคราะห์พื้นที่ พบว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกอ้อยเพียงเล็กน้อย ทำให้ผลผลิตไม่ตรงตามความต้องการ ประกอบกับราคาอ้อยไม่แน่นอน มีการใส่สารเคมีจำนวนมาก จึงมีแนวคิดที่จะมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว และช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสียให้กลับมา

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเปลี่ยนจากการปลูกอ้อยเป็นเกษตรผสมผสาน

สมัครเข้าร่วมโครงการกับสำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย พร้อมทั้งตรวจสอบพิกัดพื้นที่กับแผนที่ Agri-Map โดยเกษตรตำบลดำเนินการตรวจสอบให้ว่าไม่เหมาะสมกับการปลูกอ้อย จึงตัดสินใจที่จะปรับเปลี่ยนพื้นที่ โดยเข้ารับการอบรมพืชทางเลือกใหม่กับสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด และได้ตัดสินใจที่จะปลูกพืชแบบผสมผสาน ไม้ผล ไม้ยืนต้น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การทำเกษตรผสมผสานจะทำให้มีรายได้ไม่ขาดมือ มีงานทำทั้งปี ลดความเสี่ยงจากปัญหาด้านราคาของการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทำกิจกรรมแบบเกื้อกูล ลดต้นทุนการผลิต มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

จากการทำการเกษตรผสมผสานจะต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยน ผลผลิตในช่วงปีแรกอาจจะยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการเลือกปลูกพืชจำเป็นจะต้องเลือกพืชปลูกที่มีอายุการเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกัน จึงจะทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรออกมาเกือบทุกวัน ทำให้มีรายได้รายวัน รายเดือน รายปี ในการทำการเกษตรผสมผสานนั้น จะต้องมีความขยัน หมั่นตรวจดู และดูแลรักษาพืช ต้องช่างสังเกต เพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช ต้องเอาใจใส่ดูแล บางพืชไม่มีความรู้ ต้องหาความรู้เพิ่มเติม

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนปลูกอ้อยเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนปลูกอ้อยเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

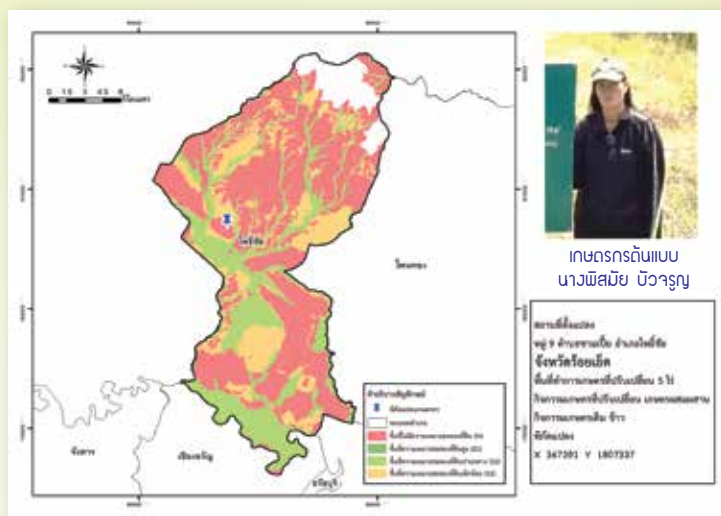
อ้อย	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,350
1.1.2 การปลูก	1,000
1.1.3 การดูแลรักษา	1,150
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	2,000
1.1.5 การขนส่ง	2,000
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ) ค่ามัด	-2,250
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นสุ้	2,500
1.2.2 ปุ๋ย	900
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	13,150
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	10,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	0.7
3.3 รายได้รวม (บาท)	7,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-6,150

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นสุ้(ได้รับการสนับสนุน)	
1.2.2 ปุ๋ย	1,200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่) ยังไม่ได้ให้ผลผลิต	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งยังไม่มียieldผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำารจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดร้อยเอ็ด

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

การปลูกข้าวมีต้นทุนสูง ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ทำให้ประสบปัญหาขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวในหน้าฝนน้ำไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าว ผลผลิตข้าวต่ำ จึงมีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนการปลูกมาเป็น เกษตรแบบผสมผสาน โดยเข้าร่วมโครงการกับทางสำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย และได้รับการสนับสนุนพันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น เนื่องจากมีประสบการณ์ในการเพาะปลูกไม้ผล และประกอบกับได้รับการอบรมจากทางสำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัด จึงสามารถที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

สมัครเข้าร่วมโครงการกับสำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย พร้อมทั้งตรวจสอบพิกัดพื้นที่กับแผนที่ Agri-Map โดยเกษตรตำบลดำเนินการตรวจสอบให้ว่าเหมาะสมกับการปลูกข้าวเล็กน้อย(S3) จึงตัดสินใจที่จะปรับเปลี่ยนพื้นที่โดยเข้ารับการอบรมพืชทางเลือกใหม่กับสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด และได้ตัดสินใจที่จะปลูกพืชแบบผสมผสาน ที่ประกอบด้วย ไม้ผล ไม้ยืนต้น ในพื้นที่

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การทำเกษตรผสมผสานจะทำให้มีรายได้ไม่ขาดมือ ถึงแม้เกิดภัยธรรมชาติ พืชที่ได้รับความเสียหายส่วนใหญ่จะเป็นพืชอายุเก็บเกี่ยวสั้น แต่พืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวระยะปานกลางและยาวนาน เช่นกล้วย ฝรั่ง เงาะ มะพร้าวจะไม่ได้รับผลกระทบ หรือได้รับก็คงมีผลกระทบน้อย จะยังคงมีผลผลิตเพื่อที่จะนำไปจำหน่ายต่อไป ทำให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

จากการทำการเกษตรผสมผสาน จะต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยน ผลผลิตในช่วงปีแรกอาจจะยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการเลือกปลูกพืชจำเป็นจะต้องเลือกพืชปลูกที่มีอายุการเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกัน จึงจะทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรออกมาเกือบทุกวัน ทำให้มีรายได้รายวัน รายเดือน รายปี ไม่เสี่ยงเหมือนการปลูกข้าว ถ้าปีไหนมีภัยธรรมชาติผลผลิตข้าวจะลดลง

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

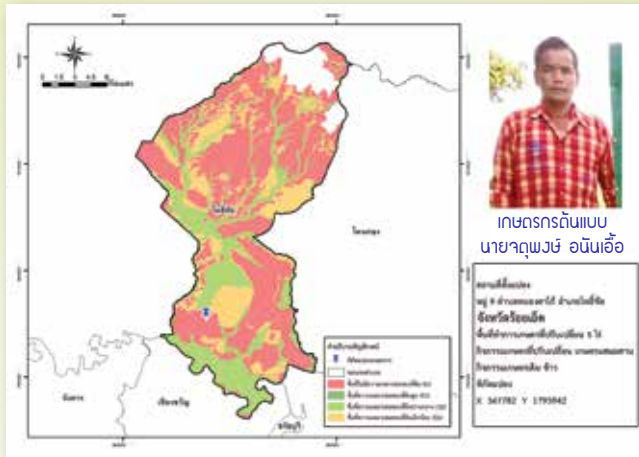
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	500
1.2.2 ปุ๋ย	1,800
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,700
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	400
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	14
3.3 รายได้รวม (บาท)	5,600
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,900
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,900

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์ (ได้รับการสนับสนุน)	
1.2.2 ปุ๋ย	1,200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่) ยังไม่ได้ให้ผลผลิต	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากปีนี้มีผลจริงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดร้อยเอ็ด

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

การปลูกข้าวมีต้นทุนสูง ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ทำให้ประสบปัญหาขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวในหน้าฝนน้ำไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าว ผลผลิตข้าวต่ำ จึงมีแนวคิดที่จะมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

สมัครเข้าร่วมโครงการกับสำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย พร้อมทั้งตรวจสอบพิกัดพื้นที่กับแผนที่ Agri-Map โดยเกษตรตำบลดำเนินการตรวจสอบให้ว่าเหมาะสมกับการปลูกข้าวเล็กน้อย(S3) จึงตัดสินใจที่จะปรับเปลี่ยนพื้นที่โดยเข้ารับการอบรมพืชทางเลือกใหม่กับสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด และได้ตัดสินใจที่จะปลูกพืชแบบผสมผสาน ไม้ผล ไม้ยืนต้น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การทำเกษตรผสมผสานจะทำให้มีรายได้ไม่ขาดมือ ถึงแม้เกิดภัยธรรมชาติ พืชที่ได้รับความเสียหายส่วนใหญ่จะเป็นพืชอายุเก็บเกี่ยวสั้น แต่พืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวระยะปานกลางและยาวนาน เช่นกล้วย ฝรั่ง เงาะ มะพร้าวจะไม่ได้รับผลกระทบ หรือได้รับก็คงมีผลกระทบน้อย จะยังคงมีผลผลิตเพื่อที่จะนำไปจำหน่ายต่อไป ทำให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

จากการทำการเกษตรผสมผสาน จะต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยน ผลผลิตในช่วงปีแรกอาจจะยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการเลือกปลูกพืชจำเป็นจะต้องเลือกพืชปลูกที่มีอายุการเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกัน จึงจะทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรออกมาเกือบทุกวัน ทำให้มีรายได้รายวัน รายเดือน รายปี ไม่เสี่ยงเหมือนการปลูกข้าว ถ้าปีไหนมีภัยธรรมชาติผลผลิตข้าวจะลดลง ในการทำการเกษตรผสมผสานนั้น จะต้องมีความขยันหมั่นตรวจดู และดูแลรักษาพืช ต้องช่างสังเกต เพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช ต้องเอาใจใส่ดูแล บางพืชไม่มีความรู้ ต้องหาความรู้เพิ่มเติม

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

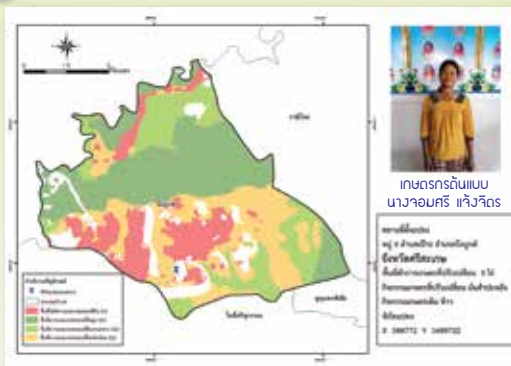
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	800
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	350
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	700
1.2.2 ปุ๋ย	1,400
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,250
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	400
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	14
3.3 รายได้รวม (บาท)	5,600
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,350
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1..... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,350

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์ (ได้รับการสนับสนุน)	
1.2.2 ปุ๋ย	1,200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่) ยังไม่ได้ให้ผลผลิต	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดศรีสะเกษ

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมันสำปะหลัง

เนื่องจากพื้นที่ทำนาประสบปัญหาภัยแล้งทุกปี จึงทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ประสบปัญหาขาดทุน จึงต้องการที่จะเปลี่ยนชนิดพืชปลูกแทนข้าว

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเพื่อปลูกมันสำปะหลัง

1. ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเกษตรอำเภอบึงบูรพ์ ตรวจสอบพื้นที่แปลง โดยใช้แผนที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชมาช่วยในการวิเคราะห์พื้นที่ พบว่าไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว แต่เหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง
2. สมัครเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 ตามเงื่อนไขโครงการ จำนวน 5 ไร่
3. เข้าร่วมเวทีชุมชนเพื่อจัดทำแผนความต้องการปัจจัยการผลิต การผลิตรายแปลง และการอบรมร่วมกับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษและสำนักงานเกษตรอำเภอบึงบูรพ์
4. เข้ารับการอบรม หลักสูตร การปลูกพืชทางเลือกใหม่ (มันสำปะหลัง)
5. รับปัจจัยการผลิตจากสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 72 ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเม็ดและสารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดก่อนงอก
6. ปลูกมันสำปะหลังตามแผนการผลิต
 - 6.1 ไถเพื่อเตรียมแปลง 2 ครั้ง
 - 6.2 หว่านปุ๋ยอินทรีย์รองพื้นแล้วไถยกร่อง ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 500 กิโลกรัม/ไร่
 - 6.3 เตรียมท่อนพันธุ์ ความยาว 20 เซนติเมตร
 - 6.4 ปลูกมันสำปะหลัง ระยะ 80x100 เซนติเมตร
 - 6.5 ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดก่อนงอก
 - 6.6 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ เมื่อมันสำปะหลังอายุ 1 เดือน
 - 6.7 กำจัดวัชพืชในแปลงเมื่อมีฝนตกลงมา มันสำปะหลังอายุประมาณ 3 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่
 - 6.8 เก็บเกี่ยวเมื่อมันสำปะหลังเมื่ออายุครบ 10 เดือน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เมื่อเกษตรกรเปลี่ยนมาปลูกมันสำปะหลังตามความเหมาะสมของพื้นที่ทำให้นต้นทุนการผลิตที่ลดลงและมีผลตอบแทนมากกว่าการปลูกข้าว 2,570 บาท/ไร่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. ระหว่างปลูกมันสำปะหลัง ประสบปัญหาภัยแล้งทำให้ต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ได้รับจากโครงการได้รับความเสียหายประมาณ 2 ไร่ จึงได้นำท่อนพันธุ์มันสำปะหลังจากเกษตรกรในชุมชนมาปลูกทดแทน

2. ผลผลิตมันสำปะหลังในปีการผลิต 2562/63 ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลงประมาณ 30%

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมันสำปะหลัง

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นมันสำปะหลัง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

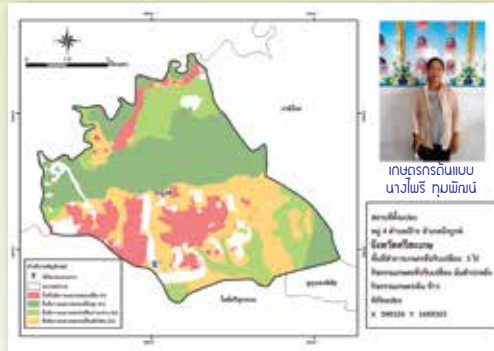
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	650
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	750
1.2.2 ปุ๋ย	1,750
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	500
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,300
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	230
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	14
3.3 รายได้รวม (บาท)	3,220
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-1,080
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-1,080

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	200
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	240
1.1.5 การขนส่ง	280
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	600
1.2.2 ปุ๋ย (อินทรีย์ 625 บาท,เคมี 1,225 บาท)	1,850
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,970
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	2,800
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	1.95
3.3 รายได้รวม (บาท)	5,460
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,490
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,490

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดศรีสะเกษ

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมันสำปะหลัง

เนื่องจากพื้นที่ทำนาเป็นที่ดอน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้จึงประสบปัญหาภัยแล้งทุกปีทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ประสบปัญหาขาดทุน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกมันสำปะหลัง

1. ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ / สำนักงานเกษตรอำเภอบึงบูรพ์ ตรวจสอบพื้นที่แปลงโดยใช้แผนที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชมาช่วยในการวิเคราะห์พื้นที่ พบว่าไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว แต่เหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง

2. สมัครเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 ตามเงื่อนไขโครงการ จำนวน 5 ไร่

3. เข้าร่วมเวทีชุมชนเพื่อจัดทำแผนความต้องการปัจจัยการผลิต แผนการผลิตรายแปลง และแผนการอบรม ร่วมกับกลุ่มเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ และสำนักงานเกษตรอำเภอบึงบูรพ์

4. เข้ารับการอบรม หลักสูตร การปลูกพืชทางเลือกใหม่ (มันสำปะหลัง)

5. รับปัจจัยการผลิตจากสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 72 ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเม็ดและสารเคมีกำจัดวัชพืชนิดก่อนงอก

6. ปลูกตามแผนการผลิต

6.1 ไถเตรียมแปลง 2 ครั้ง

6.2 หว่านปุ๋ยอินทรีย์รองพื้นแล้วไถยกร่องโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 500 กิโลกรัม/ไร่

6.3 เตรียมท่อนพันธุ์ ความยาว 20 เซนติเมตร

6.4 ปลูกมันสำปะหลัง ระยะ 80x100 เซนติเมตร

6.5 ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชนิดก่อนงอก

6.6 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ เมื่อมันสำปะหลังอายุ 1 เดือน

6.7 กำจัดวัชพืชในแปลงเมื่อมีฝนตกลงมา มันสำปะหลังอายุประมาณ 3 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่

6.8 เก็บเกี่ยวเมื่อมันสำปะหลังอายุครบ 10 เดือน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกมันสำปะหลังโดยมีผลตอบแทนมากกว่าการปลูกข้าว 3,175 บาท/ไร่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. ระหว่างปลูกมันสำปะหลัง ประสบปัญหาภัยแล้งทำให้ต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ได้รับจากโครงการได้รับความเสียหายประมาณ 1 ไร่ จึงได้นำท่อนพันธุ์มันสำปะหลังจากเกษตรกรในชุมชนมาปลูกทดแทน
2. ผลผลิตมันสำปะหลังในปีการผลิต 2562/63 ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลงประมาณ 20%

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตมันสำปะหลัง

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตมันสำปะหลัง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

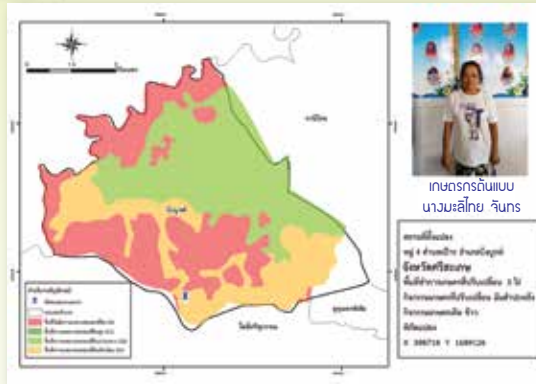
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	50
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	650
1.1.5 การขนส่ง	100
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	750
1.2.2 ปุ๋ย	1,750
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	500
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,300
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	150
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	14
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,100
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-2,200
5. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-2,200

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	200
1.1.3 การดูแลรักษา	1,500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	300
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	600
1.2.2 ปุ๋ย (อินทรีย์ 625 บาท,เคมี 1,225 บาท)	1,850
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน,)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,850
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	1.95
3.3 รายได้รวม (บาท)	6,825
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	975
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	975

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดศรีสะเกษ

เหตุผลแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นการปลูกมันสำปะหลัง

เนื่องจากพื้นที่ทำนาเป็นที่ดอน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้จึงประสบปัญหาภัยแล้งทุกปีทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ประสบปัญหาขาดทุน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกมันสำปะหลัง

1. ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ / สำนักงานเกษตรอำเภอบึงบูรพ์ ตรวจสอบพื้นที่แปลงโดยใช้แผนที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชมาช่วยในการวิเคราะห์พื้นที่ พบว่าไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว แต่เหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง
2. สมัครเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2562 ตามเงื่อนไขโครงการ จำนวน 5 ไร่
3. เข้าร่วมเวทีชุมชนเพื่อจัดทำแผนความต้องการปัจจัยการผลิต แผนการผลิตรายแปลง และแผนการอบรม ร่วมกับกลุ่มเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ และสำนักงานเกษตรอำเภอบึงบูรพ์
4. เข้ารับการอบรม หลักสูตร การปลูกพืชทางเลือกใหม่ (มันสำปะหลัง)
5. รับปัจจัยการผลิตจากสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 72 ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเม็ดและสารเคมีกำจัดวัชพืชนิดก่อนงอก
6. ปลูกตามแผนการผลิต
 - 6.1 ไถเตรียมแปลง 2 ครั้ง
 - 6.2 หว่านปุ๋ยอินทรีย์รองพื้นแล้วไถยกร่อง ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 500 กิโลกรัม/ไร่
 - 6.3 เตรียมท่อนพันธุ์ ความยาว 20 เซนติเมตร
 - 6.4 ปลูกมันสำปะหลัง ระยะ 80x100 เซนติเมตร
 - 6.5 ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชนิดก่อนงอก
 - 6.6 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัม/ไร่ เมื่อมันสำปะหลังอายุ 1 เดือน
 - 6.7 กำจัดวัชพืชในแปลงเมื่อมีฝนตกลงมา มันสำปะหลังอายุประมาณ 3 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่
 - 6.8 เก็บเกี่ยวเมื่อมันสำปะหลังอายุครบ 10 เดือน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกมันสำปะหลังโดยมีผลตอบแทนมากกว่าการปลูกข้าว 3,175 บาท/ไร่

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. ระหว่างปลูกลำไยสำหรับปลูก ประสบปัญหาภัยแล้งทำให้ต้นพันธุ์ไม้ล้มสำหรับปลูกที่ได้รับจากโครงการได้รับความเสียหายประมาณ 1 ไร่ จึงได้นำท่อนพันธุ์ไม้สำหรับปลูกหลังจากเกษตรกรในชุมชนมาปลูกทดแทน
2. ผลผลิตไม้สำหรับปลูกในปีการผลิต 2562/63 ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลงประมาณ 10%

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนการผลิตไม้สำหรับปลูก

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนการผลิตไม้สำหรับปลูก

• กิจกรรมการดำเนินงานการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้สำหรับปลูก

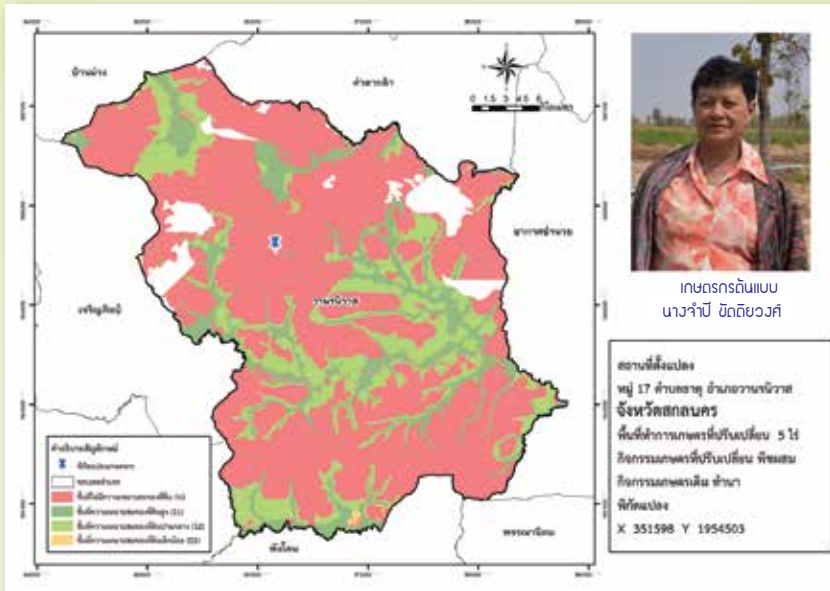

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว		ไม้สำหรับปลูก	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน		1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน		1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500	1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	50	1.1.2 การปลูก	200
1.1.3 การดูแลรักษา		1.1.3 การดูแลรักษา	1,200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	650	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100	1.1.5 การขนส่ง	300
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)		1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ		1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	750	1.2.1 พันธุ์	600
1.2.2 ปุ๋ย	1,750	1.2.2 ปุ๋ย (อินทรีย์ 625 บาท/กม ² 1,225 บาท)	1,550
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	500	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	100
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร		1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)		1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)		1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,300	2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,250
3. ผลตอบแทน		3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	200	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,300
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	14	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	1.95
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,800	3.3 รายได้รวม (บาท)	6,435
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-1,500	4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,185
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง	5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-1,500	6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,185

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสกลนคร

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นพืชผสมผสาน

ต้องการปลูกไม้ผลทดแทนการปลูกข้าว เนื่องจากปลูกข้าวได้ผลผลิตต่ำ และคิดว่าไม้ผลเป็นพืชที่มีอายุยาวสามารถให้ผลผลิตได้นาน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรผสมผสาน

1. ปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้ ลำไย พุทรา ใผ่ เป็นพืชหลัก
2. ปลูกพืชแซมในร่องระหว่างไม้ผล ได้แก่ ข้าวโพดฝักสด ถั่วฝักยาว มะเขือ พริก ฝักนึ่ง แตงกวา

ทั้งในฤดูฝน และฤดูแล้ง

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตพืชผัก พืชไร่อายุสั้น
2. มีแปลงไม้ผลผสมผสาน และพื้นที่ปลูกพืชผัก พืชไร่อายุสั้น

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหา

1. ขาดน้ำในฤดูแล้ง
2. แมลงศัตรูระบาด (พืชผักสวนครัว)

แนวทางแก้ไข

1. ใช้น้ำจากบ่อบาดาล แต่ไม่เพียงพอกับการใช้เพาะปลูกในฤดูแล้งได้อย่างเต็มที่
2. ใช้สารชีวภัณฑ์ (นำหมักตะไคร้หอม สะเดา ยาสูบ) ฉีดพ่น

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นพืชผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นพืชผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

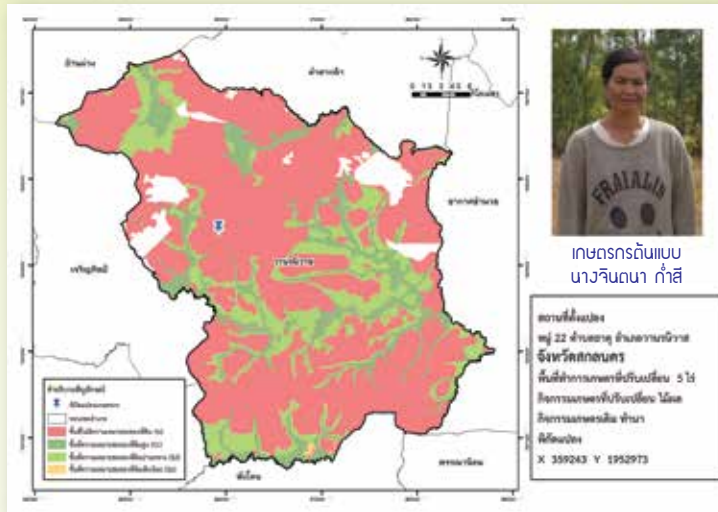
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ก้านข้าว		พืชผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน (ต่อไร่)		1. ประเภทต้นทุน (ต่อไร่)	
1.1 ค่าแรงงาน	500	1.1 ค่าแรงงาน	-
1.1.1 การเตรียมดิน	-	1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	-	1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-	1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-	1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ระบุ)	-	1.1.6 อื่นๆ (ระบุ)	-
1.2 ค่าวัสดุ	-	1.2 ค่าวัสดุ	-
1.2.1 ปุ๋ย	-	1.2.1 ปุ๋ย	-
1.2.2 ปุ๋ย	-	- เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด	780
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-	- เมล็ดพันธุ์ถั่วพึชยาว	450
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-	- เมล็ดพันธุ์พริกขี้หนู	150
1.2.5 อื่นๆ (ระบุ) ออร์โมนพืช	500	- เมล็ดพันธุ์แตงกวา	300
1.3 อื่นๆ (ระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน	-	1.2.2 ปุ๋ย	-
1.3.1 น้ำมันรถไถนา	500	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,100	1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
3. ผลตอบแทน		1.2.5 อื่นๆ (ระบุ) ออร์โมนพืช	380
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	210	1.3 อื่นๆ (ระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ระบบน้ำ..	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-	1.3.1 น้ำมันรถไถนา	1,000
3.3 รายได้รวม (บาท)	-	2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,560
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3 - ข้อ 2)		3. ผลตอบแทน	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	5,500
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
		3.3 รายได้รวม (บาท)	-
		4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3 - ข้อ 2)	1,940
		5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	2 ครั้ง
		6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3,880

หมายเหตุ 1. ผลผลิตข้าวไม่ได้จำหน่าย เก็บไว้บริโภค
 2. มีผล ยังไม่เก็บผลผลิต ผลผลิตที่ได้จากการปลูกพืชอายุสั้นเช่นไม้ผล
 3. ผลตอบแทน เป็นค่าประมาณ เนื่องจากเกษตรกรจํารายละเอียดไม่ได้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสกลนคร

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นการทำเกษตรผสมผสาน

ปลูกข้าวได้ผลผลิตต่ำ (250 – 300 กก.ต่อไร่) ต้องการปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าง่า และเห็นว่า การปลูกมะม่วงสามารถปลูกได้ในพื้นที่ใกล้เคียง และให้ผลผลิตที่ดีพอสมควร สามารถสร้างรายได้ให้กับเจ้าของสวนได้อย่างดี

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรผสมผสาน

1. ปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้ เป็นพืชหลัก
2. ปลูกพืชแซมในร่องระหว่างไม้ผล ได้แก่ สับปะรด (เกษตรกรจัดหาพันธุ์มาปลูกเอง)

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตพืชแซมไม้ผล
2. มีแปลงไม้ผลมะม่วงน้ำดอกไม้ซึ่งสามารถเป็นรายได้หลักเมื่อให้ผลผลิตได้

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหา

1. ขาดน้ำในฤดูแล้ง
2. ขาดเงินทุน
3. ขาดไฟฟ้าในไร่นา

แนวทางแก้ไข

1. ใช้น้ำจากบ่อบาดาลและสระน้ำ แต่ไม่เพียงพอกับการใช้เพาะปลูกในฤดูแล้ง
2. กู้เงินจาก ธ.ก.ส. มาใช้
3. ใช้เครื่องยนต์สูบน้ำ ซึ่งเสียค่าน้ำมันเชื้อเพลิงมากกว่าและหากมีไฟฟ้าใช้จะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นไม้ผลผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

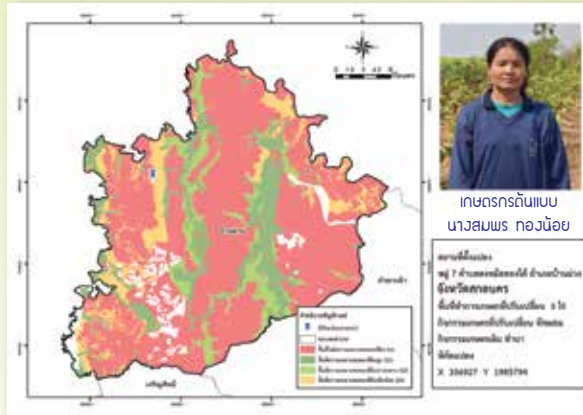
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว		ไม้ผลผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน (ต่อไร่)		1. ประเภทต้นทุน (ต่อไร่)	
1.1 ค่าแรงงาน		1.1 ค่าแรงงาน	-
1.1.1 การเตรียมดิน	600	1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	-	1.1.2 การปลูก	400
1.1.3 การดูแลรักษา	-	1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	700	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-	1.1.5 การขนส่ง	-
1.2 ค่าวัสดุ		1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	170	1.2.1 ปิ่นซี	-
1.2.2 ปุ๋ย	200-	- หน่อพันธุ์สีปประด	4,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-	1.2.2 ปุ๋ย	320
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ระบุ) น้ำมันเชื้อเพลิง	150	1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	-	1.2.5 อื่นๆ (ระบุ)	-
1.3.1 อาหารเลี้ยงแรงงาน	1,000	1.3 อื่นๆ (ระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,820	1.3.1 น้ำมันรถไถนา	300
3. ผลตอบแทน		2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,620
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	280	3. ผลตอบแทน	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	14	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	500
3.3 รายได้รวม (บาท)	3,920	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	3
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3 - ข้อ 2)	1,100	3.3 รายได้รวม (บาท)	1,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง	4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3 - ข้อ 2)	- 4120
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,100	5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
		6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ปี (ข้อ 4 x ข้อ 5)	- 4,120

หมายเหตุ 1. ไม้ผล ยังไม่ให้ผลผลิต ผลผลิตที่ได้จากการปลูกสีปประดแซมไม้ผล
 2. สีปประด ประสบปัญหาขาดน้ำ ทำให้ผลผลิตไม่สมบูรณ์ ให้ผลผลิตน้อย
 3. เกษตรกรมีรายได้จากกิจกรรมการเกษตรอื่นในพื้นที่ นอกเหนือจากแปลงที่ร่วมโครงการ

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสกลนคร

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนเป็นการเกษตรแบบผสมผสาน(ปลูกหม่อนและไม้ผล)

ลูกชายศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นสาขาเกษตรกรรม ได้แนะนำว่าการปลูกข้าวอย่างเดียวผลผลิตที่ได้ต่อไร่ได้ผลผลิตต่ำ แนะนำให้ปลูกข้าวไว้เฉพาะการบริโภค ส่วนพื้นที่ที่เหลือแนะนำให้ปลูกพืชอื่นที่เหมาะสมหลาย ๆ ชนิดรวมกัน สามารถจำหน่ายได้ในตลาดท้องถิ่น สร้างรายได้มากกว่าการปลูกข้าว

- ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร**
1. เริ่มปลูกหม่อนเพื่อใช้เลี้ยงไหมในพื้นที่ประมาณ 3.5 ไร่
 2. ปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้ ฝรั่งกิมจู ลิ้นจี่ ขนุน เป็นพืชหลัก ประมาณ 1.5 ไร่
 3. ปลูกพืชแซมในร่องระหว่างไม้ผล ได้แก่ พืชผัก ถั่วฝักยาว ข้าวโพดฝักสด พริก แตงกวา ทั้งในฤดูฝน และฤดูแล้ง (บางส่วน)

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. มีแปลงหม่อนไว้เลี้ยงไหมในเมือง ได้เส้นไหมไว้จำหน่าย และทอผ้า
2. มีแปลงไม้ผลผสมผสาน และพื้นที่ปลูกพืชผัก พืชไร่อายุสั้น
3. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตพืชผัก พืชไร่อายุสั้น
4. มีงานทำตลอดทั้งปี ใช้เวลาที่เหลือจากการทำนาให้เกิดประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

- ปัญหา**
1. ขาดน้ำในฤดูแล้ง
 2. แมลงศัตรูระบาด (พืชผักสวนครัว)

- แนวทางแก้ไข**
1. ใช้น้ำจากสระน้ำที่มีอยู่ แต่ไม่เพียงพอกับการใช้เพาะปลูกในฤดูแล้งได้อย่างเต็มที่
 2. ขอรับการสนับสนุนปุ๋ยน้ำ ป๋อบาดาล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงาน)
 3. ใช้สารชีวภัณฑ์ (น้ำหมัก เชื้อราบีวเวอร์เรีย) ฉีดพ่นไม่ใช้สารเคมี
 4. เก็บต้นพืชผักที่ถูกแมลงทำลายเสียหายไปเป็นอาหารปลา

- ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรแบบผสมผสาน (หม่อนและไม้พล)
- ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรแบบผสมผสาน (หม่อนและไม้พล)

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

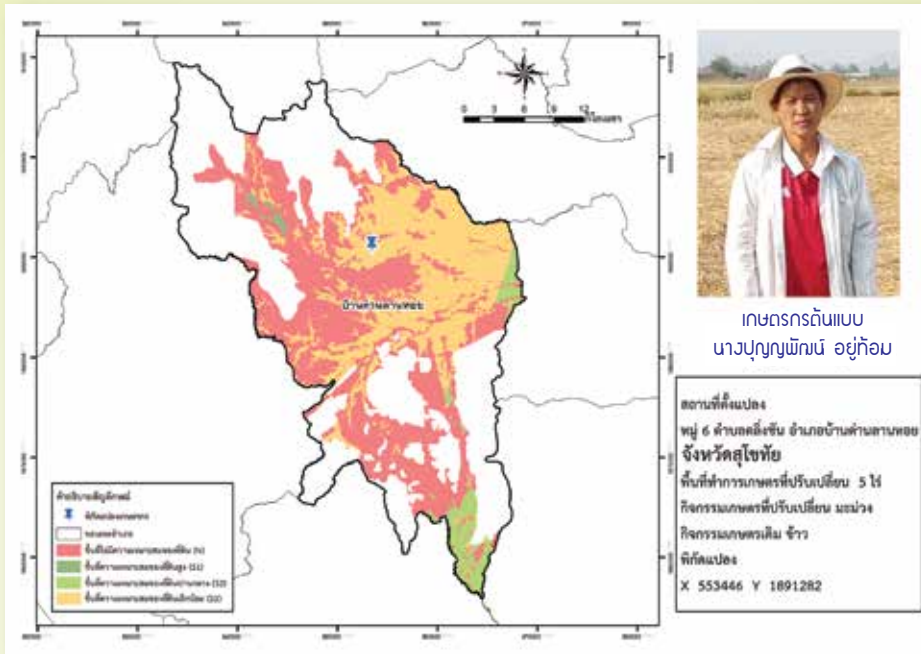
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน (ต่อไร่)	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	660
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	900
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	-
1.2.2 ปุ๋ย	440
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.3 อื่นๆ (ระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	1.3
1.3.1 ค่าอาหารเลี้ยงแรงงาน	1,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	360
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	5400
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3 - ข้อ 2)	1,900
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,900

หม่อนและไม้พล	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน (ต่อไร่)	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	-
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	
- ต้นพันธุ์ทุเรียน 20 ต้น ๆละ 300 บาท	6,000
- ต้นพันธุ์มะละกอ 20 ต้นๆ ละ 10 บาท	200
- เมล็ดพันธุ์พืชผัก	225
- เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด	200
1.2.2 ปุ๋ย สูตร 15-15-15 2 กระสอบ	300
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.3 อื่นๆ (ระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,925
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	7,400
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3 - ข้อ 2)	475
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	5 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (ข้อ 4 x ข้อ 5)	2,375

หมายเหตุ 1. ไม้พล ยังไม่ให้ผลผลิต ผลผลิตที่ได้จากการปลูกพืชอายุสั้นเช่นไม้พล
 2. ผลตอบแทน คิดรวมจากรายได้จำหน่ายพืชอายุสั้นเช่นไม้พลรวมทั้งหมด เนื่องจากเกษตรกรไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือน และจำหน่ายผลผลิตแยกชนิดพืชไม่ได้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุโขทัย

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมะม่วง

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านด่านลานหอยได้เข้ามาให้คำแนะนำเกี่ยวกับพื้นที่ที่เราปลูกข้าวอยู่นั้น เป็นพื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ส่งผลให้ผลตอบแทนที่ได้ค่อนข้างต่ำ พร้อมได้เชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการที่จะสนับสนุนเกษตรกรที่ปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสมให้มาปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ จึงตัดสินใจนำพื้นที่บางส่วนมาเข้าร่วมโครงการ เพราะเล็งเห็นที่หากทำนาต่อไป ก็มีแต่จะขาดทุนเนื่องจากน้ำไม่เพียงพอ อายุก็มากแล้ว หากปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่มีความเหมาะสมน่าจะได้มีโอกาสสร้างรายได้มากกว่านี้

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

สมัครเข้าร่วมโครงการ รับการอบรมพัฒนาความรู้จากเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบการผลิตจากเจ้าหน้าที่

เตรียมดิน ยกร่องสวน ปลูกมะม่วง ใส่ปุ๋ยดูแลตามอายุพืช

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

พืชที่ปรับเปลี่ยนยังได้ผลผลิตไม่เต็มที่ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโต ในปีที่ผ่านมา จึงไม่ได้มีการจำหน่าย แต่ยังคงดูแลพืชที่ปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้รู้สึกพอใจที่กล้าที่จะนำพื้นที่มาปรับเปลี่ยน

เนื่องจากเล็งเห็นว่าในระยะยาวสามารถให้ผลผลิตที่ดีและมีตลาดรองรับ

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาเรื่องโรคและแมลง ทั้งนี้ได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลเพื่อขอคำแนะนำและทำการแก้ไข

• ภาพก่อนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมะม่วง

• ภาพหลังการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมะม่วง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

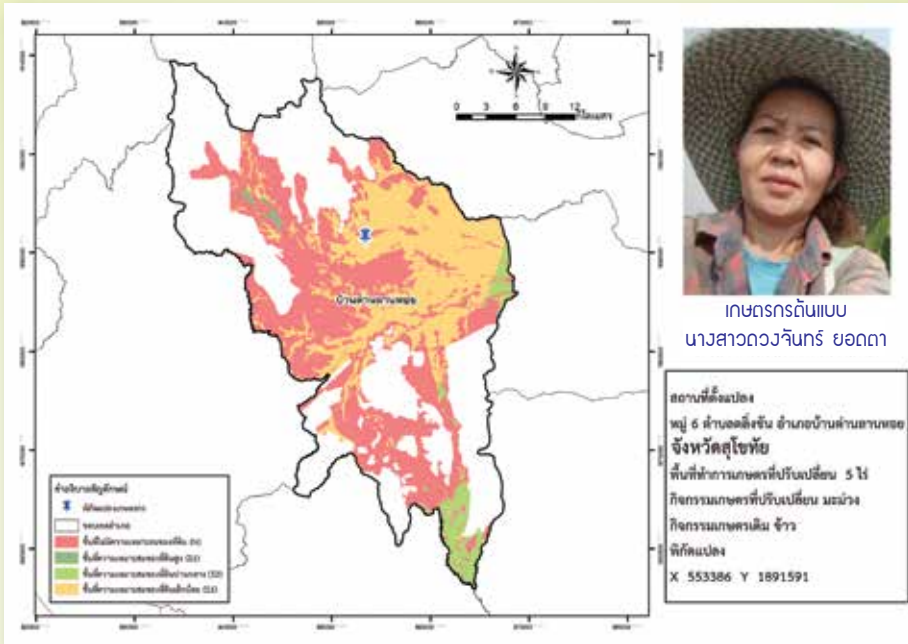
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	1,650
1.1.1 การเตรียมดิน	400
1.1.2 การปลูก	350
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	550
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 ค่าแรงงาน	250
1.2 ค่าวัสดุ	1,330
1.2.1 ปุ๋ย	500
1.2.2 ปุ๋ย	520
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	60
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ	250
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี ธุรการฯ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,980
3. ผลตอบแทน	8,000
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	520
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	8
3.3 รายได้รวม (บาท)	8,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	5,020
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	5,020

มะม่วง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	2,200
1.1.1 การเตรียมดิน	2,000
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ	-
1.2 ค่าวัสดุ	200
1.2.1 ปุ๋ย ได้รับสนับสนุน	-
1.2.2 ปุ๋ย	200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี ธุรการฯ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,400
3. ผลตอบแทน	-
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-

** เพิ่มปรับเปลี่ยนในปีที่ 1 ข้างได้ผลผลิตไม่เต็มที่ ผลผลิตยังไม่พร้อมจำหน่าย **

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุโขทัย

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นมะม่วง

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านด่านลานหอยได้เข้ามาให้คำแนะนำเกี่ยวกับพื้นที่ที่เราปลูกข้าวอยู่นั้น เป็นพื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ส่งผลให้ผลตอบแทนที่ได้ค่อนข้างต่ำ พร้อมได้เชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการที่จะสนับสนุนเกษตรกรที่ปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสมให้มาปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ จึงตัดสินใจนำพื้นที่บางส่วนมาเข้าร่วมโครงการ เพราะเล็งเห็นที่หากทำนาต่อไป ก็มีแต่จะขาดทุนเนื่องจากน้ำไม่เพียงพอ อายุก็มากแล้ว หากปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่มีความเหมาะสมน่าจะได้มีโอกาสสร้างรายได้มากกว่านี้

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

สมัครเข้าร่วมโครงการ รับการอบรมพัฒนาความรู้จากเจ้าหน้าที่ รับปัจจัยการผลิตจากเจ้าหน้าที่ เตรียมดิน ยกร่องสวน ปลูกมะม่วง ใส่ปุ๋ยดูแลตามอายุพืช

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

พืชที่ปรับเปลี่ยนยังได้ผลผลิตไม่เต็มที่ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโต ในปีที่ผ่านมา จึงไม่ได้มีการจำหน่าย แต่ยังคงดูแลพืชที่ปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้รู้สึกพอใจที่กล้าที่จะนำพื้นที่มาปรับเปลี่ยน เนื่องจากเล็งเห็นว่าในระยะยาวสามารถให้ผลผลิตที่ดีและมีตลาดรองรับ

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาเรื่องโรคและแมลง ทั้งนี้ได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลเพื่อขอคำแนะนำและทำการแก้ไข

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมะม่วง • ภาพหลังปรับเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นมะม่วง

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

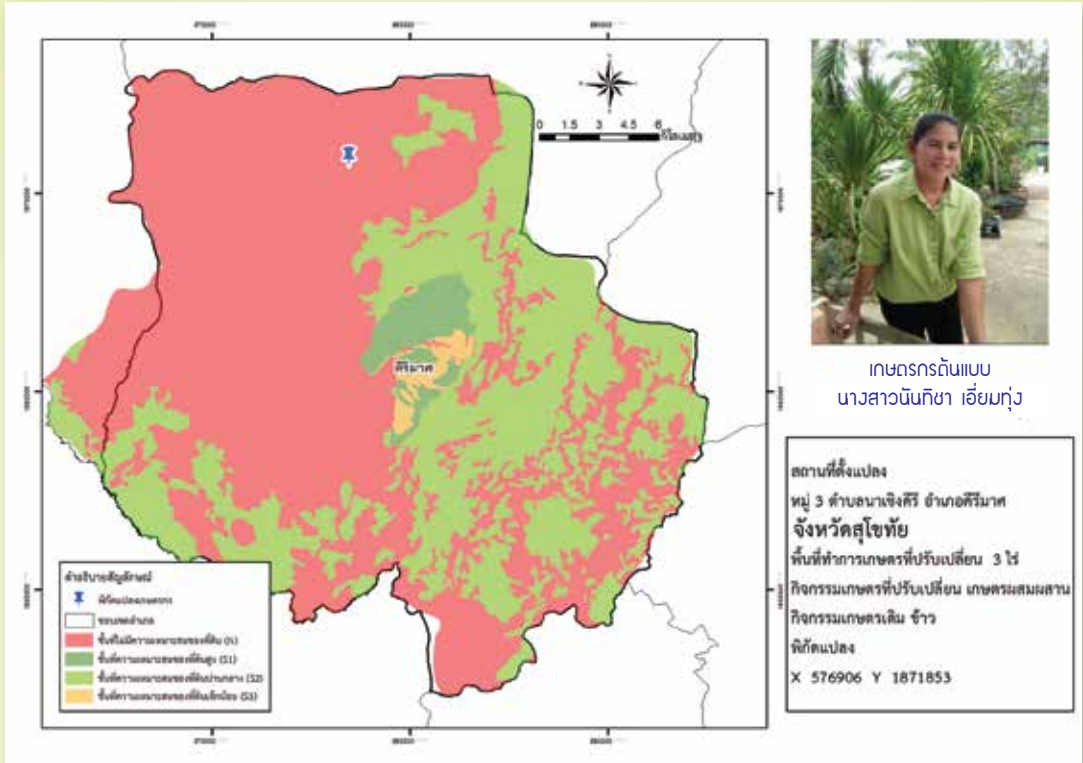
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	1,650
1.1.1 การเตรียมดิน	400
1.1.2 การปลูก	350
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	550
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 ค่าแรงงาน	250
1.2 ค่าวัสดุ	1,330
1.2.1 ปิ่นซี	500
1.2.2 ปุ๋ย	520
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	60
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	250
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,980
3. ผลตอบแทน	8,000
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	520
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	8
3.3 รายได้รวม (บาท)	8,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	5,020
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	5,020

มะม่วง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	2,400
1.1.1 การเตรียมดิน	2,000
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.2 ค่าวัสดุ	300
1.2.1 ปิ่นซี ใต้ระบบสตน	-
1.2.2 ปุ๋ย	300
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	2,700
3. ผลตอบแทน	-
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-

** เมื่อปรับเปลี่ยนเป็นปีที่ 1 ไร่ได้ผลผลิตไม่เต็มที่ ผลผลิตยังไม่พร้อมจำหน่าย **

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุโขทัย

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชครั้งนี้

เนื่องจากราคาข้าวตกต่ำอย่างต่อเนื่อง การทำนาประสบภาวะขาดทุน จึงมีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนเป็นทางเลือกอื่น โดยการปลูกผักปลอดภัยเพื่อให้มีผลผลิตขายได้ทุกวัน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

- 1 ปรับพื้นที่นา ไถตะระเปิดดิน ยกร่องปลูกผัก
- 2 วางแผนการปลูกผัก
- 3 ลงมือปลูกตามแผน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีรายได้ทุกวัน เนื่องจากผักอายุสั้น วางแผนการปลูกให้มีผลผลิตออกขายได้ตลอด ตามความเหมาะสมกับสภาพอากาศ

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ในฤดูแล้งผักต้องการพรางแสง เนื่องจากแดดจัด รวมถึงปัญหาเรื่องแมลงรบกวน

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

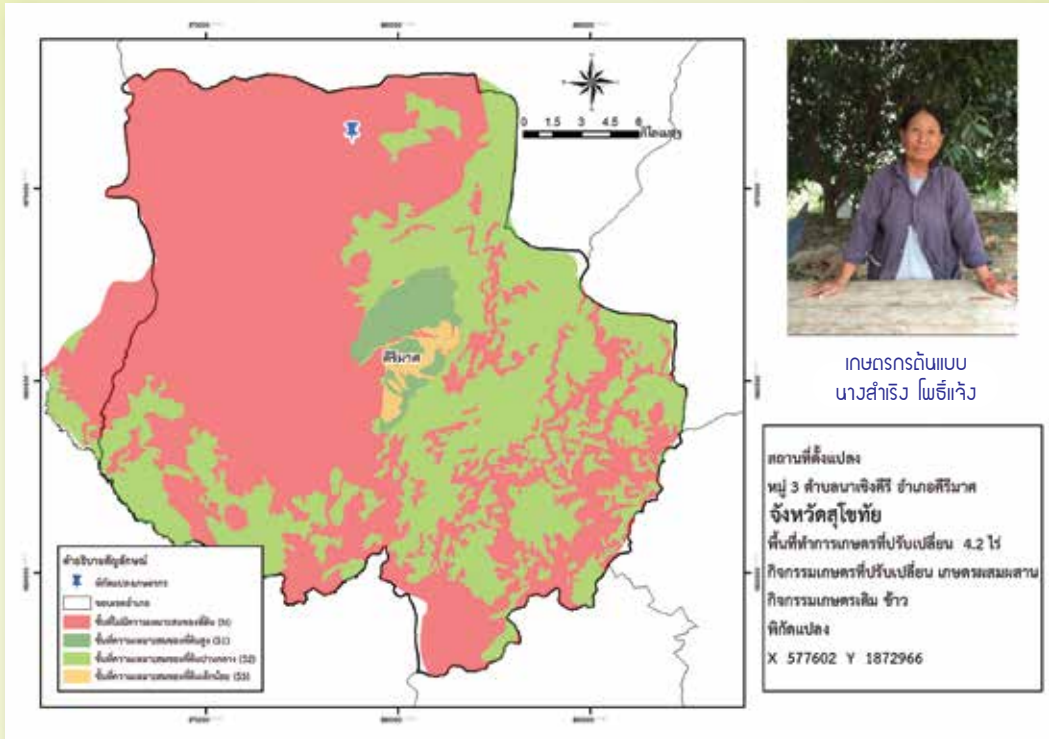
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว ขนส่ง	550
1.1.5 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	625
1.2.2 ปุ๋ย	750
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	180
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ/น้ำมันเชื้อเพลิง	500
1.3 อื่นๆ (ค่าเช่าที่ดิน ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม	3,605
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	600
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	7
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	595
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	595

เกษตรผสมผสาน (เฉพาะมะนาว)	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	500
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว ขนส่ง	1,000
1.1.5 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	1,200
1.2.2 ปุ๋ย	850
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	500
1.2.5 อื่นๆ	1,000
1.3 อื่นๆ (ค่าเช่าที่ดิน ระบบน้ำ)	2,000
2. ต้นทุนรวม	9,050
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	15,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	5,950
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	4
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	23,800

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุโขทัย

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชครั้งนี้

เนื่องจากราคาข้าวตกต่ำอย่างต่อเนื่อง การทำนาประสบภาวะขาดทุน จึงมีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนเป็นทางเลือกอื่น โดยการทำเกษตรผสมผสานโดยมีมะนาวเป็นพืชหลัก

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

- 1 ปรับพื้นที่นา แบ่งเป็นแหล่งเก็บกักน้ำ ชุดสระ ยกร่องแปลง
- 2 วางแผนการปลูกพืช เลี้ยงปลา
- 3 ลงมือปลูกตามแผน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีรายได้ทุกวัน เนื่องจากช่วงแรกเลี้ยงปลา ปลูกผักบนร่องสวนที่ปลูกมะนาวเป็นพืชหลักสามารถเก็บผักขายได้ทุกวัน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

สระน้ำที่ขุดไม่เพียงพอต่อความต้องการของพืช จึงเจาะบ่อบาดาลเพิ่มโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทนพลังงานไฟฟ้าในการสูบน้ำ

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

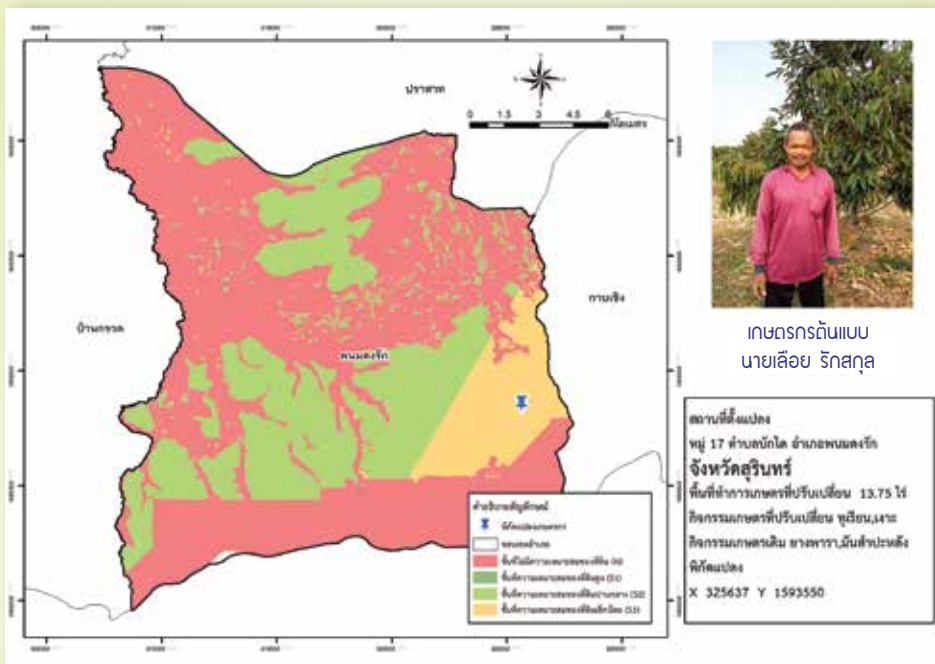
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว ขนส่ง	550
1.1.5 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	625
1.2.2 ปุ๋ย	750
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	180
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	
1.2.5 อื่นๆ/น้ำมันเชื้อเพลิง	500
1.3 อื่นๆ (ค่าเช่าที่ดิน ระบบน้ำ)	
2. ต้นทุนรวม	3,605
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	600
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	7
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	595
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	595

เกษตรผสมผสาน (เฉพาะมะนาว)	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	500
1.1.1 การเตรียมดิน	5,000
1.1.2 การปลูก	1,000
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว ขนส่ง	500
1.1.5 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	6,000
1.2.2 ปุ๋ย	
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	500
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ค่าเช่าที่ดิน ระบบน้ำ)	1,000
2. ต้นทุนรวม	15,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	1,200
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	12,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	18,000
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	18,000

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุรินทร์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน ภูเขา

อยากเรียนรู้การเกษตรแบบใหม่ ประกอบกับมันสำปะหลังมีราคาตก ตนเองสนใจที่จะปลูกไม้ผลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงอยากปรับเปลี่ยนปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน เงาะ และอื่นๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน ภูเขา

1. ศึกษาหาความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษาดูงาน รับการอบรม จากสถานที่และหน่วยงานต่างๆ
2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่เดิม โดยเริ่มลดกิจกรรมเดิมออก และเริ่มกิจกรรมใหม่
3. ขึ้นการปฏิบัติ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยเริ่มปลูกทุเรียนเป็นลำดับแรก

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันนี้ไม้ผลที่ปลูกกำลังเจริญเติบโตดี บางต้นเริ่มติดลูกแล้ว ถือเป็นความสำเร็จเบื้องต้นในการเริ่มต้นประกอบการเกษตรแนวใหม่ของเกษตรกร ตอนนี้อยังไม่มีรายได้ เกษตรกรมีความสุขใจเมื่อได้เห็นไม้ผลของตนเองเจริญงอกงามดี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

เกษตรกรมีปัญหาเรื่องน้ำ อุปสรรคเรื่องทุนดำเนินการ แนวทางแก้ไข ปัจจุบันมีบ่อบาดาลแล้วแต่ใช้พลังงานไฟฟ้าทำให้มีต้นทุนเพิ่มจึงมีความต้องการใช้เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน เงาะ

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นทุเรียน เงาะ

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

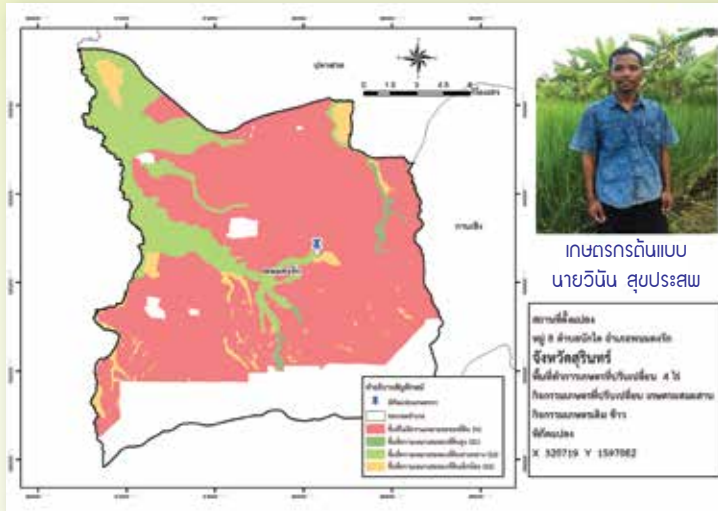
มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน(มันสำปะหลัง)	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	8,400
1.1.2 การปลูก	6,000
1.1.3 การดูแลรักษา	3,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	6,000
1.1.5 การขนส่ง	3,500
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	12,000
1.2.2 บัว	10,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	3,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	4,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.....	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	55,900
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	4,000
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.0
3.3 รายได้รวม (บาท)	110,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	54100
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	3934

ทุเรียน เงาะ	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	7,000
1.1.2 การปลูก	4,500
1.1.3 การดูแลรักษา	3,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	5,000
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	39,000
1.2.2 บัว	20,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	10,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	20,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.ระบบน้ำ	30,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	135,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	ยังมีไม่ผลผลิต
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังมีผลตอบแทนที่ขาดจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุรินทร์

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

เกษตรกรอยากเรียนรู้การทำเกษตรแบบใหม่ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน ประกอบข้าวมีราคาถูก จึงสนใจที่จะทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว จึงอยากปรับเปลี่ยนทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรผสมผสาน และอื่นๆ ในลักษณะเกื้อกูลและพึ่งพากัน เป็นต้น

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

1. ศึกษาหาความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษาดูงาน รับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ
2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่เดิม โดยเริ่มลดกิจกรรมเดิมออก และเสริมกิจกรรมใหม่
3. ขึ้นการปฏิบัติ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยเริ่มปลูกทุเรียนเป็นลำดับแรก

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันนี้ ผลผลิตส่วนใหญ่เป็นพืชผัก ประมง ปศุสัตว์ ที่ปลูกกำลังเจริญเติบโตดี สามารถจำหน่ายมีรายได้แล้วเป็นการทำการเกษตรที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยจำหน่ายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ เป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตรผสมผสานได้ในระดับพื้นที่ ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ อาจถือเป็นความสำเร็จเบื้องต้นในการประกอบการเกษตรแนวใหม่ของตนเอง ทำให้ครอบครัวมีรายได้พึ่งพาตนเอง และเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นได้

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. ปัญหาเรื่องน้ำ อุปสรรคเรื่องทุนดำเนินการ แนวทางแก้ไข เดิมมีบ่อบาดาลแล้วแต่ใช้พลังงานไฟฟ้ามีราคาแพง ปัจจุบันได้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้สามารถจัดการน้ำได้ ปัญหาที่ยังมีคือทุนดำเนินการที่อยากจะปรับปรุงกิจกรรมที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป จึงได้รวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและประสานงบประมาณกับ อภส. เบื้องต้นแล้ว

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

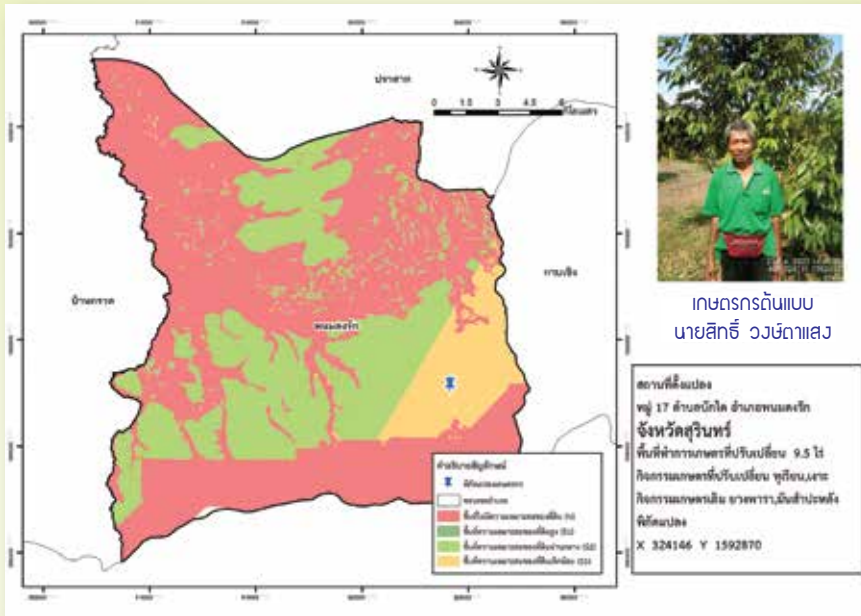
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน(ข้าว)	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	2,000
1.1.2 การปลูก	1,000
1.1.3 การดูแลรักษา	1,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	2,700
1.1.5 การขนส่ง	400
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	1,800
1.2.2 ปุ๋ย	2,500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	6,000
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,350
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	400
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท/ไร่)	5,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	850
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	850

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	17,000
1.1.2 การปลูก	4,500
1.1.3 การดูแลรักษา	5,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	3,000
1.1.5 การขนส่ง	1,500
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	39,000
1.2.2 ปุ๋ย	18,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	20,000
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ	
1.3.1 ระบบน้ำ	10,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	118,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	เกษตรผสมผสาน
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	215,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	97,000
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี1.... ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	97,000

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดสุรินทร์

เหตุผล/แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน เงาะ

อยากเรียนรู้การเกษตรแบบใหม่แทนพืชเดิม ประกอบกับยางพาราและมันสำปะหลังมีราคาถูก ตนเองสนใจที่จะปลูกไม้ผลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงอยากปรับเปลี่ยนปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน เงาะ และอื่นๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน เงาะ

1. ศึกษาหาความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษาดูงาน รับการอบรม จากสถานที่และหน่วยงานต่างๆ
2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่เดิม โดยเริ่มลดกิจกรรมเดิมออก และเสริมกิจกรรมใหม่
3. ขึ้นการปฏิบัติ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยเริ่มปลูกทุเรียนเป็นลำดับแรก

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันนี้ไม้ผลที่ปลูกกำลังเจริญเติบโตดี บางต้นเริ่มติดลูกแล้ว อาจถือเป็นความสำเร็จเบื้องต้นในการเริ่มต้นประกอบการเกษตรแนวใหม่ แต่ตอนนี้ยังไม่มียไรได้จากไม้ผลที่ปลูกแต่มีไรได้จากพืชผักอายุสั้น เช่น ถั่วฝักยาว

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

เกษตรกรมีปัญหาร่องน้ำและทุนดำเนินการ แนวทางแก้ไข ปัจจุบันมีป่อบาดาลแล้วแต่ใช้พลังงานเครื่องยนต์ มีต้นทุนสูงจึงมีความต้องการระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

• ภาพก่อน ปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน เวาะ

• ภาพหลัง ปรับเปลี่ยนจากการปลูกมันสำปะหลังเป็นทุเรียน เวาะ

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

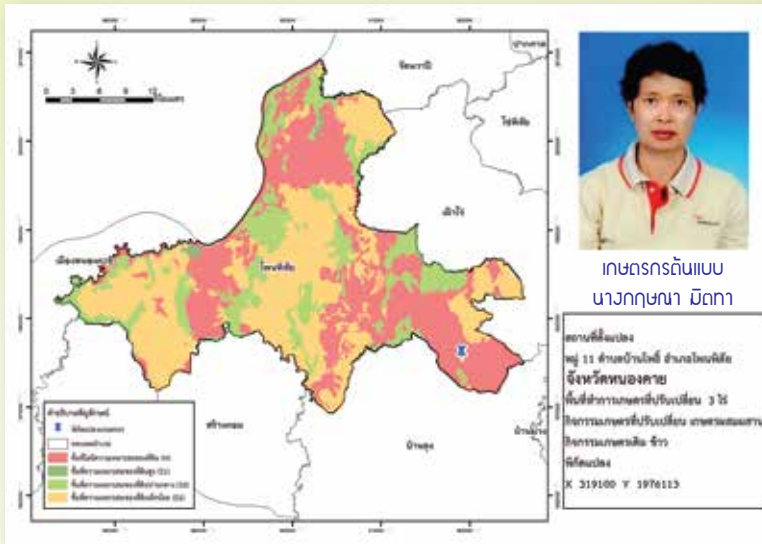
มันสำปะหลัง	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน(มันสำปะหลัง)	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	5,000
1.1.2 การปลูก	4,000
1.1.3 การดูแลรักษา	2,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	4,000
1.1.5 การขนส่ง	3,500
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	4,000
1.2.2 ปุ๋ย	8,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	2,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	6,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1.....	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,052
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	4500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	2.0
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	9,000
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	4,948

ทุเรียน เวาะ	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	7,000
1.1.2 การปลูก	4,000
1.1.3 การดูแลรักษา	7,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	30,000
1.2.2 ปุ๋ย	12,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	6,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	17,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน)	
1.3.1 ระบบน้ำ	20,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	103,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	ยังไม่มีผลผลิต
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ได้ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดหนองคาย

เหตุผล/แรงจูงใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในครั้งนี้

รายได้หลักจากการทำนาปีละครั้ง ซึ่งไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ต้นทุนผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลตอบแทนต่ำเพื่อเป็นการเสริมรายได้ จึงปลูกพืชผสมผสาน พืชระยะสั้น กลาง และระยะยาว ให้มีรายได้เป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ให้มีรายได้เพียงพอและมั่นคงยั่งยืนในอนาคต โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชของเกษตรกร

ศึกษารายละเอียดการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชแต่ละชนิด ความเป็นได้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนการศึกษาเข้ารับการศึกษาอบรมเพิ่มความรู้ แนวโน้มการตลาด จึงทำการแบ่งพื้นที่ในแปลงให้เหมาะสมกับปรับเปลี่ยนการปลูกพืชแต่ละชนิด เป็นเกษตรผสมผสานให้มีความหลากหลาย โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต การทำเกษตรผสมผสาน พืชหลายชนิด พืชระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ครอบครัว

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

อยู่ในระยะเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยน ต้องมีประสบการณ์ในการทำการเกษตรด้วยการเรียนรู้การปลูกพืชแต่ละชนิด ประกอบกับสภาพดินเป็นกรด ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมประยุกต์กับการเกษตรด้วยตนเอง โดยได้รับคำแนะนำจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

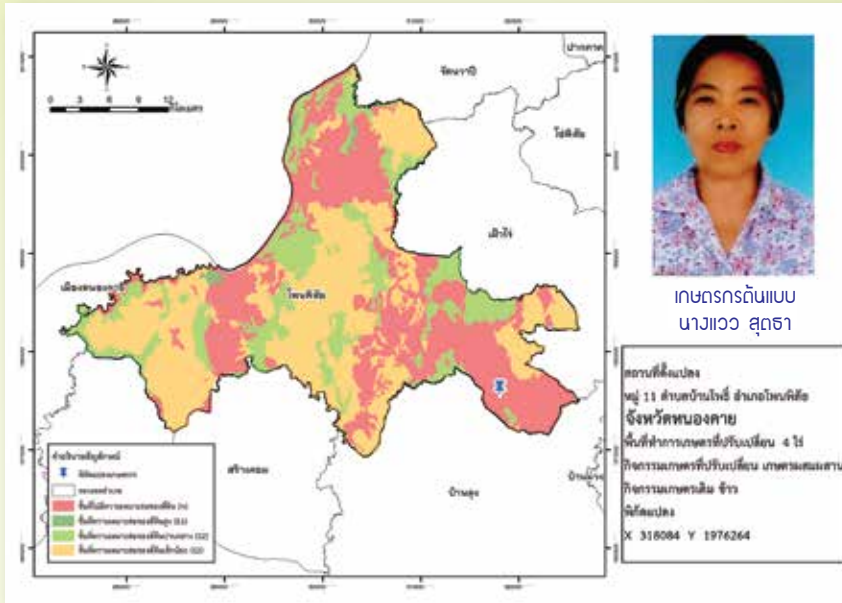
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	5,500
1.1.1 การเตรียมดิน	-
1.1.2 การปลูก	2,000
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	2,000
1.1.5 การขนส่ง	500
1.1.6 อื่นๆ	1,000
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	1,000
1.2.2 ปุ๋ย	1,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	1,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ ...น้ำมัน.....	500
1.3 อื่นๆ	
1.3.1.....น้ำบาดาล...	-
1.3.2.....ระบบน้ำ.....	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	9,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	300
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	13,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	4,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	4,500

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	
1.1.1 การเตรียมดิน	5,000
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	2,000
1.1.5 การขนส่ง	500
1.1.6 อื่นๆ	1,000
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	10,000
1.2.2 ปุ๋ย	5,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	1,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	5,000
1.2.5 อื่นๆระบบไฟฟ้า...	-
1.3 อื่นๆ	
1.3.1.....น้ำบาดาล...	-
1.3.2.....ระบบน้ำ.....	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	26,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-

หมายเหตุ เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชที่หลากหลาย แต่ไม่ได้เก็บตัวเลขรายได้ที่ชัดเจนไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดหนองคาย

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

รายได้หลักจากการทำนาปีละครั้ง ซึ่งไม่เพียงพอค่าใช้จ่าย ต้นทุนผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลตอบแทนต่ำเพื่อเป็นการเสริมรายได้ จึงปลูกพืชผสมผสาน พืชระยะสั้น กลาง และระยะยาว ให้มีรายได้เป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ให้มีรายได้เพียงพอและมั่นคงยั่งยืนในอนาคต โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

ศึกษารายละเอียดการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชแต่ละชนิด ความเป็นได้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนการศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ แนวโน้มการตลาด จึงทำการแบ่งพื้นที่ในแปลงให้เหมาะสมกับปรับเปลี่ยนการปลูกพืชแต่ละชนิด เป็นเกษตรผสมผสานให้มีความหลากหลาย โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต การทำเกษตรผสมผสานพืชหลายชนิด พืชระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ครบครัน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

อยู่ในระยะเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยน ต้องมีประสบการณ์ในการทำการเกษตรด้วยการเรียนรู้การปลูกพืชแต่ละชนิด ประกอบกับสภาพดินเป็นกรด และน้ำไม่เพียงพอ ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมประยุกต์กับการเกษตรด้วยตนเอง โดยได้รับคำแนะนำจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

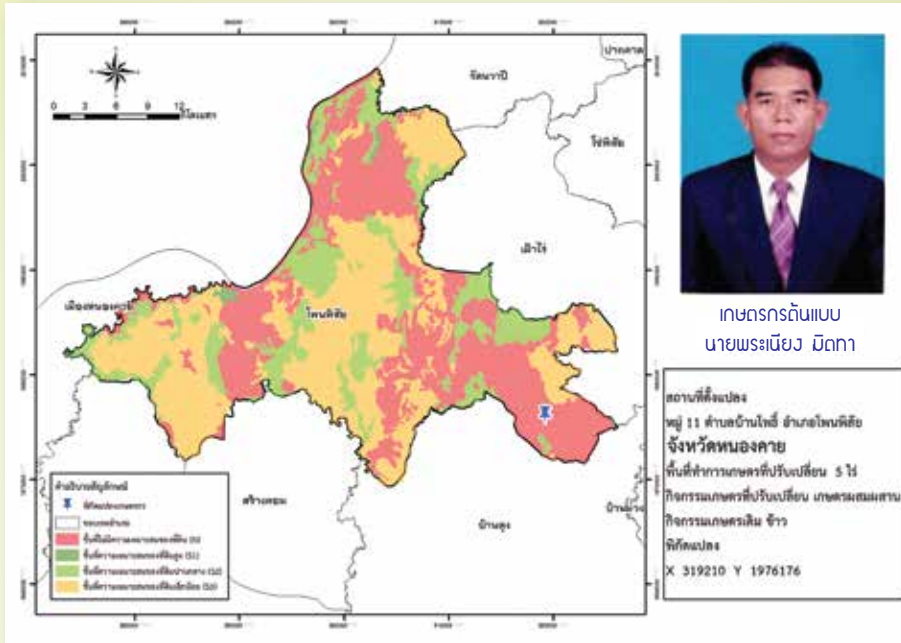
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	21,000
1.1.1 การเตรียมดิน	-
1.1.2 การปลูก	8,000
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	10,000
1.1.5 การขนส่ง	1,000
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	2,000
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	4,000
1.2.2 บัว	6,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	2,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	5,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)น้ำมัน.....	1,000
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1.....น้ำบาดาล.....	-
1.3.2.....ระบบน้ำ.....	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	39,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	300
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	67,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	28,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,900

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	
1.1.2 การปลูก	5,000
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	12,000
1.2.2 บัว	5,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	1,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	5,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....ระบบไฟฟ้า.....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1.....น้ำบาดาล.....	-
1.3.2.....ระบบน้ำ.....	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	28,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	-
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	-
3.3 รายได้รวม (บาท)	-
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นปีผลผลิตยังไม่ดีให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มียieldผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม่ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำารจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดหนองคาย

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

รายได้หลักจากการทำนาปีละครั้ง ซึ่งไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ต้นทุนผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลตอบแทนต่ำเพื่อเป็นการเสริมรายได้ จึงปลูกพืชผสมผสาน พืชระยะสั้น กลาง และระยะยาว ให้มีรายได้เป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ให้มีรายได้เพียงพอและมั่นคงยั่งยืนในอนาคต

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

ศึกษารายละเอียดการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชแต่ละชนิด ความเป็นได้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนการศึกษาเข้ารับการศึกษาอบรมเพิ่มความรู้ แนวโน้มการตลาด จึงทำการแบ่งพื้นที่แปลงให้เหมาะสมกับปรับเปลี่ยนการปลูกพืชแต่ละชนิด เป็นเกษตรผสมผสานให้มีความหลากหลาย โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต การทำเกษตรผสมผสานพืชหลายชนิด พืชระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ครบถ้วน

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

อยู่ในระยะเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยน ต้องมีประสบการณ์ในการทำเกษตรด้วยการเรียนรู้การปลูกพืชแต่ละชนิด ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมประยุกต์กับการเกษตรด้วยตนเอง โดยได้รับคำแนะนำจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

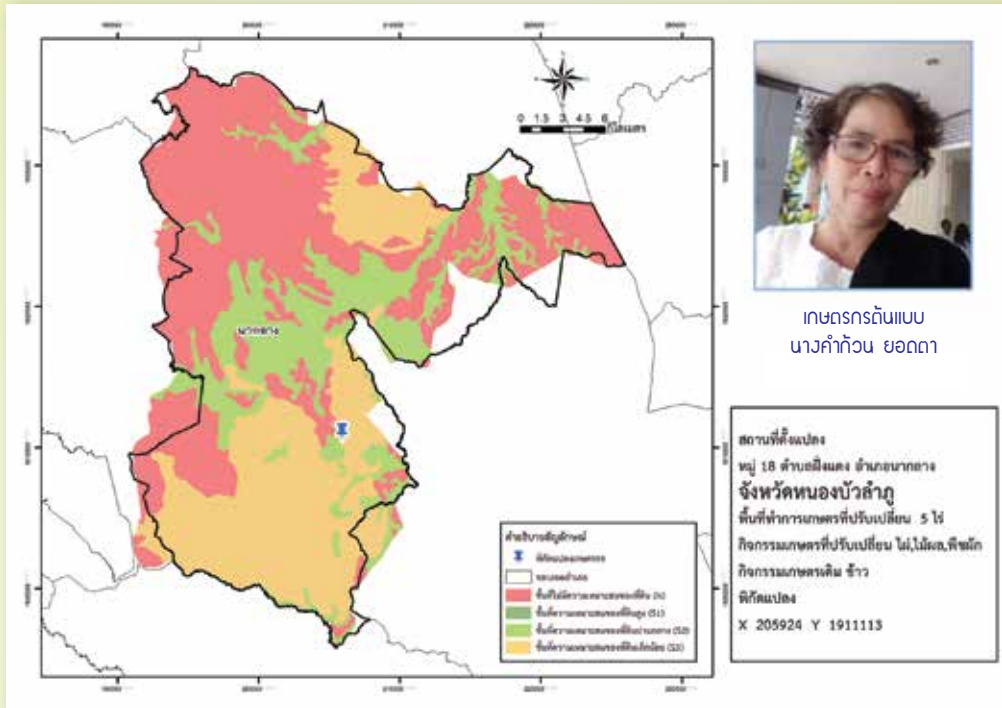
ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	5,000
1.1.1 การเตรียมดิน	-
1.1.2 การปลูก	5,000
1.1.3 การดูแลรักษา	3,000
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	5,000
1.1.5 การขนส่ง	1,000
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	3,000
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	5,000
1.2.2 ปุ๋ย	5,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	3,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ	-
1.3 อื่นๆ	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	35,000
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	3,500
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	52,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	17,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,750

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	5,000
1.1.2 การปลูก	
1.1.3 การดูแลรักษา	
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	
1.1.5 การขนส่ง	
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	3,000
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	30,000
1.2.2 ปุ๋ย	5,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	3,000
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	45,000
1.2.5 อื่นๆระบบไฟฟ้า...	10,000
1.3 อื่นๆ	
1.3.1.....น้ำบาดาล...	10,000
1.3.2.....ระบบน้ำ.....	11,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	122,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	
3.3 รายได้รวม (บาท)	
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	

หมายเหตุ เนื่องจากเป็นไม้ผลจึงยังไม่ให้ผลผลิตในระยะ 1-2 ปีแรกที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จึงยังไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจนจากไม้ผลที่เข้าร่วมโครงการฯ แต่เกษตรกรมีรายได้จากพืชอายุสั้นอื่นๆ ภายในแปลงซึ่งไม่ได้ทำการจดบันทึกไว้

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดหนองบัวลำภู

เกษตรกรต้นแบบ
นางคำทวัน ยอดตา

สถานที่ตั้งแปลง
หมู่ 18 ตำบลนิคมสร้างนนท์
อำเภอหนองบัวลำภู
จังหวัดหนองบัวลำภู
พื้นที่ทำการเกษตรที่ปรับเปลี่ยน 5 ไร่
กิจกรรมเกษตรที่ปรับเปลี่ยน ไม้, ไม้ผล, พืชผัก
กิจกรรมเกษตรเดิม ข้าว
พืชคนปลูก
X 205924 Y 1911113

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

ต้องการปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรผสมผสานเพื่อความมั่นคงด้านอาหารในครอบครัว

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

1. การจัดสรรพื้นที่เพาะปลูก

2. วางระบบน้ำอย่างเหมาะสมกับการปลูกพืช ทำสวนผสมควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ ปลา ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ฯลฯ เพื่อให้มีรายได้เสริมและลดรายจ่ายของครอบครัวตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

การเกษตรผสมผสานนี้เน้นทำแบบเกษตรอินทรีย์ช่วยให้เกษตรกรมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน และยังสามารถนำไปขายสร้างรายได้อีกทาง ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น กิจกรรมมีความหลากหลาย มีแผนการผลิตตลอดทั้งปี สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ดินเสื่อมส่งผลต่อผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น อีกทั้งความไม่แน่นอนของดิน ฟ้า อากาศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การระบอบาของศัตรูพืช

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

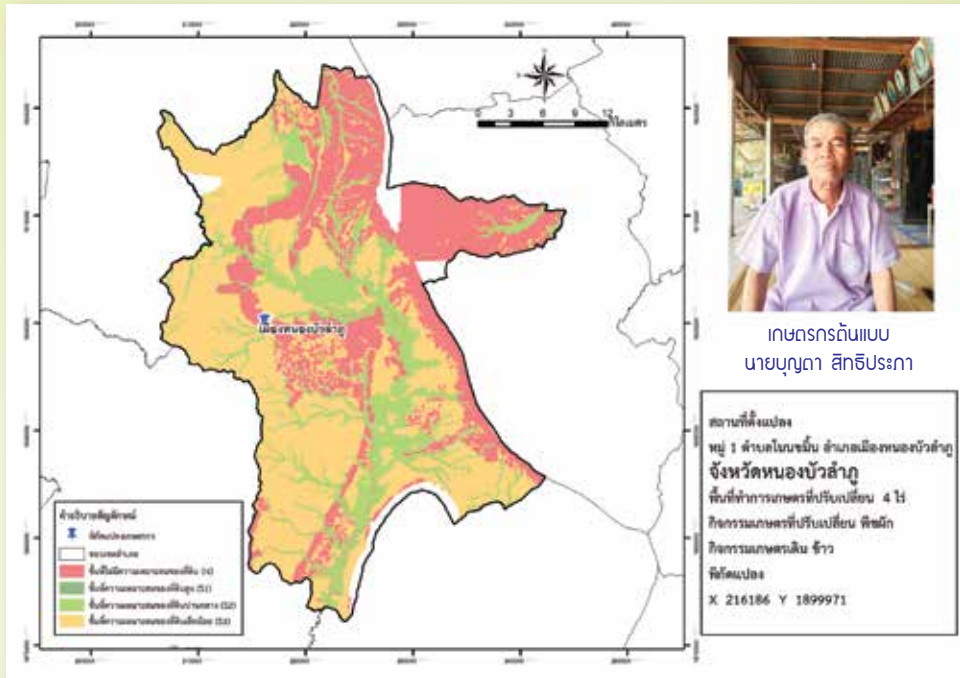
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,500
1.1.2 การปลูก	1,200
1.1.3 การดูแลรักษา	300
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	1,200
1.1.5 การขนส่ง	100
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	650
1.2.2 ปุ๋ย	500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,450
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	452
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	33,900
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	6,650
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	6,650

เกษตรผสมผสาน (ไม้/พืชผัก/ไม้ผล)	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงจวน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,500
1.1.2 การปลูก	1,200
1.1.3 การดูแลรักษา	2,500
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	3,600
1.1.5 การขนส่ง	1,200
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	4,000
1.2.2 ปุ๋ย	1,500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ระบบน้ำ	2,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	15,750
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	2,200
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	20
3.3 รายได้รวม (บาท)	132,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	116,250
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	12 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	9,687

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดหนองบัวลำภู

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นพืชผักผสมผสาน

สภาพพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรมีความไม่สม่ำเสมอ และลักษณะดินไม่เก็บกักน้ำ ทำให้ผลผลิตข้าวต่ำ จึงมีแรงจูงใจให้เกษตรกรปรับเปลี่ยน จากพื้นที่ทำนาเป็นพืชผักผสมผสาน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นพืชผักผสมผสาน

1. ปรับพื้นที่ที่ทำนาให้เป็นแปลงสำหรับปลูกพืชผัก
2. วางระบบน้ำให้ทั่วถึงทุกแปลง
3. ศึกษาตลาดสินค้าการเกษตรเพื่อวางแผนการผลิตพืชผักตามฤดูกาล

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรมีพืชผักสำหรับบริโภคเป็นการลดรายจ่ายภายในครัวเรือน และเพิ่มรายได้จากการขายผักหมุนเวียนตลอดปี

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

1. ราคาสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ผันผวนตามฤดูกาล
2. ปริมาณน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง ทำให้ไม่สามารถปลูกพืชผักเต็มพื้นที่ได้

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นพืชผักผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นพืชผักผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

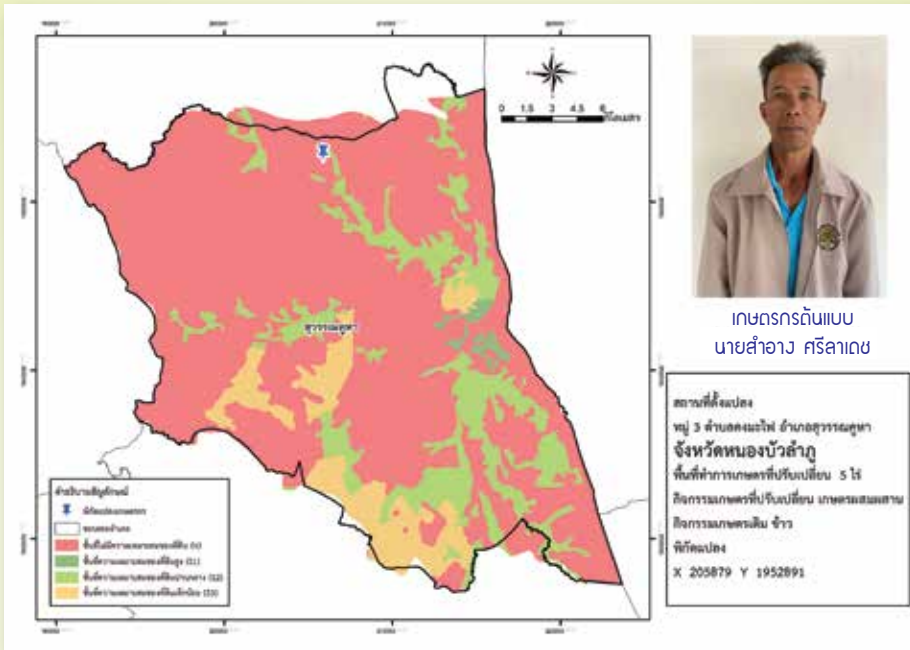
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	-
1.1.1 การเตรียมดิน	400
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	300
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-
1.2 ค่าวัสดุ	-
1.2.1 พันธุ์	-
1.2.2 ปุ๋ย	180
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	-
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ)	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	880
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	280
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	8
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,240
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,360
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	1,360

พืชผักผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	400
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 พันธุ์	120
1.2.2 ปุ๋ย	180
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	200
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	600
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,500
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	600
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	15
3.3 รายได้รวม (บาท)	9,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	7,500
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	3 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	22,500

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดหนองบัวลำภู

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

อยากทำการเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัวได้

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

1. ปรับพื้นที่ทำนาเดิมให้เหมาะสม
2. ขุดสระน้ำและวางระบบการใช้น้ำ
3. เริ่มปลูกพืชผัก ไม้ผล เช่น มะม่วง ทุเรียน ฝรั่ง กล้าย สับปะรด และต้นไผ่
4. เลี้ยงปลา เช่น ปลายี่สก ปลาตะเพียน ปลาจระเม็ด ปลา ทับทิม เป็นต้น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เกษตรกรรายนี้มีความพร้อมทั้งแรงงาน และความรู้ด้านการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร พื้นที่แปลงมีความหลากหลาย ทั้งการทำการเกษตรผลิตพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา และแปรรูปสินค้า ประเมินการได้ 80 % คือสามารถบริโภคในครัวเรือนได้ และยังมีเหลือสามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เพิ่มของครอบครัวได้

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

จากสภาพอากาศที่แห้งแล้งทำให้มีปัญหาน้ำไม่เพียงพอ ตอนนี้มีแท้งค์น้ำแต่ไม่สามารถใช้งานได้เพราะยังไม่มีการท่อน้ำส่งน้ำ

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

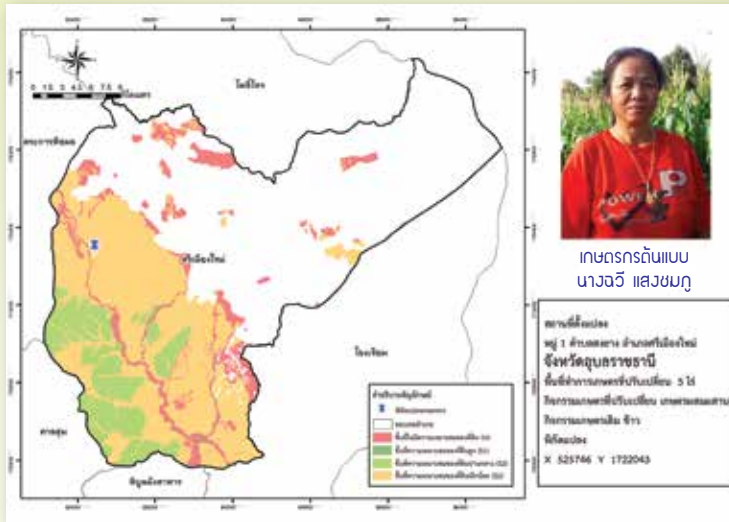
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,000
1.1.2 การปลูก	900
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	1500
1.1.5 การขนส่ง	700
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	650
1.2.2 บို့	-
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	100
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ) ฤดูเพาะกล้า	200
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ค่าไฟฟ้าสำหรับปั๊มน้ำ	1,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,550
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	250
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	17
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,250
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	-2,300
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	1 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	-2,300

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	-
1.1.2 การปลูก	-
1.1.3 การดูแลรักษา	-
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	-
1.1.5 การขนส่ง	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปุ๋ย	600
1.2.2 บို့	-
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	200
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	1,000
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ).....	-
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1.....	-
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	1,800
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	100
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	25
3.3 รายได้รวม (บาท)	2,500
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	700
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	12 ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	8,400

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดอุบลราชธานี

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

การทำเกษตรในรูปแบบเดิมๆ ยิ่งทำหนี้สินยิ่งเพิ่มขึ้นเพราะค่าใช้จ่ายสูง จึงต้องการปรับเปลี่ยน เพราะการทำนาข้าวในพื้นที่ที่ค่อนข้างสูงทำให้น้ำไม่เพียงพอได้ผลผลิตต่ำ จึงสมัครเข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นรูปแบบเกษตรผสมผสาน

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

เริ่มจากการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อใช้ในการเกษตร แล้วปรับพื้นที่โดยการไถปรับดินนอกไถพรวนดิน แล้วกร่องเพื่อปลูกไม้ยืนต้น แล้วทำแปลงปลูกผักในร่องระหว่างไม้ผล โดยให้ความสำคัญกับการปลูกผัก เนื่องจากเป็นพืชที่สร้างรายได้ได้ดีในระยะสั้น โดยเน้นปลูก พริก และข้าวโพด

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เป็นเกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนแปลงเพาะปลูกจากเดิมเป็นแปลงข้าวเป็นเกษตรผสมผสานซึ่งเห็นผลชัดเจน มีการปลูกพืชผักหมุนเวียนตลอดทั้งปีรวมถึงการจัดการด้านการตลาดที่ดีซึ่งเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ได้ ได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำนาเป็นเกษตรผสมผสาน ได้แก่ ทุเรียน มะม่วง เงาะ ลำไย มะละกอ ฝรั่งทุง ถั่วฝักยาว กวางตุ้ง พริก ถั่วลิสง และข้าวโพด

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

ปัญหาโรคและแมลง แก้ไขโดยขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลและเชิญเจ้าหน้าที่มาช่วยตรวจแปลง โดยเจ้าหน้าที่แนะนำให้ใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ บีวเวอร์เรีย และไตรโคโรเดอริมา สลับกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

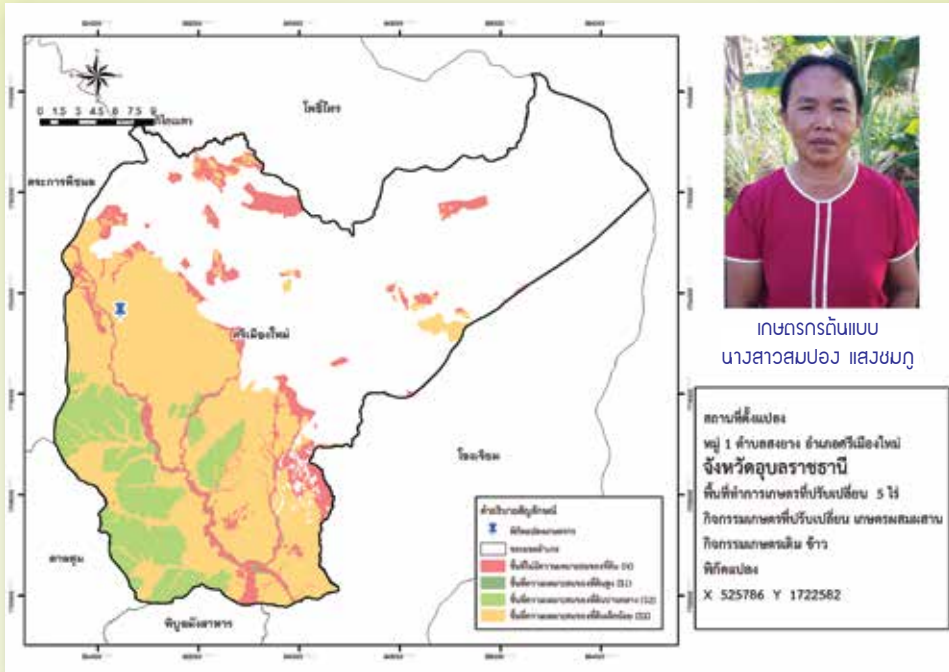
• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	500
1.1.2 การปลูก	100
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ.....)	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	500
1.2.2 ปุ๋ย	1,200
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	100
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ.....)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,600
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	350
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,200
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	600

เกษตรผสมผสาน พืชผัก	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงวาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	800
1.1.2 การปลูก	100
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	400
1.1.6 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ.....)	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นจุก	500
1.2.2 ปุ๋ย	1,500
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	300
1.2.5 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ.....)	
1.3 อื่นๆ (ถ้ามี กรุณาระบุ เช่น ค่าเช่าที่ดิน, ระบบน้ำ)	
1.3.1 ค่าสูบลดาส	1,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,900
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	700
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	13
3.3 รายได้รวม (บาท)	9,100
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	3,200

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดอุบลราชธานี

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

ปกติทำนาปลูกข้าวในพื้นที่ 15 ไร่ แต่ผลผลิตที่ได้ค่อนข้างต่ำ เพราะพื้นที่ค่อนข้างสูงและขาดแหล่งน้ำ และต้องอาศัยน้ำฝนในการทำนาแต่ไม่เพียงพอทำให้บางปีที่ฝนที่ฝนตกน้อยทำให้แทบไม่ได้ผลผลิต และอยากลองปลูกพืชชนิดอื่น เมื่อทราบว่ามีโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกข้าวไปปลูกพืชชนิดอื่น จากอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านจึงสนใจเข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

เริ่มจากการปรับพื้นที่โดยการไถปรับคันนาออกไถพรวนดินแล้วขุดหลุมเป็นแถวโดยไม่ยกร่องเนื่องจากเป็นที่ค่อนข้างสูงเพื่อปลูกไม้ผลซึ่งเป็นไม้หลัก แล้วทำแปลงปลูกผักสลัดระหว่างแถวไม้ผล โดยปลูกพืชผัก และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ร่วมด้วย พร้อมทั้งขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล 1 บ่อและวางระบบน้ำทั่วทั้งแปลง

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำนาเป็นเกษตรผสมผสาน ได้แก่ ทุเรียน มะม่วง เงาะ ลำไย มะละกอ

ไผ่กิมชุง หองแบ่ง ผักกาดหอม พริก และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

- ปัญหาโรคและแมลง แก้ไขโดยใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่บีวีเวอร์เรีย และไตรโคโรเดอริมา

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพหลังปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

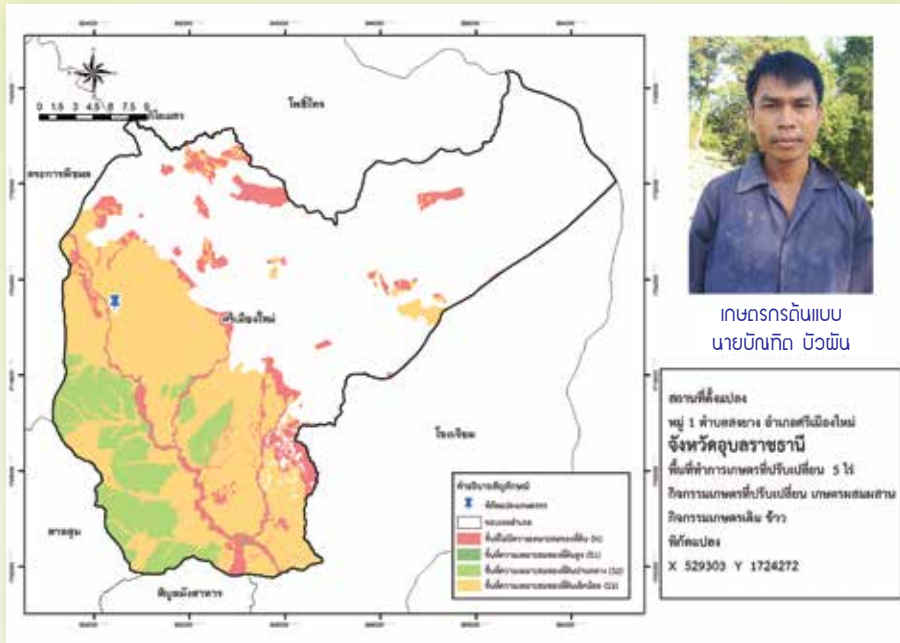

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว		เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน		1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน		1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600	1.1.1 การเตรียมดิน	700
1.1.2 การปลูก	100	1.1.2 การปลูก	100
1.1.3 การดูแลรักษา	200	1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	500	1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100	1.1.5 การขนส่ง	400
1.1.6 อื่นๆ	-	1.1.6 อื่นๆ	-
1.2 ค่าวัสดุ		1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นซี	500	1.2.1 ปิ่นซี	500
1.2.2 ปุ๋ย	1,100	1.2.2 ปุ๋ย	1,300
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-	1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	100	1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	300
1.2.5 อื่นๆ	-	1.2.5 อื่นๆ	-
1.3 อื่นๆ		1.3 อื่นๆ	
		1.3.1 ค่าสูบลมยาง	1,500
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,500	2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	5,600
3. ผลตอบแทน		3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	345	3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	700
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12	3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,140	3.3 รายได้รวม (บาท)	8,400
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	640	4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	2,800
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1.....ครั้ง	5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี4..ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	640	6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	11,200

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืช ในเขตไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ปี 2562

จังหวัดอุบลราชธานี

เหตุผล/แรงจูงใจในการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

เนื่องจากเกษตรกรเป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านเมื่อทราบว่าไม่มีโครงการที่จะช่วยปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสมของตนโดยหันไปปลูกพืชชนิดอื่น จึงสมัครเข้าร่วมโครงการและต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรให้เป็นต้นแบบและให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

เริ่มจากการปรับพื้นที่โดยการไถปรับดินนาออกไถพรวนดินแล้วยกร่องเพื่อปลูกไม้ยืนต้น แล้วทำแปลงปลูกผักในร่องระหว่างไม้ผล และขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลแต่เมื่อหมดฤดูฝนทำให้น้ำไม่เพียงพอ จึงตัดสินใจรับการสนับสนุนสระน้ำเพื่อการเกษตรจากสำนักงานพัฒนาที่ดินอุบลราชธานีและได้รับการสนับสนุน 1 บ่อ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำนาเป็นเกษตรผสมผสานโดยมีการปลูกไม้ผลได้แก่ มะม่วง ลำไย ทุเรียน เงาะ พร้อมทั้ง มะละกอ ฝรั่งขี้นก และพืชผักสวนครัว คือ ถั่วฝักยาวและหอมแบ่ง ทำให้มีรายได้เสริม **ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข**

ปัญหาน้ำใช้เพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ แก้ไขโดยการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลและขอรับการสนับสนุนบ่อน้ำในไร่นาจากสำนักงานพัฒนาที่ดิน

• ภาพก่อนปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• ภาพปรับเปลี่ยนจากข้าวเป็นเกษตรผสมผสาน

• กิจกรรมการดำเนินงาน

• ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทน •

ข้าว	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	600
1.1.2 การปลูก	100
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	100
1.1.6 อื่นๆ	-
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นตุ้	400
1.2.2 ปุ๋ย	1,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	-
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	100
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ	
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	3,400
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	360
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	12
3.3 รายได้รวม (บาท)	4,320
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	920
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี	...1....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	920

เกษตรผสมผสาน	
รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. ประเภทต้นทุน	
1.1 ค่าแรงงาน	
1.1.1 การเตรียมดิน	1,200
1.1.2 การปลูก	100
1.1.3 การดูแลรักษา	200
1.1.4 การเก็บเกี่ยว	600
1.1.5 การขนส่ง	500
1.1.6 อื่นๆ	
1.2 ค่าวัสดุ	
1.2.1 ปิ่นตุ้	500
1.2.2 ปุ๋ย	2,000
1.2.3 สารเคมีด้านการเกษตร	
1.2.4 อุปกรณ์การเกษตร	100
1.2.5 อื่นๆ	
1.3 อื่นๆ	
1.3.1 ค่าสูบลมยาง	1,000
2. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	6,200
3. ผลตอบแทน	
3.1 ผลผลิต (กก./ไร่)	800
3.2 ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	10
3.3 รายได้รวม (บาท)	8,000
4. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท) (ข้อ 3.3 - ข้อ 2)	1,800
5. จำนวนครั้งที่ปลูก/ผลิตในรอบปี4....ครั้ง
6. ผลตอบแทนสุทธิ/ไร่/ปี (บาท) (ข้อ 4 x ข้อ 5)	7,200

ข้อสรุปแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชของเกษตรกรต้นแบบ

การปรับเปลี่ยนพืชตาม Agri Map ปี 2562

การปรับเปลี่ยนการผลิตพืชของเกษตรกรมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อการตัดสินใจปรับเปลี่ยน และการตัดสินใจเลือกชนิดพืชที่จะมาทดแทน ในที่นี้ได้รวบรวมข้อมูลแรงจูงใจการปรับเปลี่ยนพืชของเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนพืชตาม Agri – Map ประจำปี 2562 ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลเกษตรกรพบว่าแรงจูงใจของการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชของเกษตรกรสามารถแบ่งได้เป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 แรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เกิดจาก สภาพดิน ความเหมาะสมของพื้นที่ดินของเกษตรกรได้แก่

1. ปลูกมันสำปะหลังเป็นเวลานานติดต่อกันหลายปีทำให้ดินเสื่อม ผลผลิตที่ได้ลดปริมาณลงและราคาก็ตกต่ำ
2. การปลูกข้าวเป็นเวลานานติดต่อกันหลายปีทำให้ดินเสื่อม ผลผลิตที่ได้ลดปริมาณลงและราคาก็ตกต่ำ
3. พื้นที่ดอนปลูกข้าวไม่ได้ผลผลิตเท่าที่ควร
4. ทำนาแล้วผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มกับการลงทุน พอดีมีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวเปลี่ยนไปเป็นปลูกพืชอื่นจึงทำการปลูกมันสำปะหลัง
5. เนื่องจากปลูกข้าวไม่ได้ผล ข้าวไม่สมบูรณ์ ผลผลิตต่ำ ดินไม่เหมาะในการปลูกข้าว
6. ปลูกข้าวได้ผลผลิตต่ำ ต้องการปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากว่า คิดว่าปลูกมะม่วงให้ผลผลิตดีสามารถปลูกได้ในพื้นที่ใกล้เคียง
7. ขาดแคลนน้ำเพื่อเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่เกษตรที่อาศัยน้ำฝน แม้ว่าจะมีการขุดบ่อหรือสระเก็บน้ำไว้ใช้บ้าง แต่ก็ยังมีขนาดเพียงพอ หรือมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาให้มีน้ำใช้ไม่เพียงพอ
8. ผลผลิตที่ได้ค่อนข้างต่ำ เพราะพื้นที่ค่อนข้างสูงและขาดแหล่งน้ำและต้องอาศัยน้ำฝนในการทำนาแต่ไม่เพียงพอทำให้บางปีพื้นที่ฝนตกน้อยทำให้แทบไม่ได้ผลผลิต และอยากลองปลูกพืชชนิดอื่น
9. เนื่องจากมันสำปะหลังมีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกมากกว่านาข้าวตามแผนที่ขุดดิน และได้แรงจูงใจจากนโยบายของทางรัฐบาล
10. ดินในพื้นที่เป็นดินร่วนปนทราย อุ่มน้ำได้น้อย เป็นพื้นที่นาดอน ผลผลิตที่ได้แต่ละปีเมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิตแล้วทำให้มองแทบไม่เห็นกำไร ประกอบกับรายจ่ายที่เพิ่มมากขึ้นจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น
11. ปลูกตามคำแนะนำของเกษตรอำเภอ เนื่องจากพื้นที่ดินที่ปลูกข้าวอยู่นั้นเป็นพื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสม และให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ
12. อยากเรียนรู้การเกษตรแบบใหม่ ประกอบกับยางพาราและมันสำปะหลังมีราคาสูง จึงอยากปรับเปลี่ยนปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน เงาะ และอื่นๆ เป็นต้น
13. สภาพพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรมีความไม่สม่ำเสมอ และลักษณะดินไม่เก็บกักน้ำ ทำให้ผลผลิตข้าวต่ำ
14. เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ทราบว่ามีโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสมโดยหันไปปลูกพืชชนิดอื่น จึงเข้าร่วมโครงการและต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรให้เป็นต้นแบบและให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้
15. พื้นที่อยู่ท้ายน้ำทำให้การผลิตข้าวที่ผ่านมาประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ มีต้นทุนสูงจากการสูบน้ำ ผลผลิตไม่ได้เท่าที่ควรตั้งเป้าหมายไว้
16. ขาดแคลนน้ำเพื่อเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่เกษตรที่อาศัยน้ำฝน แม้ว่าจะมีการขุดบ่อหรือสระเก็บน้ำไว้ใช้บ้าง แต่ก็ยังมีขนาดเพียงพอ หรือมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาให้มีน้ำใช้ไม่เพียงพอ
17. พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ลาดเอียงเชิงเขา ไม่มีแหล่งน้ำ ในฤดูฝนจะมีน้ำขังเฉพาะบริเวณที่เป็นแอ่งเท่านั้น ทำให้การทำนาข้าวต้องใช้วิธีหว่านแห้งรอฝน และประสบปัญหาหญ้าขึ้นรกจนผลผลิตข้าวตกต่ำ
18. เนื่องจากปลูกข้าวไม่ได้ผล ข้าวไม่สมบูรณ์ ผลผลิตต่ำ ดินไม่เหมาะในการปลูกข้าว

ข้อที่ 2. ข้อมูลแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เกิดจาก รายได้ ของเกษตรกร ได้แก่

1. เนื่องจากปลูกข้าวและประสบปัญหา คือ ผลผลิตตกต่ำ ภัยแล้ง ราคาผลผลิตต่ำ อีกทั้งยังขาดแคลนน้ำ
2. ราคาผลผลิตตกต่ำ
3. เนื่องจากราคาข้าวตกต่ำ การทำนาประสบภาวะขาดทุน จึงคิดปรับเปลี่ยนมาปลูกผักเพื่อให้มีผลผลิตขายได้ทุกวัน
4. ปลูกข้าวจะมีรายได้แค่ปีละ 1 ครั้ง แต่ถ้าปีไหนแล้ง ผลผลิตข้าวเสียหาย ก็ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จึงได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากที่เคยปลูกข้าว มาปลูกพืชผสมผสาน
5. ประสบปัญหาภาวะฝนแล้ง อีกทั้งดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ อีกทั้งราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน เป็นเหตุผลและเป็นแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำการเกษตรแบบผสมผสาน
6. รายได้หลักจากการทำนาปีละครั้ง ซึ่งไม่เพียงพอค่าใช้จ่าย ต้นทุนผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ จึงปลูกพืชผสมผสานให้มีรายได้เพียงพอและมั่นคงยั่งยืนในอนาคต
7. ปลูกข้าวจะมีรายได้แค่ปีละ 1 ครั้ง แต่ถ้าปีไหนแล้ง ผลผลิตข้าวเสียหาย ก็ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จึงได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากที่เคยปลูกข้าว มาปลูกพืชผสมผสาน
8. ทำนาแล้วประสบกับภัยธรรมชาติติดต่อกันมา 2 ปี ผลผลิตข้าวเสียหายได้ไร่ละ 50 กิโลกรัม เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวน้อย
9. พื้นที่ดังกล่าวอยู่ท้ายน้ำทำให้การผลิตข้าวที่ผ่านมาประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ มีต้นทุนสูงจากการสูบน้ำ ผลผลิตไม่คุ้มค่าที่ควรตั้งเป้าหมายไว้
10. ปรับเปลี่ยนพื้นที่ในการปลูกข้าวมาเป็นปลูกพืชอื่นทดแทนคือการทำนานั้นทำนาปีแค่ 1 ครั้ง ซึ่งในสภาพปัจจุบันมีแต่ความแห้งแล้งผลผลิตที่ได้ก็ได้น้อยแล้วมาประกอบกับราคาข้าวไม่ค่อยดี
11. พื้นที่ทำนาเป็นที่ดอน ประสบปัญหาภัยแล้ง ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ
12. พื้นที่ทำนาประสบปัญหาภัยแล้งทุกปี จึงทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ประสบปัญหาขาดทุน
13. พื้นที่ทำนาเป็นที่ดอน ประสบปัญหาภัยแล้งทุกปีเนื่องจากไม่สามารถเก็บกักน้ำ
14. ต้องการปรับเปลี่ยนเพราะการทำนาข้าวในพื้นที่ที่ค่อนข้างสูงทำให้น้ำไม่เพียงพอได้ผลผลิตต่ำ
15. ผลผลิตที่ได้ค่อนข้างต่ำ เพราะพื้นที่ค่อนข้างสูงและขาดแหล่งน้ำและต้องอาศัยน้ำฝนในการทำนาแต่ไม่เพียงพอทำให้บางปีที่ฝนที่ฝนตกน้อยทำให้แทบไม่ได้ผลผลิต และอยากลองปลูกพืชชนิดอื่น
16. พื้นที่เป็นที่ดอน กักเก็บน้ำได้ไม่ดี บางปีเจอภัยแล้ง ทำให้ข้าวไม่ได้ผลผลิต รวมถึงราคาข้าวตกต่ำ
17. ต้นทุนการผลิตข้าวสูง ประสบปัญหาขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตข้าวตกต่ำ
18. ผลผลิตไม่คุ้มกับเงินลงทุน
19. ปลูกข้าวมีต้นทุนสูง ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ทำให้ประสบปัญหาขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตข้าวตกต่ำ
20. ปลูกไม้ผลแทนข้าว เนื่องจากข้าวมีผลผลิตต่ำ และคิดว่าไม้ผลเป็นพืชที่มีอายุยาวสามารถให้ผลผลิตได้นาน

ข้อที่ 3. ข้อมูลแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เกิดจาก สภาพแวดล้อม ภัยธรรมชาติ ของเกษตรกร ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมที่แห้งแล้ง ประกอบกับภาวะแล้งที่มาเร็วกว่าปกติ รวมทั้งขาดแคลนน้ำ ส่งผลให้เกษตรกรสนใจที่จะปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าว เป็นข้าวฟ่าง เนื่องจากใช้น้ำน้อยกว่า
2. เนื่องจากปลูกข้าวและประสบปัญหา คือ ผลผลิตตกต่ำ ภัยแล้ง ราคาผลผลิตต่ำ อีกทั้งยังขาดแคลนน้ำ
3. ประสบปัญหาภาวะฝนแล้ง อีกทั้งดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ อีกทั้งราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน เป็นเหตุผลและเป็นแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำการเกษตรแบบผสมผสาน
4. ทำนาแล้วประสบกับภัยธรรมชาติติดต่อกันมา 2 ปี ผลผลิตข้าวเสียหายได้ไร่ละ 50 กิโลกรัม เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวน้อย
5. พื้นที่เป็นที่ดอน กักเก็บน้ำได้ไม่ดี บางปีเจอภัยแล้ง ทำให้ข้าวไม่ได้ผลผลิต รวมถึงราคาข้าวตกต่ำ
6. เปลี่ยนแปลงพื้นที่ในการปลูกข้าวมาเป็นปลูกพืชอื่นทดแทนคือการทำนานั้นทำมาปีแค่ 1 ครั้ง ซึ่งในสภาพปัจจุบันมีแต่ความแห้งแล้งผลผลิตที่ได้ก็ได้น้อยมากแล้วมาประกอบกับราคาข้าวไม่ค่อยดี
7. พื้นที่ทำนาเป็นที่ดอน ประสบปัญหาภัยแล้ง ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ
8. พื้นที่ทำนาประสบปัญหาภัยแล้งทุกปี จึงทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ประสบปัญหาขาดทุน
9. พื้นที่ทำนาเป็นที่ดอน ประสบปัญหาภัยแล้งทุกปีเนื่องจากไม่สามารถเก็บกักน้ำ
10. ต้องการปรับเปลี่ยนเพราะการทำนาข้าวในพื้นที่สูงทำให้น้ำไม่เพียงพอได้ผลผลิตต่ำ
11. เนื่องจากปลูกข้าวและประสบปัญหา คือ ภัยแล้ง ผลผลิตตกต่ำ ราคาผลผลิตต่ำ อีกทั้งยังขาดแคลนน้ำ
12. ประสบปัญหาภาวะฝนแล้ง อีกทั้งดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ อีกทั้งราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน เป็นเหตุผลและเป็นแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำการเกษตรแบบผสมผสาน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรให้ความสำคัญกับรายได้ที่เกิดจากผลผลิตมากที่สุด ดังนั้น แนวทางการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยังคงเป็นแรงจูงใจที่เกษตรกรคิดถึงเป็นอันดับต้นๆ

ผลการดำเนินงาน

โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ ปีงบประมาณ 2562

กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri - Map) เพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ปลูกข้าวและพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ให้เกิดการปรับเปลี่ยนการผลิตจากพืชหรือชนิดสินค้าเดิมในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การปลูกพืชหรือผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เกษตรกรได้รับผลตอบแทนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยส่งเสริมให้เกษตรกรทำการผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ให้มีการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิตแล้ว

เป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ 19 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด นครพนม สกลนครยโสธร ขอนแก่น หนองคาย หนองบัวลำภู กำแพงเพชร นครสวรรค์ พะเยา และจังหวัดสุโขทัยพื้นที่เป้าหมายในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืช จำนวน 3,000 ไร่ เกษตรกร 600 ราย (รายละเอียดไม่เกิน 5 ไร่)

ผลการดำเนินงาน

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชและมีทางเลือกในการตัดสินใจ ที่จะปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น ส่วนการดำเนินงานโครงการในปี 2562 เกษตรกรได้รับการอบรมให้ความรู้การปรับเปลี่ยนพืชชนิดใหม่ จำนวน 753 ราย และมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3, N) ตามแผนที่ Agri - Map พื้นที่ 3,159.75 ไร่ (พื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 2,520 ไร่ และมีเกษตรกรลงทุนปรับเปลี่ยนเองเพิ่มเติมอีก 159.75 ไร่) นอกจากนี้ เกษตรกรที่ปลูกพืชที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ตามหลัก Zoning ยังสามารถลดต้นทุนการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากการปรับเปลี่ยนการผลิตอีกด้วย

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบเป้าหมายรายจังหวัด

ที่	จังหวัด	เป้าหมายการดำเนินงาน		ผลการดำเนินงาน			
		อบรมเกษตรกรการปลูกพืชชนิดใหม่ (ราย)	สนับสนุนปัจจัยการผลิต การปรับเปลี่ยนชนิดใหม่(ไร่)	ชนิดพืชก่อนการปรับเปลี่ยน	ชนิดพืชหลังการปรับเปลี่ยน	อบรมเกษตรกรการปลูกพืชชนิดใหม่ (ราย)	สนับสนุนปัจจัยการผลิต การปรับเปลี่ยนพืชชนิดใหม่(ไร่)
1	กาญจนบุรี	20	100	ข้าว	ข้าวฟ่าง/ มันสำปะหลัง/ อ้อยโรงงาน	25	100
2	ขอนแก่น	40	200	ข้าว/อ้อยโรงงาน/ มันสำปะหลัง/อื่นๆ	ไม้ผล	40	200
3	หนองคาย	20	100	ข้าว	เกษตรผสมผสาน	20	100
4	มหาสารคาม	20	100	ข้าว	มันสำปะหลัง/ หญ้าเลี้ยงสัตว์	20	100
5	ร้อยเอ็ด	40	100	ข้าว/มันสำปะหลัง/ อื่นๆ	เกษตรผสมผสาน	20	100
6	กาฬสินธุ์	20	200	ข้าว	เกษตรผสมผสาน	73	200
7	สกลนคร	20	100	ข้าว	ไม้ผล	20	100
8	นครพนม	20	100	ข้าว	ไม้ผล	20	100
9	พะเยา	20	100	ข้าว/ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/ อื่นๆ	เกษตรผสมผสาน /ไม้ผล	20	76
10	นครราชสีมา	20	100	มันสำปะหลัง	ไม้ผล	60	111
11	บุรีรัมย์	160	800	ข้าว/อื่นๆ	เกษตรผสมผสาน/ อ้อยโรงงาน/ไม้ผล/ มันสำปะหลัง	225	972.75
12	สุรินทร์	20	100	ข้าว	ไม้ผล	20	100
13	ศรีสะเกษ	20	100	ข้าว	มันสำปะหลัง	20	100
14	อุบลราชธานี	20	100	ข้าว	เกษตรผสมผสาน	20	100
15	ยโสธร	20	100	ข้าว/มันสำปะหลัง	ไม้ผล	20	100
16	หนองบัวลำภู	20	100	ข้าว	เกษตรผสมผสาน	24	100
17	นครสวรรค์	20	100	ข้าว	อ้อยโรงงาน	20	100
18	กำแพงเพชร	60	300	ข้าว	มันสำปะหลัง/ อ้อยโรงงาน	60	300
19	สุโขทัย	20	100	ข้าว	ไม้ผล / เกษตรผสมผสาน/ มันสำปะหลัง	26	100
รวม		600	3,000			753	3,159.75

หมายเหตุ : อื่นๆ = ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ยางพารา

ตารางที่ 2 สรุปการปรับเปลี่ยนชนิดพืช/สินค้าเกษตร

ที่	ชนิดพืช/สินค้า ก่อนการปรับเปลี่ยน	ชนิดพืช/สินค้า หลังการปรับเปลี่ยน	จำนวน (ราย)	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
1	ข้าว	เกษตรผสมผสาน, ข้าวฟ่าง, มันสำปะหลัง, อ้อยโรงงาน, ไม้ผล, หญ้าเลี้ยงสัตว์/หญ้าเลี้ยงสัตว์	664	2,900.75	91.80%
2	มันสำปะหลัง	เกษตรผสมผสาน, ไม้ผล	73	182	5.76%
3	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ไม้ผล	4	19	0.60%
4	อ้อยโรงงาน	ไม้ผล	6	30	0.95%
5	อื่นๆ	เกษตรผสมผสาน, ไม้ผล	6	28	0.89%
รวม			753	3,159.75	100.00%

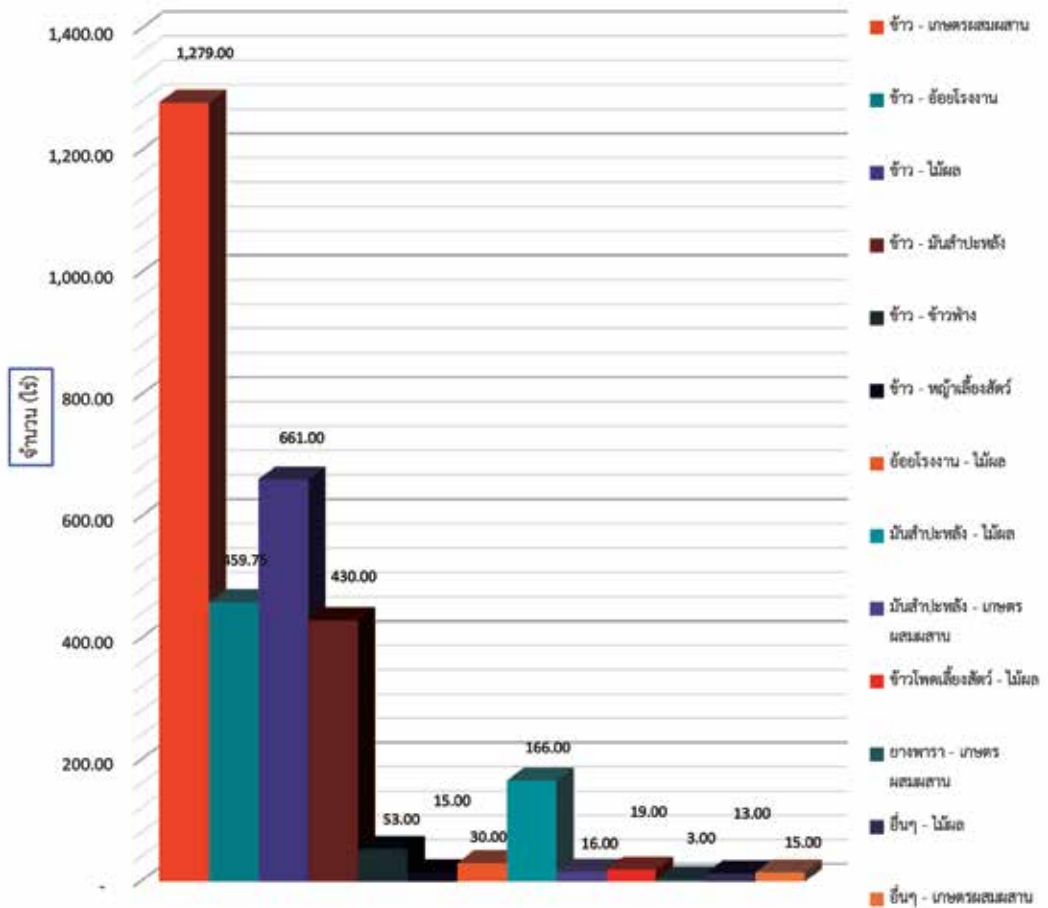
หมายเหตุ : อื่นๆ = กล้าย ถั่วลันเตา ยางพารา

ตารางที่ 3 การปรับเปลี่ยนชนิดพืช/สินค้าเกษตร

ที่	ชนิดพืช/สินค้า ก่อนการปรับเปลี่ยน	ชนิดพืช/สินค้า หลังการปรับเปลี่ยน	จำนวน (ราย)	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
1	ข้าว	เกษตรผสมผสาน	321.00	1,279.00	40.48%
2	ข้าว	อ้อยโรงงาน	94.00	459.75	14.55%
3	ข้าว	ไม้ผล	144.00	661.00	20.92%
4	ข้าว	มันสำปะหลัง	88.00	430.00	13.61%
5	ข้าว	ข้าวฟ่าง	13.00	53.00	1.68%
6	ข้าว	หญ้าเลี้ยงสัตว์	3.00	15.00	0.47%
7	อ้อยโรงงาน	ไม้ผล	6.00	30.00	0.95%
8	มันสำปะหลัง	ไม้ผล	71.00	166.00	5.25%
9	มันสำปะหลัง	เกษตรผสมผสาน	2.00	16.00	0.51%
10	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ไม้ผล	4.00	19.00	0.60%
11	ยางพารา	เกษตรผสมผสาน	1.00	3.00	0.09%
12	อื่นๆ	ไม้ผล	3.00	13.00	0.41%
13	อื่นๆ	เกษตรผสมผสาน	3.00	15.00	0.47%
รวม			753.00	3,159.75	100.00%

หมายเหตุ : อื่นๆ = กล้าย ถั่วลันเตา ยางพารา

กราฟแสดงพื้นที่การปรับเปลี่ยนพืชตามโครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับ
สินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning) ปี 2562

คณะผู้จัดทำ

นายวุฒินัย ยุวนานนท์

นางสาวอรวรรณ คงอภิรักษ์

นางสาวลีนจี บุญมาก

นางวิจิตรา เขาวะเจริญ

นางศิรินทิพย์ สุขเกษม

นางอมรรักษ์ ชื่นมาลัย

นายพยุงค์ศักดิ์ ยกสำน

ว่าที่ ร.ต.หญิง เทวีกา ช่วยนุกูล

นางสาวโสมภิดา สิ้นบุญ

นายณภัทร พุกกระรัตน์

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นักวิชาการแผนที่ภาพถ่าย

นักวิชาการแผนที่ภาพถ่าย

นักวิชาการแผนที่ภาพถ่าย

• DOAE ZONING 2020 •

กรมส่งเสริมการเกษตร

